TEKFEN HOLDİNG ANONİM ŞİRKETİ
VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2022 TARİHİ
İTİBARİ İLE HAZIRLANAN KONSOLİDE
FİNANSAL TABLOLAR
VE BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU

İÇERİK SAYFA

31 ARALIK 2022 TARİHLİ BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ KONSOLİDE BİLANÇO (FİNANSAL DURUM TABLOSU) ... 1-2

31 ARALIK 2022 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ KONSOLİDE KAR VEYA ZARAR TABLOSU ... 3

31 ARALIK 2022 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ KONSOLİDE DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOSU ... 4

31 ARALIK 2022 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ KONSOLİDE ÖZKAYNAKLAR DEĞİŞİM TABLOSU ... 5

31 ARALIK 2022 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ KONSOLİDE NAKİT AKIŞ TABLOSU ... 6

31 ARALIK 2022 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR ... 7-93

NOT 1 GRUP'UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU ... 7-9
NOT 2 KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR ... 10-28
NOT 3 MÜŞTEREK FAALİYETLERDEKİ PAYLAR ... 28
NOT 4 BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA ... 29-32
NOT 5 NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ ... 33
NOT 6 FİNANSAL YATIRIMLAR ... 33-34
NOT 7 KISA VE UZUN VADELİ BORÇLANMALAR ... 35-36
NOT 8 TİCARİ ALACAKLAR VE BORÇLAR ... 37-38
NOT 9 DİĞER ALACAKLAR VE BORÇLAR ... 39
NOT 10 STOKLAR ... 39-40
NOT 11 DEVAM EDEN İNŞAAT İŞLERİNDEN DOĞAN SÖZLEŞME VARLIKLARI VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ ... 40
NOT 12 ÖZKAYNAK YÖNTEMİYLE DEĞERLENEN YATIRIMLAR ... 41-43
NOT 13 YATIRIM AMAÇLI GAYRİMENKULLER ... 44
NOT 14 MADDİ DURAN VARLIKLAR ... 45-46
NOT 15 KULLANIM HAKKI VARLIKLARI ... 47-48
NOT 16 DİĞER MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR ... 49
NOT 17 ŞEREFİYE ... 50-51
NOT 18 PEŞİN ÖDENMİŞ GİDERLER VE ERTELENMİŞ GELİRLER ... 52
NOT 19 DEVLET TEŞVİK VE YARDIMLARI ... 52
NOT 20 KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER ... 53-54
NOT 21 TAAHHÜTLER ... 55
NOT 22 ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR ... 56-57
NOT 23 DİĞER DÖNEN/DURAN VARLIKLAR VE DİĞER KISA VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER ... 58
NOT 24 ÖZKAYNAKLAR ... 58-60
NOT 25 HASILAT VE SATIŞLARIN MALİYETİ ... 61-62
NOT 26 GENEL YÖNETİM GİDERLERİ, PAZARLAMA GİDERLERİ, ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ ... 63-64
NOT 27 NİTELİKLERİNE GÖRE GİDERLER ... 64
NOT 28 ESAS FAALİYETLERDEN DİĞER GELİRLER VE GİDERLER ... 65
NOT 29 YATIRIM FAALİYETLERİNDEN GELİRLER VE GİDERLER ... 66
NOT 30 FİNANSMAN GELİRLERİ VE GİDERLERİ ... 66
NOT 31 SATIŞ AMAÇLI SINIFLANDIRILAN DURAN VARLIKLAR ... 67
NOT 32 VERGİ VARLIKLARI VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (ERTELENMİŞ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER DAHİL) ... 67-73
NOT 33 PAY BAŞINA KAZANÇ ... 74
NOT 34 İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI ... 74-76
NOT 35 TÜREV ARAÇLAR ... 76
NOT 36 FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ ... 77-85
NOT 37 FİNANSAL ARAÇLAR ... 86-90
NOT 38 FİNANSAL TABLOLARI ÖNEMLİ ÖLÇÜDE ETKİLEYEN DİĞER HUSUSLAR ... 90-92
NOT 39 BAĞIMSIZ DENETİM KURULUŞUNDAN ALINAN HİZMETLERE İLİŞKİN ÜCRETLER ... 93
NOT 40 RAPORLAMA DÖNEMİNDEN SONRAKİ OLAYLAR ... 93

TEKFEN HOLDİNG ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2022 TARİHLİ BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ KONSOLİDE BİLANÇO

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL) olarak ifade edilmiştir.)

VARLIKLAR	Not Referansları	Bağımsız denetimden geçmiş 31 Aralık 2022	Bağımsız denetimden geçmiş 31 Aralık 2021
Dönen Varlıklar		**22.403.234**	**15.407.337**
Nakit ve nakit benzerleri	5	4.151.531	5.064.108
Finansal yatırımlar	6	1.769.033	51.845
Ticari alacaklar	8	4.152.329	2.814.220
- İlişkili taraflardan ticari alacaklar		*66.136*	*50.462*
- İlişkili olmayan taraflardan ticari alacaklar		*4.086.193*	*2.763.758*
Diğer alacaklar	9	109.294	101.659
- İlişkili olmayan taraflardan diğer alacaklar		*109.294*	*101.659*
Devam eden inşaat işlerinden doğan sözleşme varlıkları	11	2.355.436	1.863.471
Türev araçlar	35	8.528	249.886
Stoklar	10	7.930.873	3.952.236
Peşin ödenmiş giderler	18	624.229	349.216
- İlişkili olmayan taraflara peşin ödenmiş giderler		*624.229*	*349.216*
Cari dönem vergisiyle ilgili varlıklar	32	428.389	434.363
Diğer dönen varlıklar	23	500.317	476.648
- İlişkili olmayan taraflardan diğer dönen varlıklar		*500.317*	*476.648*
		22.029.959	15.357.652
Satış amaçlı sınıflandırılan duran varlıklar	31	373.275	49.685
Duran Varlıklar		**9.784.131**	**6.506.236**
Finansal yatırımlar	6	2.063.412	1.866.285
Ticari alacaklar	8	353.134	184.737
- İlişkili olmayan taraflardan ticari alacaklar		*353.134*	*184.737*
Diğer alacaklar	9	59.399	14.025
- İlişkili olmayan taraflardan diğer alacaklar		*59.399*	*14.025*
Özkaynak yöntemiyle değerlenen yatırımlar	12	1.054.172	95.625
Yatırım amaçlı gayrimenkuller	13	230.733	168.024
Maddi duran varlıklar	14	4.455.013	3.441.525
Kullanım hakkı varlıkları	15	106.019	62.194
Maddi olmayan duran varlıklar		165.607	150.699
- Şerefiye	17	*107.395*	*95.687*
- Diğer maddi olmayan duran varlıklar	16	*58.212*	*55.012*
Peşin ödenmiş giderler	18	46.948	52.255
- İlişkili olmayan taraflara peşin ödenmiş giderler		*46.948*	*52.255*
Ertelenmiş vergi varlığı	32	1.163.260	436.525
Diğer duran varlıklar	23	86.434	34.342
- İlişkili olmayan taraflara ilişkin diğer duran varlıklar		*86.434*	*34.342*
TOPLAM VARLIKLAR		**32.187.365**	**21.913.573**

TEKFEN HOLDİNG ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2022 TARİHLİ BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ KONSOLİDE BİLANÇO

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL) olarak ifade edilmiştir.)

KAYNAKLAR	Not Referansları	Bağımsız denetimden geçmiş 31 Aralık 2022	Bağımsız denetimden geçmiş 31 Aralık 2021
Kısa Vadeli Yükümlülükler		**18.287.702**	**13.073.283**
Kısa vadeli borçlanmalar	7	2.533.011	3.088.485
Uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları	7	191.296	88.282
Ticari borçlar	8	10.566.301	6.832.598
- İlişkili taraflara ticari borçlar		*8.963*	*10.174*
- İlişkili olmayan taraflara ticari borçlar		*10.557.338*	*6.822.424*
Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar	22	171.487	126.891
Diğer borçlar	9	236.511	117.262
- İlişkili taraflara diğer borçlar		*7.728*	-
- İlişkili olmayan taraflara diğer borçlar		*228.783*	*117.262*
Devam eden inşaat işlerinden doğan sözleşme yükümlülükleri	11	1.057.846	457.701
Türev araçlar	35	353.686	198.465
Ertelenmiş gelirler	18	2.109.775	880.956
- İlişkili olmayan taraflardan ertelenmiş gelirler		*2.109.775*	*880.956*
Dönem karı vergi yükümlülüğü	32	385.978	499.325
Kısa vadeli karşılıklar		678.634	777.228
- Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kısa vadeli karşılıklar	22	*267.169*	*260.389*
- Diğer kısa vadeli karşılıklar	20	*411.465*	*516.839*
Diğer kısa vadeli yükümlülükler	23	3.177	6.090
- İlişkili olmayan taraflara diğer kısa vadeli yükümlülükler		*3.177*	*6.090*
Uzun Vadeli Yükümlülükler		**3.309.463**	**1.114.830**
Uzun vadeli borçlanmalar	7	1.997.225	324.786
Ticari borçlar	8	359.085	218.075
- İlişkili olmayan taraflara ticari borçlar		*359.085*	*218.075*
Diğer borçlar	9	202.179	86.305
- İlişkili olmayan taraflara diğer borçlar		*202.179*	*86.305*
Ertelenmiş gelirler	18	226	231
- İlişkili olmayan taraflardan ertelenmiş gelirler		*226*	*231*
Uzun vadeli karşılıklar		491.372	288.417
- Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin uzun vadeli karşılıklar	22	*491.353*	*288.362*
- Diğer uzun vadeli karşılıklar	20	*19*	*55*
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	32	259.376	197.016
TOPLAM YÜKÜMLÜLÜKLER		**21.597.165**	**14.188.113**
ÖZKAYNAKLAR		**10.590.200**	**7.725.460**
Ana Ortaklığa Ait Özkaynaklar	24	**10.428.977**	**7.595.637**
Ödenmiş sermaye		370.000	370.000
Sermaye düzeltme farkları		3.475	3.475
Paylara ilişkin primler		300.984	300.984
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler (giderler)		(1.085.526)	(359.392)
- Özkaynağa dayalı finansal araçlara yatırımlardan kaynaklanan kazançlar (kayıplar)		*(967.393)*	*(362.986)*
- Yeniden değerleme ve ölçüm kazançları		*(118.133)*	*3.594*
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler (giderler)		3.130.480	2.770.245
- Yabancı para çevrim farkları		*3.406.555*	*2.577.869*
- Riskten korunma kazançları	35	*(276.075)*	*192.376*
Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler		571.038	397.716
Geçmiş yıllar karları		3.665.188	3.273.381
Net dönem karı		3.473.338	839.228
Kontrol Gücü Olmayan Paylar		**161.223**	**129.823**
TOPLAM KAYNAKLAR		**32.187.365**	**21.913.573**

Ekteki notlar bu konsolide finansal tabloların tamamlayıcı bir parçasıdır.

TEKFEN HOLDİNG ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2022 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ KONSOLİDE KAR VEYA ZARAR TABLOSU

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL) olarak ifade edilmiştir.)

	Not Referansları	Bağımsız denetimden geçmiş 1 Ocak - 31 Aralık 2022	Bağımsız denetimden geçmiş 1 Ocak - 31 Aralık 2021
Hasılat	25	30.668.492	16.222.968
Satışların maliyeti (-)	25	(27.058.651)	(14.942.903)
BRÜT KAR		**3.609.841**	**1.280.065**
Genel yönetim giderleri (-)	26	(893.221)	(695.374)
Pazarlama giderleri (-)	26	(803.810)	(340.386)
Araştırma ve geliştirme giderleri (-)	26	(27.326)	(28.233)
Esas faaliyetlerden diğer gelirler	28	2.446.880	997.276
Esas faaliyetlerden diğer giderler (-)	28	(2.904.859)	(1.772.377)
Özkaynak yöntemiyle değerlenen yatırımların karlarından paylar	12	922.910	80.808
ESAS FAALİYET KARI (ZARARI)		**2.350.415**	**(478.221)**
Yatırım faaliyetlerinden gelirler	29	956.676	475.507
Yatırım faaliyetlerinden giderler (-)	29	(300.020)	(86.539)
FİNANSMAN GELİRİ (GİDERİ) ÖNCESİ FAALİYET KARI (ZARARI)		**3.007.071**	**(89.253)**
Finansman gelirleri	30	1.493.661	2.918.301
Finansman giderleri (-)	30	(1.269.171)	(1.700.004)
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER VERGİ ÖNCESİ KARI		**3.231.561**	**1.129.044**
Sürdürülen Faaliyetler Vergi Gideri (-)	32	**216.831**	**(299.654)**
Dönem vergi gideri (-)		(337.842)	(581.185)
Ertelenmiş vergi (gideri) geliri		554.673	281.531
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER DÖNEM KARI		**3.448.392**	**829.390**
Dönem Karının Dağılımı			
Kontrol gücü olmayan paylar		(24.946)	(9.838)
Ana ortaklık payları		3.473.338	839.228
Pay Başına Kazanç	33	9,387	2,268

TEKFEN HOLDİNG ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2022 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ KONSOLİDE DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOSU

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL) olarak ifade edilmiştir.)

	Not Referansları	Bağımsız denetimden geçmiş 1 Ocak - 31 Aralık 2022	Bağımsız denetimden geçmiş 1 Ocak - 31 Aralık 2021
DÖNEM KARI		**3.448.392**	**829.390**
DİĞER KAPSAMLI GELİRLER:			
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacaklar		**(726.070)**	**(651.921)**
Özkaynağa dayalı finansal araçlara yatırımlardan kaynaklanan kazançlar (kayıplar)		(596.653)	(660.225)
Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları (kayıpları)	24	(152.078)	4.476
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak diğer kapsamlı gelire ilişkin vergiler		22.661	3.828
- Ertelenmiş vergi (gideri) geliri		*22.661*	*3.828*
Kar veya zarar olarak yeniden sınıflandırılacaklar		**416.582**	**1.766.295**
Yabancı para çevrim farkları	24	885.032	1.581.155
Nakit akış riskinden korunmaya ilişkin diğer kapsamlı gelir		(594.932)	240.794
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacak diğer kapsamlı gelire ilişkin vergiler		126.482	(55.654)
- Ertelenmiş vergi gideri (-)		*126.482*	*(55.654)*
DİĞER KAPSAMLI GELİR		**(309.488)**	**1.114.374**
TOPLAM KAPSAMLI GELİR		**3.138.904**	**1.943.764**
Toplam Kapsamlı Gelirin Dağılımı			
Kontrol gücü olmayan paylar		31.400	49.395
Ana ortaklık payları		3.107.504	1.894.369

TEKFEN HOLDİNG ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2022 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ KONSOLİDE ÖZKAYNAKLAR DEĞİŞİM TABLOSU

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL) olarak ifade edilmiştir.)

				Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler veya giderler		Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler veya giderler			Birikmiş Karlar				
Bağımsız denetimden geçmiş	Ödenmiş sermaye	Sermaye düzeltme farkları	Pay ihraç primleri	Özkaynağa dayalı finansal araçlara yatırımlardan kaynaklanan kazançlar (kayıplar)	Yeniden değerleme ve ölçüm kazançları (kayıpları)	Yabancı para çevrim farkları	Riskten korunma kazançları (kayıpları)	Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler	Geçmiş yıllar karları	Net dönem karı (zararı)	Ana ortaklığa ait özkaynaklar	Kontrol gücü olmayan paylar	Özkaynaklar
1 Ocak 2021 itibari ile açılış bakiyesi	370.000	3.475	300.984	292.516	13	1.055.947	7.236	382.727	3.377.366	(60.125)	5.730.139	80.761	5.810.900
Transferler	-	-	-	-	-	-	-	14.989	(75.114)	60.125	-	-	-
Toplam kapsamlı gelir	-	-	-	(655.502)	3.581	1.521.922	185.140	-	-	839.228	1.894.369	49.395	1.943.764
- Dönem karı zararı (-)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	*839.228*	839.228	*(9.838)*	*829.390*
- Diğer kapsamlı gelir (gider)	-	-	-	*(655.502)*	*3.581*	*1.521.922*	*185.140*	-	-	-	1.055.141	*59.233*	*1.114.374*
Bağlı ortaklıklarda kontrol kaybı ile sonuçlanmayan pay oranı değişikliklerine bağlı artış (azalış)	-	-	-	-	-	-	-	-	(14.691)	-	(14.691)	(333)	(15.024)
Diğer değişiklikler nedeni ile artış	-	-	-	-	-	-	-	-	(14.180)	-	(14.180)	-	(14.180)
31 Aralık 2021 itibari ile kapanış bakiyesi	370.000	3.475	300.984	(362.986)	3.594	2.577.869	192.376	397.716	3.273.381	839.228	7.595.637	129.823	7.725.460
Bağımsız denetimden geçmiş													
1 Ocak 2022 itibari ile açılış bakiyesi	370.000	3.475	300.984	(362.986)	3.594	2.577.869	192.376	397.716	3.273.381	839.228	7.595.637	129.823	7.725.460
Transferler	-	-	-	-	-	-	-	173.322	665.906	(839.228)	-	-	-
Toplam kapsamlı gelir (gider)	-	-	-	(604.407)	(121.662)	828.686	(468.451)	-	-	3.473.338	3.107.504	31.400	3.138.904
- Dönem karı (zararı)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	*3.473.338*	*3.473.338*	*(24.946)*	*3.448.392*
- Diğer kapsamlı gelir (gider)	-	-	-	*(604.407)*	*(121.662)*	*828.686*	*(468.451)*	-	-	-	*(365.834)*	*56.346*	*(309.488)*
Kar payları	-	-	-	-	-	-	-	-	(274.164)	-	(274.164)	-	(274.164)
Diğer değişiklikler nedeni ile artış	-	-	-	-	(65)	-	-	-	65	-	-	-	-
31 Aralık 2022 itibari ile kapanış bakiyesi	370.000	3.475	300.984	(967.393)	(118.133)	3.406.555	(276.075)	571.038	3.665.188	3.473.338	10.428.977	161.223	10.590.200

Ekteki notlar bu konsolide finansal tabloların tamamlayıcı bir parçasıdır.

TEKFEN HOLDİNG ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2022 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ KONSOLİDE NAKİT AKIŞ TABLOSU

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL) olarak ifade edilmiştir.)

	Not Referansları	Bağımsız denetimden geçmiş 1 Ocak - 31 Aralık 2022	Bağımsız denetimden geçmiş 1 Ocak - 31 Aralık 2021
A. İŞLETME FAALİYETLERİNDEN NAKİT AKIŞLARI		**(355.258)**	**533.849**
Dönem Karı		3.448.392	829.390
Dönem Net Karı Mutabakatı İle İlgili Düzeltmeler		(200.345)	399.252
- Amortisman ve İtfa Gideri ile İlgili Düzeltmeler	13,14,15,16	601.390	431.230
- Değer Düşüklüğü/İptali ile İlgili Düzeltmeler	25,29	(26.071)	35.599
- Karşılıklar ile İlgili Düzeltmeler	8,20,22	(106.872)	97.951
- Kar Payı Geliri/Gideri ile İlgili Düzeltmeler	29	(22.299)	(8.787)
- Faiz Gelirleri ve Giderleri ile İlgili Düzeltmeler	30	393.703	29.275
- Gerçeğe Uygun Değer Kayıpları/Kazançları ile İlgili Düzeltmeler	6,29,37	203.299	(225.080)
- Özkaynak Yöntemiyle Değerlenen Yatırımların Dağıtılmamış Karları ile İlgili Düzeltmeler	12	(922.910)	(80.808)
- Vergi Geliri/Gideri ile İlgili Düzeltmeler	32	(216.831)	299.654
- Duran Varlıkların Elden Çıkarılmasından Kaynaklanan Kayıplar/Kazançlar ile İlgili Düzeltmeler	29	(72.812)	(38.910)
- Satış Amaçlı Sınıflandırılan Duran Varlıkların Elden Çıkarılmasından Kaynaklanan Kayıplar/Kazançlar ile İlgili Düzeltmeler	29	(15.982)	(16.278)
- İştirak, İş ortaklığı ve Finansal Yatırımların Elden Çıkarılmasından veya Paylarındaki Değişim Sebebi ile Oluşan Kayıplar (Kazançlar) ile İlgili Düzeltmeler	29	(14.960)	(124.594)
İşletme Sermayesinde Gerçekleşen Değişimler		(2.511.666)	(54.474)
- Finansal Yatırımlardaki Azalış/Artış	6	(1.717.188)	30.273
- Ticari Alacaklardaki Azalış/Artış ile İlgili Düzeltmeler	8	(1.552.371)	(722.990)
- Faaliyetlerle İlgili Diğer Alacaklardaki Azalış/Artış ile İlgili Düzeltmeler	9	(194.396)	(252.954)
- Devam Eden İnşaat İşlerinden Doğan Sözleşme Varlıklarındaki Azalış/Artış	11	(491.965)	(1.231.789)
- Stoklardaki Azalışlar/Artışlar ile İlgili Düzeltmeler	10	(4.244.958)	(1.925.399)
- Peşin Ödenmiş Giderlerdeki Azalış/Artış	18	(291.314)	58.130
- Ticari Borçlardaki Artış/Azalış ile İlgili Düzeltmeler	8	3.882.441	3.564.886
- Çalışanlara Sağlanan Faydalar Kapsamında Borçlardaki Artış/Azalış	22	44.596	62.289
- Devam Eden İnşaat İşlerinden Doğan Sözleşme Yükümlülüklerindeki Azalış/Artış	11	600.145	22.579
- Faaliyetlerle İlgili Diğer Borçlardaki Artış/Azalışla İlgili Düzeltmeler	9	224.530	49.665
- Ertelenmiş Gelirlerdeki Artış/Azalış	18	1.228.814	290.836
Faaliyetlerden Elde Edilen Nakit Akışları		736.381	1.174.168
Ödenen Faiz		(525.739)	(150.731)
Alınan Faiz		130.571	138.271
Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Karşılıklar Kapsamında Yapılan Ödemeler	22	(249.974)	(127.207)
Diğer Karşılıklara İlişkin Ödemeler	20	(1.282)	(1.674)
Vergi İadeleri/Ödemeleri	32	(445.215)	(498.978)
B. YATIRIM FAALİYETLERİNDEN KAYNAKLANAN NAKİT AKIŞLARI		**(750.685)**	**(136.551)**
İştiraklerin ve/veya İş Ortaklıklarının Pay Satışı veya Sermaye Azaltımı Sebebiyle Oluşan Nakit Girişleri	38	29.268	216.048
İştirakler ve/veya İş Ortaklıkları Pay Alımı veya Sermaye Artırımı Sebebiyle Oluşan Nakit Çıkışları	12	-	(444)
Başka İşletmelerin veya Fonların Paylarının veya Borçlanma Araçlarının Satılması Sonucu Elde Edilen Nakit Girişleri	37	65.626	216.431
Başka İşletmelerin veya Fonların Paylarının veya Borçlanma Araçlarının Edinimi İçin Yapılan Nakit Çıkışları	6,37	(112.141)	(182.970)
Maddi ve Maddi Olmayan Duran Varlıkların Satışından Kaynaklanan Nakit Girişleri	14,16	84.788	20.604
Maddi ve Maddi Olmayan Duran Varlıkların Alımından Kaynaklanan Nakit Çıkışları	14,16	(890.336)	(556.115)
Yatırım Amaçlı Gayrimenkul Satımından Kaynaklanan Nakit Girişleri	13	19.852	46.021
Yatırım Amaçlı Gayrimenkul Alımından Kaynaklanan Nakit Çıkışları	13	(15.152)	-
Satış Amaçlı Sınıflandırılan Duran Varlık Satışlarından Kaynaklanan Nakit Girişleri	31	23.503	83.190
Verilen Nakit Avans ve Borçlar	18	21.608	(31.703)
Alınan Temettüler	12,29	22.299	52.387
C. FİNANSMAN FAALİYETLERİNDEN NAKİT AKIŞLARI		**(233.395)**	**(43.152)**
Borçlanmadan Kaynaklanan Nakit Girişleri	7	7.813.907	2.551.172
Borç Ödemelerine İlişkin Nakit Çıkışları	7	(7.706.235)	(2.481.203)
Kira Sözleşmelerinden Kaynaklanan Borç Ödemelerine İlişkin Nakit Çıkışları	7	(66.903)	(42.039)
Ödenen Temettüler	24	(274.164)	(71.082)
YABANCI PARA ÇEVRİM FARKLARININ ETKİSİNDEN ÖNCE NAKİT VE NAKİT BENZERLERİNDEKİ NET ARTIŞ (AZALIŞ)		**(1.339.338)**	**354.146**
D. YABANCI PARA ÇEVRİM FARKLARININ NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ		426.761	1.450.846
NAKİT VE NAKİT BENZERLERİNDEKİ NET ARTIŞ (AZALIŞ) (A+B+C+D)		**(912.577)**	**1.804.992**
E. DÖNEM BAŞI NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ		5.064.108	3.259.116
DÖNEM SONU NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ (A+B+C+D+E)	5	**4.151.531**	**5.064.108**

Ekteki notlar bu konsolide finansal tabloların tamamlayıcı bir parçasıdır.

1. GRUP'UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU

Tekfen Holding A.Ş.'nin ("Şirket") çoğunluk hisseleri Berker, Gökyiğit ve Akçağlılar aileleri tarafından kontrol edilmektedir. Şirket ve bağlı ortaklıkları konsolide finansal tablolara ilişkin ekli notlarda "Grup" olarak adlandırılmıştır.

31 Aralık 2022 tarihi itibari ile Grup'un, taşeronları ile birlikte 11.950 (31 Aralık 2021: 16.543) çalışanı bulunmaktadır. Şirket'in kayıtlı adresi: Kültür Mahallesi, Budak Sokak, Tekfen Sitesi, A Blok, No: 7, Beşiktaş, İstanbul, Türkiye'dir.

Şirket hisse senetleri 23 Kasım 2007 tarihinden itibaren Borsa İstanbul'da işlem görmektedir.

31 Aralık tarihi itibari ile Şirket'in bağlı ortaklıklarının, iş ortaklıklarının ve şubelerinin faaliyet konuları, faaliyet grupları, kayıtlı oldukları ülkeler ve doğrudan/dolaylı hisse katılım oranlarının detayı aşağıda verilmektedir:

Bağlı Ortaklıklar	Faaliyet Konusu	Kayıtlı Olduğu Ülke	Doğrudan/Dolaylı Hisse Katılım Oranı 2022	2021	Faaliyet Grubu
Tekfen İnşaat ve Tesisat A.Ş. "Tekfen İnşaat"	İnşaat	Türkiye	100	100	Mühendislik & Taahhüt
Tekfen Mühendislik A.Ş. "Temaş"	Mühendislik	Türkiye	100	100	Mühendislik & Taahhüt
Tekfen İmalat ve Mühendislik A.Ş. "Timaş"	Üretim	Türkiye	100	100	Mühendislik & Taahhüt
Tekfen Engineering UK Limited	Mühendislik	İngiltere	100	-	Mühendislik & Taahhüt
Cenub Tikinti Servis ASC "Cenub Tikinti"	İnşaat	Azerbaycan	51	51	Yatırım
HMB Hallesche Mitteldeutsche Bau-Aktiengesellschaft "HMB"	Ticaret	Almanya	100	100	Mühendislik & Taahhüt
Gate İnşaat Taahhüt San. ve Tic. A.Ş. "Gate "	İnşaat	Türkiye	100	100	Mühendislik & Taahhüt
Denkmal in Dahlem Otto-Hahn-Platz GmbH "Denkmal Dahlem"	İnşaat	Almanya	89	89	Mühendislik & Taahhüt
OOO Rusfen "Rusfen"	İnşaat	Rusya	100	100	Mühendislik & Taahhüt
Gate Construction "Gate Construction"	İnşaat	Kazakistan	100	100	Mühendislik & Taahhüt
Tekfen Construction and Installation W.L.L "Tekfen Construction"	İnşaat	Katar	49	49	Mühendislik & Taahhüt
Eurl Tekfen Algeria "Tekfen Algeria"	İnşaat	Cezayir	100	100	Mühendislik & Taahhüt
Toros Tarım Sanayi ve Ticaret A.Ş. "Toros Tarım"	Gübre – Terminal İşletmeciliği	Türkiye	100	100	Kimya Sanayi ve Hizmet
Toros Adana Yumurtalık Serbest Bölgesi Kur. ve İşleticisi A.Ş. "Tayseb"	Hizmet	Türkiye	100	100	Hizmet
Toros Terminal Servisleri ve Denizcilik A.Ş. "Toros Terminal"	Hizmet	Türkiye	100	100	Kimya Sanayi
Toros Gemi Acenteliği ve Ticaret A.Ş. "Toros Gemi"	Gemi Acenteliği	Türkiye	100	100	Hizmet
Tekfen Tarımsal Araştırma Üretim ve Pazarlama A.Ş. "Tekfen Tarım"	Üretim	Türkiye	100	100	Tarımsal Üretim
Alanar Meyve ve Gıda Üretim Pazarlama Sanayi ve Tic. A.Ş. "Alanar Meyve"	Meyve Üretimi	Türkiye	100	100	Tarımsal Üretim
Toros Gönen Yenilenebilir Enerji Üretim A.Ş. "Gönen Enerji"	Gübre – Elektrik Üretimi	Türkiye	70	70	Kimya Sanayi
Toros Meram Yenilenebilir Enerji Üretim A.Ş. "Meram Enerji"	Gübre – Elektrik Üretimi	Türkiye	70	70	Kimya Sanayi

1. GRUP'UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU (devamı)

Bağlı Ortaklıklar	Faaliyet Konusu	Kayıtlı Olduğu Ülke	Doğrudan/Dolaylı Hisse Katılım Oranı 2022	Doğrudan/Dolaylı Hisse Katılım Oranı 2021	Faaliyet Grubu
Toros Agroport Romania S.A "Toros Agroport"	Gübre Ticareti	Romanya	100	100	Kimya Sanayi
Tekfen Turizm ve İşletmecilik A.Ş. "Tekfen Turizm"	Hizmet	Türkiye	100	100	Hizmet
Tekfen Gayrimenkul Yatırım A.Ş. "Tekfen Gayrimenkul"	Yatırım	Türkiye	100	100	Yatırım
Tekfen Sigorta Aracılık Hizmetleri A.Ş. "Tekfen Sigorta"	Aracılık Hizmetleri	Türkiye	100	100	Hizmet
Tekfen Endüstri ve Ticaret A.Ş. "Tekfen Endüstri" (1)	Ticaret	Türkiye	-	100	Mühendislik & Taahhüt
Tekfen International Finance and Investments S.A. "Tekfen Finance"	Yatırım	Lüksemburg	100	100	Yatırım
Tekfen Teknoloji Yatırım ve Ticaret A.Ş. "Tekfen Teknoloji"	Yatırım	Türkiye	100	100	Yatırım
CFS Petrokimya Sanayi A.Ş. "CFS"	Yatırım	Türkiye	100	100	Kimya Sanayi
Techinvestments MMC "Techinvestments"	Yatırım	Azerbaycan	100	100	Yatırım
Tekfen Ventures L.P. "Tekfen Ventures"	Yatırım	A.B.D	100	100	Yatırım
Tekfen Venture Management LLC "Venture Management"	Yönetim Hizmeti	A.B.D	100	100	Yatırım

(1) Tekfen Endüstri tüm aktif ve pasifleriyle 21 Aralık 2022 tarihinde Tekfen İnşaat'a devrolmuştur.

İş Ortaklıkları	Faaliyet Konusu	Kayıtlı Olduğu Ülke	Doğrudan/Dolaylı Hisse Katılım Oranı 2022	Doğrudan/Dolaylı Hisse Katılım Oranı 2021	Faaliyet Grubu
Azfen Birge Müessesi "Azfen"	İnşaat	Azerbaycan	40	40	Mühendislik & Taahhüt
Hishtil Toros Fidecilik San. ve Tic. A.Ş. "H-T Fidecilik"	Tarım	Türkiye	-	50	Tarımsal Üretim
Florya Gayrimenkul Yatırım İnş. Tur. San. Tic. A.Ş. "Florya Gayrimenkul" (*)	Gayrimenkul	Türkiye	-	-	Yatırım

(*) H-T Fidecilik'in hisseleri 19 Nisan 2022 tarihinde satılmıştır (Not: 38).

Şubeler	Faaliyet Konusu	Kayıtlı Olduğu Ülke	Faaliyet Grubu
Tekfen İnşaat – Bakü Şubesi	İnşaat	Azerbaycan	Mühendislik & Taahhüt
Tekfen İnşaat – Suudi Arabistan Şubesi	İnşaat	Suudi Arabistan	Mühendislik & Taahhüt
Tekfen İnşaat – Fas Şubesi	İnşaat	Fas	Mühendislik & Taahhüt
Tekfen İnşaat – Katar Şubesi	İnşaat	Katar	Mühendislik & Taahhüt
Tekfen İnşaat – Irak Şubesi	İnşaat	Irak	Mühendislik & Taahhüt
Tekfen İnşaat – Dubai Şubesi	İnşaat	Birleşik Arap Emirlikleri	Mühendislik & Taahhüt
Tekfen İnşaat – Türkmenistan Şubesi	İnşaat	Türkmenistan	Mühendislik & Taahhüt
Tekfen İnşaat – Mozambik Şubesi	İnşaat	Mozambik	Mühendislik & Taahhüt
Tekfen İnşaat – Cezayir Şubesi	İnşaat	Cezayir	Mühendislik & Taahhüt
Tekfen İnşaat – Filipinler Şubesi	İnşaat	Filipinler	Mühendislik & Taahhüt
Tekfen Mühendislik – Kenya Şubesi	Mühendislik	Kenya	Mühendislik & Taahhüt

1. GRUP'UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU (devamı)

Grup yönetimi Grup'un faaliyetlerini Mühendislik ve Taahhüt, Kimya Sanayi, Tarımsal Üretim, Hizmet ve Yatırım olmak üzere beş ana iş kolu bazında yönetmektedir. Her bir iş koluna mensup şirketler Grup'un uymakla yükümlü olduğu muhasebe politikalarına uygun mali tablolar hazırlamaktadır. Grup'un bölümlerinin faaliyet konuları aşağıdaki şekilde özetlenebilir:

Mühendislik ve Taahhüt Bölümü

Mühendislik ve Taahhüt bölümü Türkiye, Azerbaycan, Kazakistan, Suudi Arabistan, Katar, Irak ve Rusya gibi ülkelerde altyapı ve endüstriyel proje inşaatları üstlenmektedir. Petrol, gaz ve petro-kimya tesisleri, boru hatları, kara ve deniz terminalleri, deniz platformları, tank çiftlikleri, petrol rafinerileri, pompa istasyonları, enerji santralleri, otoyol, metro, köprü ve tünel inşaatları, elektronik ve enstrümantasyon işleri, altyapı işleri, üretim tesisleri, ticari ve teknik bina kompleksleri ve büyük spor tesisleri Mühendislik ve Taahhüt bölümünün faaliyet alanları içerisinde yer alan değişik projelerdir. Konsolide finansal tablolara özkaynaktan pay alma metoduyla dahil edilen Azfen'den elde edilen gelirler bu bölümde gösterilmektedir.

Kimya Sanayi Bölümü

Temel olarak gübre üretimine odaklanan Kimya Sanayi bölümü faaliyetlerini mineral gübrelerin yanı sıra suda eriyebilen özel gübreler ve organik/organomineral gübre konularında sürdürmektedir. Gübre ambalajlamasında kullanılan torba üretimini de kendi bünyesindeki tesisinde gerçekleştirmektedir. Bunların yanında organik atıkların fermantasyonu yoluyla biyogaz ve biyogazdan elektrik üretimi gerçekleştirmekte, ayrıca gazlaşma sürecini tamamlayan atıklardan da katı ve sıvı organik gübre üretimi yapmaktadır.

Tarımsal Üretim Bölümü

Tarımsal Üretim bölümü tarla ve sebze tohumu, fide ve fidan üretimi, dağıtımı ve ticareti alanlarında faaliyet göstermektedir. Tarımsal üretim alanında doku kültürü, muz fidanı yetiştiriciliği, yüksek kalite patates tohumu, susam, sertifikalı buğday tohumu üretimi ve satışı ile ilgili faaliyetler yürütülmekte olup kiraz, kayısı, nar, erik, Trabzon hurması ve incir üretimi, paketlenmesi ve ihracatı yapılmaktadır.

Hizmet Bölümü

Hizmet bölümü terminalcilik, kılavuzluk, römorkaj, acentelik, serbest bölge işletmeciliği, sigorta aracılık hizmetleri, bina ve tesis yönetim hizmetleri alanlarında faaliyet göstermektedir.

Yatırım Bölümü

Yatırım bölümü faaliyetleri arasında başlıca Tekfen Ventures'ın inovasyon yaratan girişimlere yaptığı yatırımlar ve holding faaliyetleri bulunmaktadır. Holding faaliyetleri Şirket tarafından yürütülmekte olup, Grup şirketlerinin gerektiği durumlarda finansman ihtiyaçlarının koordine edilmesini kapsar.Yatırım segmenti gelirlerinin büyük kısmı Tekfen Holding'in temettü, kira, faiz, kur farkı gelirleri ile finansal yatırımların gerçeğe uygun değerlerinde meydana gelen olumlu değişimlerden oluşmaktadır. Tekfen Ventures'ın yatırımlarının yanı sıra Grup'un önemli tutarlı finansal yatırımlarından SOCAR Polymer Investments LLC, Akmerkez Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı ve Berlin Light JV S.a.r.l de Yatırım bölümü faaliyetleri kapsamındadır.

Konsolide finansal tabloların onaylanması

Konsolide finansal tablolar, Yönetim Kurulu tarafından 07 Mart 2023 tarihinde onaylanmış ve yayınlanması için yetki verilmiştir. Genel Kurul ve bazı düzenleyici organların finansal tabloları yayınlandıktan sonra değiştirme yetkileri vardır.

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar

Finansal Tabloların Hazırlanış Temelleri ve Belirli Muhasebe Politikaları

Şirket ve Türkiye'de yerleşik bağlı ortaklıkları, yasal defterlerini ve kanuni finansal tablolarını Türk Ticaret Kanunu ("TTK") ve vergi mevzuatınca belirlenen muhasebe ilkelerine uygun olarak tutmakta ve hazırlamaktadır. Yabancı ülkelerde faaliyet gösteren bağlı ortaklıklar muhasebe kayıtlarını ve yasal finansal tablolarını faaliyette bulundukları ülkelerin para birimleri cinsinden ve o ülkelerin mevzuatına uygun olarak hazırlamaktadırlar.

İlişikteki konsolide finansal tablolar Sermaye Piyasası Kurulu'nun ("SPK") 13 Haziran 2013 tarih ve 28676 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Seri II, 14.1 No'lu "Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği" ("Tebliğ") hükümlerine uygun olarak hazırlanmış olup Tebliğin 5. Maddesine istinaden Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGK") tarafından yürürlüğe konulmuş olan Türkiye Muhasebe ve Finansal Raporlama Standartları ile bunlara ilişkin ek ve yorumları ("TFRS") esas alınmıştır.

Ayrıca konsolide finansal tablolar ve dipnotlar SPK tarafından yayımlanan Finansal Tablo Örnekleri ve Kullanım Rehberinde belirlenmiş olan formatlar ile KGK tarafından 04 Ekim 2022 tarihinde yayımlanan TFRS Taksonomi'sine uygun olarak sunulmuştur.

KGK tarafından yapılan 20 Ocak 2022 tarihli duyuruda TFRS'yi uygulayan işletmelerin 31 Aralık 2021 tarihinde sona eren yıla ait finansal tablolarında TMS 29 Yüksek Enflasyonlu Ekonomilerde Finansal Raporlama kapsamında herhangi bir düzeltme yapmalarına gerek bulunulmadığı belirtilmiştir. KGK tarafından enflasyon muhasebesi uygulamasına ilişkin yeni bir duyuru yapılmamış olup, 31 Aralık 2022 tarihli finansal tablolar hazırlanırken TMS 29'a göre enflasyon düzeltmesi yapılmamıştır.

Konsolide finansal tablolar, aşağıda belirtilen gerçeğe uygun değeri üzerinden ölçülen kalemler dışında tarihi maliyetler üzerinden hazırlanmıştır:

- Gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal varlıklar ve türev finansal araçlar,
- Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar,

Tarihi maliyetin belirlenmesinde, genellikle varlıklar için alım tarihinde ödenen tutarın gerçeğe uygun değeri esas alınmaktadır.

Kullanılan Para Birimi

Grup'un her işletmesinin kendi finansal tabloları faaliyette bulundukları temel ekonomik çevrede geçerli olan para birimi (fonksiyonel para birimi) ile hazırlanmıştır. Her işletmenin finansal durumu ve faaliyet sonuçları, Şirket'in geçerli para birimi olan ve konsolide finansal tablolar için sunum para birimi olan Türk Lirası ("TL") cinsinden ifade edilmiştir.

TMS 21 (Kur Değişiminin Etkileri) uyarınca, Grup'un konsolide finansal tabloları hazırlanırken, fonksiyonel para birimi TL'den farklı olan şirketlerin bilanço kalemleri bilanço tarihindeki kur ile, gelir ve giderler ile nakit akımları ise işlemlerin gerçekleştiği tarihin kuru (tarihsel kur), tarihin tespit edilemediği durumlarda ise yıllık ortalama kur ile TL'ye çevrilir. Bu çevrimden doğan çevrim farkı, özkaynakların altında oluşan yabancı para çevrim farkları hesabında yer alır. Grup'un bağlı ortaklıklarından Tekfen İnşaat'ın fonksiyonel para birimi ABD Doları'dır. Türkiye'deki ekonomik şartların sonucu olarak TL'nin yabancı para birimleri karşısında cari yılda yaşadığı değer kaybı nedeniyle Tekfen İnşaat'ın cari yılın her çeyreğinde elde ettiği gelir ve giderleri ilgili çeyreğin ortalama kuru ile TL'ye çevrilmiştir.

31 Aralık 2022 tarihi itibari ile konsolidasyon sırasında kullanılan dönem sonu kurları: 1 ABD Doları= 18,6983 TL, 1 Avro= 19,9349 TL, 1 Manat= 10,9990 TL, 1 Suudi Arabistan Riyali= 4,9862 TL, 1 Katar Riyali= 5,1228 TL, 1 Rumen Leyi= 4,0062 (31 Aralık 2021 tarihi itibari ile: 1 ABD Doları= 12,9775 TL, 1 Avro= 14,6823 TL, 1 Manat= 7,6338 TL, 1 Suudi Arabistan Riyali= 3,4607 TL, 1 Katar Riyali= 3,5555 TL, 1 Rumen Leyi = 2,9498).

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar (devamı)

Konsolidasyona İlişkin Esaslar

Konsolide finansal tablolar, Şirket ve Şirket'in bağlı ortaklıkları tarafından kontrol edilen işletmelerin finansal tablolarını kapsar. Kontrol, Şirket ve Şirket'in bağlı ortaklıklarının yatırım yapılan işletmenin üzerinde gücünün olması, işletmeden elde edeceği değişken getirilere açık olması ya da bu getirilere hakkı olması ve getiriler üzerinde etkisi olabilecek şekilde gücünü kullanabilmesi ile sağlanır.

Şirket'in yatırım yapılan işletme üzerinde çoğunluk oy hakkına sahip olmadığı durumlarda, ilgili yatırımın faaliyetlerini tek başına yönlendirebilecek/yönetebilecek şekilde yeterli oy hakkının olması halinde, yatırım yapılan işletme üzerinde kontrol gücü vardır. Şirket, ilgili yatırımdaki oy çoğunluğunun kontrol gücü sağlamak için yeterli olup olmadığının değerlendirmesinde konuyla ilgili tüm olayları ve şartları göz önünde bulundurur.

Bir bağlı ortaklığın konsolidasyon kapsamına alınması Şirket'in bağlı ortaklık üzerinde kontrole sahip olmasıyla başlar ve kontrolünü kaybetmesiyle sona erer. Yıl içinde satın alınan veya elden çıkarılan bağlı ortaklıkların gelir ve giderleri, satın alma tarihinden elden çıkarma tarihine kadar konsolide kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosuna dahil edilir.

Kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelirin her bir kalemi ana ortaklık hissedarlarına ve kontrol gücü olmayan paylara aittir. Kontrol gücü olmayan paylar ters bakiye ile sonuçlansa dahi, bağlı ortaklıkların toplam kapsamlı geliri ana ortaklık hissedarlarına ve kontrol gücü olmayan paylara aktarılır. Gerekli olması halinde, Grup'un izlediği muhasebe politikalarıyla aynı olması amacıyla bağlı ortaklıkların finansal tablolarında muhasebe politikalarıyla ilgili düzeltmeler yapılmaktadır.

Tüm grup içi varlıklar ve yükümlülükler, özkaynaklar, gelir ve giderler ve Grup şirketleri arasındaki işlemlere ilişkin nakit akışları konsolidasyonda elimine edilmiştir.

İştirakler ve iş ortaklıklarındaki paylar

İştirak, Grup'un önemli derecede etkide bulunduğu işletmedir. Önemli derecede etkinlik, bir işletmenin finansal ve operasyonel politikalarına ilişkin kararlarına münferiden veya müştereken kontrol yetkisi olmaksızın katılma gücünün olmasıdır.

İş ortaklığı, bir düzenlemede müşterek kontrolü olan tarafların, ortak düzenlemedeki net varlıklara ilişkin haklarının olduğu ortak bir girişimdir. Müşterek kontrol, bir anlaşma üzerindeki kontrolün sözleşmeye dayalı olarak paylaşılmasıdır. Bu kontrol, ilgili faaliyetlere ilişkin kararların kontrolü paylaşan tarafların oy birliği ile mutabakatını gerektirdiği bir durumda vardır.

Ekteki konsolide finansal tablolarda iştiraklerin veya iş ortaklıklarının faaliyet sonuçları ile varlık ve yükümlülükleri, TFRS 5 uyarınca satılmak üzere elde tutulan varlık olarak muhasebeleştirilenler dışında, özkaynak yöntemi kullanılarak muhasebeleştirilmiştir. Özkaynak yöntemine göre konsolide bilançoda iştirakler veya iş ortaklıkları, maliyet bedelinin iştirakin veya iş ortaklığının net varlıklarındaki alım sonrası dönemde oluşan değişimdeki Grup'un payı kadar düzeltilmesi sonucu bulunan tutardan, iştirakte veya iş ortaklığında oluşan herhangi bir değer düşüklüğünün düşülmesi neticesinde elde edilen tutar üzerinden gösterilir. İştirakin veya iş ortaklığının, Grup'un iştirakteki veya iş ortaklığındaki payını (özünde Grup'un iştirakteki veya iş ortaklığındaki net yatırımının bir parçasını oluşturan herhangi bir uzun vadeli yatırımı da içeren) aşan zararları kayıtlara alınmaz. İlave zarar ayrılması ancak Grup'un yasal veya zımni kabulden doğan yükümlülüğe maruz kalmış olması ya da iştirak veya iş ortaklığı adına ödemeler yapmış olması halinde söz konusudur.

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar (devamı)

Müşterek faaliyetlerdeki paylar:

Müşterek faaliyet, bir düzenlemede müşterek kontrolü olan tarafların düzenlemeye ilişkin varlık ve yükümlülüklerin sorumlulukları üzerinde hakka sahip olduğu bir ortak düzenlemedir. Müşterek kontrol, bir ekonomik faaliyet üzerindeki kontrolün sözleşmeye dayalı olarak paylaşılmasıdır. Bu kontrolün, ilgili faaliyetlere ilişkin kararların, kontrolü paylaşan tarafların oy birliği ile mutabakatını gerektirdiği durumlarda var olduğu kabul edilir. 31 Aralık tarihi itibari ile Grup'un müşterek faaliyetlerinin detayı aşağıdaki gibidir:

		Kayıtlı	Doğrudan/Dolaylı		
Müşterek Faaliyetler	**Faaliyet Konusu**	**Olduğu**	**2022**	**2021**	**Faaliyet Grubu**
Tekfen-Tubin-Özdemir J.V. "TÖT J.V."	İnşaat	Türkiye	71	71	Mühendislik & Taahhüt
Gama-Tekfen-Tokar J.V. "GTT J.V."	İnşaat	Türkiye	35	35	Mühendislik & Taahhüt
Tekfen TML J.V. "Tekfen TML J.V."	İnşaat	Libya	67	67	Mühendislik & Taahhüt
Doğuş - Tekfen Adi Ortaklığı "Doğuş - Tekfen"	İnşaat	Türkiye	50	50	Mühendislik & Taahhüt
Tekfen - Al Jaber Engineering "Tekfen – Al Jaber J.V."	İnşaat	Katar	50	50	Mühendislik & Taahhüt
Tekfen - T Engineering Ortak Girişimi "Tekfen - T Engineering J.V. "	İnşaat	Türkiye	85	85	Mühendislik & Taahhüt
Istek Construction "Istek J.V."	İnşaat	Kazakistan	50	50	Mühendislik & Taahhüt

Bir Grup şirketinin faaliyetlerini müşterek yürütülen faaliyetler kapsamında gerçekleştirdiği durumlarda, müşterek faaliyetleri gerçekleştiren Grup, aşağıdakileri müşterek faaliyetlerdeki payı oranında mali tablolarına dahil eder:

- Müşterek faaliyetlerde sahip olduğu varlıklardaki payı ile birlikte varlıklarını;
- Müşterek faaliyetlerde üstlenilen yükümlülüklerdeki payı ile birlikte yükümlülükleri;
- Müşterek faaliyetler sonucunda ortaya çıkan ürün/çıktının satışından payına düşen tutarda elde edilen gelir;
- Müşterek faaliyetler sonucunda ortaya çıkan ürünün/çıktının satışından elde edilen gelir payı; ve
- Ortak olarak üstlenilen giderler ile birlikte payına düşen tüm giderler.

Grup, müşterek faaliyet çerçevesinde kendi payına düşen tüm varlıkları, yükümlülükleri, gelirleri ve giderleri ilgili varlık, yükümlülük, gelir ve giderleri kapsayan TFRS uyarınca muhasebeleştirir.

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.2 Muhasebe Politikalarındaki Değişiklikler

Muhasebe politikalarında yapılan önemli değişiklikler geriye dönük olarak uygulanmakta ve önceki dönem konsolide finansal tabloları yeniden düzenlenmektedir. Grup'un cari yıl içerisinde muhasebe politikalarında önemli bir değişiklik olmamıştır.

2.3 Muhasebe Tahminlerindeki Değişiklikler ve Hatalar

Muhasebe tahminlerindeki değişiklikler yalnızca bir döneme ilişkin ise, değişikliğin yapıldığı cari dönemde, gelecek dönemlere ilişkin ise, hem değişikliğin yapıldığı dönemde hem de gelecek dönemlerde, ileriye yönelik olarak uygulanır. Grup'un cari yıl içerisinde muhasebe tahmin yöntemlerinde önemli bir değişikliği olmamıştır.

Tespit edilen önemli muhasebe hataları geriye dönük olarak uygulanır ve önceki dönem finansal tabloları yeniden düzenlenir. Cari yıl içerisinde önemli bir muhasebe hatası tespit edilmemiştir.

2.4 Yeni ve Güncellenmiş Standartların Uygulanması

Yeni ve güncellenmiş standartlar ve yorumlar aşağıda belirtilmiştir.

(a) Konsolide finansal tablolarda raporlanan tutarları ve dipnotları etkileyen standartlarda yapılan değişiklikler:

- 2018-2020 Dönemine İlişkin Yıllık İyileştirmeler (TFRS 1, TFRS 9, TMS 41, TFRS 16), 1 Ocak 2022 tarihinden sonra başlayan hesap dönemlerinden itibaren geçerlidir.
- TFRS 3 (değişiklikler), "Kavramsal Çerçeveye Yapılan Atıflar", 1 Ocak 2022 tarihinden sonra başlayan hesap dönemlerinden itibaren geçerlidir.
- TMS 16 (değişiklikler), "Maddi Duran Varlıklar - Amaçlanan Kullanım Öncesi Kazançlar", 1 Ocak 2022 tarihinden sonra başlayan hesap dönemlerinden itibaren geçerlidir.
- TMS 37 (değişiklikler), "Ekonomik Açıdan Dezavantajlı Sözleşmeler - Sözleşmeyi Yerine Getirme Maliyeti", 1 Ocak 2022 tarihinden sonra başlayan hesap dönemlerinden itibaren geçerlidir.

(b) 2022 yılından itibaren geçerli olup, Grup'un konsolide finansal tablolarını etkilemeyen standartlar, mevcut standartlara getirilen değişiklikler ve yorumlar:

- Bulunmamaktadır.

(c) Henüz yürürlüğe girmemiş ve Grup tarafından erken uygulanması benimsenmemiş standartlar ile mevcut önceki standartlara getirilen değişiklikler ve yorumlar:

- TFRS 17 ve TFRS 4 (değişiklikler), TFRS 9'un uygulanmasının ertelenmesi, 1 Ocak 2023 tarihinden sonra başlayan hesap dönemlerinden itibaren geçerlidir.
- TFRS 17 "Sigorta Sözleşmeleri", 1 Ocak 2023 tarihinden sonra başlayan hesap dönemlerinden itibaren geçerlidir.
- TMS 1 (değişiklikler), "Yükümlülüklerin Sınıflandırılması", 1 Ocak 2024 tarihinden sonra başlayan hesap dönemlerinden itibaren geçerlidir.
- TMS 12 (değişiklikler), "Tek Bir İşlemden Kaynaklanan Varlık ve Borçlara İlişkin Ertelenmiş Vergi", 1 Ocak 2023 tarihinden sonra başlayan hesap dönemlerinden itibaren geçerlidir.
- TFRS 16 (değişiklikler), "Satış ve Geri Kiralama İşlemleri" 1 Ocak 2024 tarihinden sonra başlayan hesap dönemlerinden itibaren geçerlidir.
- TMS 8 (değişiklikler), "Muhasebe Tahminlerine İlişkin Tanım", 1 Ocak 2023 tarihinden sonra başlayan hesap dönemlerinden itibaren geçerlidir.
- TMS 1 (değişiklikler), "Muhasebe Politikalarının Açıklanması", 1 Ocak 2023 tarihinden sonra başlayan hesap dönemlerinden itibaren geçerlidir.

Grup, 31 Aralık 2022 tarihi itibari ile yayımlanmış ve henüz yürürlüğe girmemiş standart, değişiklik ve yorumların konsolide finansal durum ve performansı üzerindeki etkilerini değerlendirmektedir.

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti

Hasılat

Grup, taahhüt edilmiş bir mal veya hizmeti müşterisine devrederek edim yükümlülüğünü yerine getirdiğinde veya getirdikçe hasılatı konsolide finansal tablolara alır. Bir varlığın kontrolü müşterinin eline geçtiğinde (veya geçtikçe) varlık devredilmiş olur. Grup aşağıda yer alan beş temel prensip doğrultusunda hasılatı finansal tablolara almaktadır:

- Müşteri sözleşmelerinin belirlenmesi,
- Sözleşmelerdeki edim yükümlülüklerinin belirlenmesi,
- Sözleşmelerdeki işlem fiyatının belirlenmesi,
- İşlem fiyatının sözleşmelerdeki edim yükümlülüklerine dağıtılması,
- Her bir edim yükümlülüğü yerine getirildiğinde hasılatın muhasebeleştirilmesi.

Grup aşağıdaki şartların tamamının karşılanması durumunda müşterisi ile yaptığı bir sözleşmeyi hasılat olarak muhasebeleştirir:

- Sözleşmenin tarafları sözleşmeyi (yazılı, sözlü ya da diğer ticari teamüllere uygun olarak) onaylamış ve kendi edimlerini yerine getirmeyi taahhüt etmiştir,
- Grup, devredilecek mal veya hizmetlerle ilgili her bir tarafın haklarını tanımlayabilmektedir,
- Grup, devredilecek mal veya hizmetler için yapılacak ödeme koşullarını tanımlayabilmektedir,
- Sözleşme özü itibarıyla ticari niteliktedir,
- Grup'un müşteriye devredilecek mal veya hizmetler karşılığı bedel tahsil edecek olması muhtemeldir.

Sözleşme başlangıcında Grup müşteriyle yaptığı sözleşmede taahhüt ettiği mal veya hizmetleri değerlendirir ve müşteriye devretmek için verdiği her bir taahhüdü edim yükümlülüğü olarak tanımlamaktadır. Grup edim yükümlülüklerini olarak aşağıdaki şekilde tanımlar:

- Farklı mal veya hizmet (mal veya hizmetler paketi) veya
- Büyük ölçüde benzerlik gösteren ve müşteriye devrinde aynı yöntem izlenen bir seri farklı mal veya hizmet.

Bir seri birbirinden farklı mal veya hizmet, aşağıdaki şartların birlikte karşılanması durumunda aynı devir şekline tabidir:

- Grup'un müşterisine devretmeyi taahhüt ettiği seri içerisindeki her bir farklı mal veya hizmetin gerekli şartları karşılayarak zamanla tamamlanacak bir edim yükümlülüğü teşkil etmesi ile,
- Standardın ilgili paragrafları uyarınca, Grup'un seriyi oluşturan her bir farklı mal veya hizmetin müşteriye devrinde edim yükümlülüğünün tam olarak ifa edilmesine yönelik ilerlemesini ölçmede aynı yöntemin kullanılması.

Grup, işlem fiyatını tespit etmek için sözleşme hükümlerini ve ticari teamüllerini dikkate almaktadır. İşlem fiyatı, Grup'un üçüncü şahıslar adına (örneğin bazı satış vergileri) tahsil edilen tutarlar hariç taahhüt ettiği mal veya hizmetleri müşteriye devretmesi karşılığında hak etmeyi beklediği bedeldir. Bir müşteriyle yapılan sözleşmede taahhüt edilen bedel, sabit tutarları, değişken tutarları ya da her ikisini içerebilir. Sözleşmede taahhüt edilen bedelin değişken bir tutar olması durumunda Grup, müşteriye taahhüt ettiği mal veya hizmetlerin devri karşılığında tahsile hak kazanacağı bedeli tahmin yoluyla belirler. Grup'un tahmin ettiği değişken bedel tutarının bir kısmını veya tamamını işlem bedeline dahil edebilmesi için, değişken bedelle ilgili belirsizlik sonradan ortadan kalktığında finansal tablolara alınan kümülatif hasılat tutarında önemli bir iptal olmayacağının kuvvetle muhtemel olması gerekmektedir. Değişken bedele ilişkin belirsizlik sonradan ortadan kalktığında konsolide finansal tablolara alınan kümülatif hasılat tutarında önemli bir iptal işlemi olmayacağının kuvvetle muhtemel olup olmadığını takdir ederken, Grup söz konusu hasılat iptalinin hem gerçekleşme olasılığını hem de büyüklüğünü göz önünde bulundurur.

Grup, aşağıda belirtilen başlıca kaynaklardan elde edilen hasılatı finansal tablolarına almaktadır:

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

Hasılat (devamı)

Malların satışı

Grup, müşterilerle yapılan her bir sözleşmede taahhüt edilen malları değerlendirmekte ve söz konusu malları devretmeye yönelik verilen her bir taahhüdü ayrı bir edim yükümlülüğü olarak belirlemektedir. Sonrasında ise edim yükümlülüklerinin zaman içinde mi yoksa belirli bir zaman diliminde mi yerine getirileceği tespit edilmektedir. Grup, bir malın kontrolünü zamanla devreder ve dolayısıyla ilgili satışlara ilişkin edim yükümlülüklerini zamana yaygın bir şekilde yerine getirirse, söz konusu edim yükümlülüklerinin tamamen yerine getirilmesine yönelik ilerlemeyi ölçerek hasılatı zamana yayılı olarak konsolide finansal tablolara alır. Mal devri taahhüdü niteliğindeki edim yükümlülüklerine ilişkin hasılat, mala ilişkin kontrolün tamamen müşterilere geçtiği zaman muhasebeleştirilir.

Kira geliri

Gayrimenkullerden elde edilen kira geliri, ilgili kiralama sözleşmesi süresince tahakkuk esasına göre muhasebeleştirilir.

İnşaat sözleşmeleri

Üçüncü tarafların inşaat faaliyetlerini yönetme, denetleme ve koordine etme amaçlı sözleşmeler hizmet sözleşmeleri olarak değerlendirilir ve sözleşme kapsamındaki bu hizmetler üçüncü taraflara sunulduğunda hasılat olarak kaydedilir.

Bir inşaat sözleşmesinin gelirinin güvenilir olarak tahmin edilebileceği durumlarda, gelirler inşaat faaliyetinin bilanço tarihindeki tamamlanma oranına göre kaydedilir. Tamamlanma oranı, bilanço tarihine kadar oluşan inşaat maliyetinin toplam tahmini proje sonu maliyetine oranlanmasına göre hesaplanır. Bu hesaplama, tamamlanma oranının gerçeğe uygun bir biçimde hesaplanamadığı durumlarda geçerli değildir.

İnşaat sözleşmesinin tutarındaki değişiklikler, ek alacak talepleri ve teşvik ödemeleri bu değişikliklerin işveren tarafından onaylanmasının muhtemel olması ve ilgili gelirin güvenilir bir biçimde ölçülebilmesi durumunda proje gelirlerine dahil edilir.

Bir inşaat sözleşmesinin sonucunun güvenilir biçimde tahmin edilememesi durumunda sadece katlanılmış sözleşme maliyetlerinin geri kazanılabilmesi muhtemel olan kısmı kadar gelir kaydedilir ve sözleşme maliyetleri oluştukları dönemin gideri olarak konsolide finansal tablolara yansıtılır.

İnşaat sözleşme maliyetleri tüm ilk madde - malzeme ve direkt işçilik giderleriyle, sözleşme performansıyla ilgili olan endirekt işçilik, malzeme, tamirat ve amortisman giderleri gibi dolaylı maliyetleri kapsar. Satış ve genel yönetim giderleri oluştukları anda giderleştirilir. Tamamlanmamış sözleşmelerdeki tahmini zararların gider karşılıkları, bu zararların saptandığı yıllarda konsolide finansal tablolara kaydedilir. İş performansı, iş şartları, sözleşme ceza karşılıkları ve nihai anlaşma düzenlemeleri nedeniyle tahmini karlılıkta olan değişiklikler proje sonunda oluşacak maliyet ve gelir tutarlarının revizyonuna sebep olabilir. Bu revizyonlar, değişikliklerin saptandığı yılda konsolide finansal tablolara yansıtılır.

Devam eden inşaat işlerinden doğan sözleşme varlıkları, konsolide finansal tablolara yansıtılan hasılatın faturalanmamış tutarını; devam eden inşaat işlerinden doğan sözleşme yükümlülükleri ise konsolide finansal tablolara yansıtılan hasılatı aşan fatura tutarını gösterir.

Grup yönetimi, sözleşme kapsamında olmayan dava konusu olabilecek tazminat kapsamındaki ek alacakları işveren ile söz konusu ek alacak taleplerine ilişkin müzakereler tahsilatın onaylanma safhasına geldiğinde ve yapılacak tahsilatlar güvenilir bir biçimde ölçülebildiğinde gelir olarak kaydetmektedir.

İşverenler Tarafından Tutulan Maddi Teminatlar

İşverenler, inşaat projelerine ilişkin Grup'a ödedikleri hakedişler üzerinden, sözleşme koşullarına göre değişen oranlarda, teminat kesintisi yapabilirler. Bu teminat alacakları sözleşme şartlarına göre banka teminat mektubu karşılığında veya garanti süreci tamamlandığında işverenlerden tahsil edilir. İşverenler tarafından tutulan maddi teminatlar, başlangıçta gerçeğe uygun değerleri ile kayıtlara alınır ve sonraki dönemlerde etkin faiz oranı yöntemi kullanılarak itfa edilmiş değerleri ile değerlenir.

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

Taşeronlardan Yapılan İstihkak Kesintileri

Grup taşeronların kestiği hakediş bedelleri üzerinden, sözleşme koşullarına göre değişen oranlarda, teminat kesintisi yapabilir. Bu borçlar garanti süreci tamamlandığında taşeronlara geri ödenir. Taşeronlardan yapılan istihkak kesintileri başlangıçta gerçeğe uygun değerleri ile kayıtlara alınır ve sonraki dönemlerde etkin faiz oranı yöntemi kullanılarak itfa edilmiş değerleri ile değerlenir.

Stoklar

Stoklar, maliyetin ya da net gerçekleşebilir değerin düşük olanı ile değerlenmektedir. Sabit ve değişken genel üretim giderlerinin bir kısmını da içeren maliyetler stokların bağlı bulunduğu sınıfa uygun olan yönteme göre ve çoğunlukla ağırlıklı ortalama stok değerleme yöntemine göre değerlenir. Net gerçekleşebilir değer, olağan ticari faaliyet içerisinde oluşan tahmini satış fiyatından tahmini tamamlanma maliyeti ile satışı gerçekleştirmek için yüklenilmesi gereken tahmini maliyetlerin toplamının indirilmesiyle elde edilir.

İnşaat projelerinde, proje için özel olarak üretilen stoklar ilgili inşaat sahasına teslim edildiğinde proje maliyetlerine dahil edilir.

Maddi Duran Varlıklar

Maddi duran varlıklar, maliyet değerlerinden birikmiş amortisman ve varsa birikmiş değer düşüklükleri düşüldükten sonraki tutar üzerinden gösterilirler.

İdari amaçlı ya da halihazırda belirlenmemiş olan diğer amaçlar doğrultusunda inşa edilme aşamasındaki varlıklar, maliyet değerlerinden varsa değer düşüklüğü kaybı düşülerek gösterilirler. Maliyete yasal harçlar da dahil edilir. Kullanıma ve satışa hazır hale getirilmesi önemli ölçüde zaman isteyen varlıklar söz konusu olduğunda, borçlanma maliyetleri aktifleştirilir. Bu varlıklar inşası bittiğinde ve kullanıma hazır hale geldiklerinde ilgili maddi duran varlık kalemine sınıflandırılırlar. Bu tür varlıklar, diğer sabit varlıklar için kullanılan amortisman yönteminde olduğu gibi, kullanıma hazır olduklarında amortismana tabi tutulurlar.

Arazi ve yapılmakta olan yatırımlar dışında, maddi duran varlıkların maliyet tutarları, beklenen faydalı ömürlerine göre doğrusal amortisman yöntemi kullanılarak amortismana tabi tutulur. Beklenen faydalı ömür, kalıntı değer ve amortisman yöntemi, tahminlerde ortaya çıkan değişikliklerin olası etkileri için her yıl gözden geçirilir ve tahminlerde bir değişiklik varsa ileriye dönük olarak muhasebeleştirilir.

Maddi duran varlıkların elden çıkarılması ya da bir maddi duran varlığın hizmetten alınması sonucu oluşan kazanç veya kayıp satış hasılatı ile varlığın defter değeri arasındaki fark olarak belirlenir ve kar veya zarar tablosuna dahil edilir.

Kiralamalar

Kiracı olarak

Grup, bir sözleşmenin başlangıcında, sözleşmenin kiralama niteliği taşıyıp taşımadığını ya da kiralama işlemi içerip içermediğini değerlendirir. Sözleşmenin, bir bedel karşılığında tanımlanan varlığın kullanımını kontrol etme hakkını belirli bir süre için devretmesi durumunda, bu sözleşme kiralama niteliği taşımaktadır ya da bir kiralama işlemi içermektedir. Grup, bir sözleşmenin tanımlanan bir varlığın kullanımını kontrol etme hakkını belirli bir süre için devredip devretmediğini değerlendirirken aşağıdaki koşulları göz önünde bulundurur:

a) Sözleşmenin tanımlanan varlık içermesi; bir varlık genellikle sözleşmede açık veya zımni bir şekilde belirtilerek tanımlanır.
b) Varlığın işlevsel bir bölümünün fiziksel olarak ayrı olması veya varlığın kapasitesinin tamamına yakınını temsil etmesi. Tedarikçinin varlığı ikame etme yönünde asli bir hakka sahip olması ve bundan ekonomik fayda sağlaması durumunda varlık tanımlanmış değildir.
c) Tanımlanan varlığın kullanımından sağlanacak ekonomik yararların tamamına yakınını elde etme hakkının olması

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

Kiralamalar (devamı)

Kiracı olarak (devamı)

d) Tanımlanan varlığın kullanımını yönetme hakkının olması. Grup, varlığın nasıl ve ne amaçla kullanılacağına ilişkin kararların önceden belirlenmiş olması durumunda varlığın kullanım hakkına sahip olduğunu değerlendirmektedir. Grup varlığın kullanımını yönetme hakkına aşağıdaki durumlarda sahip olmaktadır:
   i. Grup'un, kullanım süresi boyunca varlığı işletme hakkına sahip olması (veya varlığı kendi belirlediği şekilde işletmeleri için başkalarını yönlendirmesi) ve tedarikçinin bu işletme talimatlarını değiştirme hakkının bulunmaması veya
   ii. Grup'un, kullanım süresi boyunca varlığın nasıl ve ne amaçla kullanılacağını önceden belirleyecek şekilde varlığı (ya da varlığın belirli özelliklerini) tasarlamış olması.

Grup, kiralamanın fiilen başladığı tarihte konsolide finansal tablolarına bir kullanım hakkı varlığı ve bir kira yükümlülüğü yansıtır.

Kullanım hakkı varlığı

Kullanım hakkı varlığı ilk olarak maliyet yöntemiyle muhasebeleştirilir ve aşağıdakileri içerir:

a) Kira yükümlülüğünün ilk ölçüm tutarı,
b) Kiralamanın fiilen başladığı tarihte veya öncesinde yapılan tüm kira ödemelerinden alınan tüm kiralama teşviklerinin düşülmesiyle elde edilen tutar,
c) Grup tarafından katlanılan tüm başlangıçtaki doğrudan maliyetler.

Grup maliyet yöntemini uygularken, kullanım hakkı varlığını:

a) Birikmiş amortisman ve birikmiş değer düşüklüğü zararları düşülmüş ve
b) Kira yükümlülüğünün yeniden ölçümüne göre düzeltilmiş maliyeti üzerinden ölçer.

Grup, kullanım hakkı varlığını amortismana tabi tutarken doğrusal amortisman yöntemini uygular. Tedarikçinin, kiralama süresinin sonunda dayanak varlığın mülkiyetini Grup'a devretmesi durumunda veya kullanım hakkı varlığı maliyetinin Grup'un bir satın alma opsiyonunu kullanacağını göstermesi durumunda, Grup kullanım hakkı varlığını kiralamanın fiilen başladığı tarihten dayanak varlığın faydalı ömrünün sonuna kadar amortismana tabi tutar. Diğer durumlarda, Grup kullanım hakkı varlığını, kiralamanın fiilen başladığı tarihten başlamak üzere söz konusu varlığın faydalı ömrü veya kiralama süresinden kısa olanına göre amortismana tabi tutar.

Grup kullanım hakkı varlığının değer düşüklüğüne uğramış olup olmadığını belirlemek ve belirlenen herhangi bir değer düşüklüğü zararını muhasebeleştirmek için TMS 36 Varlıklarda Değer Düşüklüğü standardını uygular.

Kira yükümlülüğü

Kiralamanın fiilen başladığı tarihte, Grup kira yükümlülüğünü o tarihte ödenmemiş olan kira ödemelerinin bugünkü değeri üzerinden ölçer. Kira ödemeleri, bu oranın kolaylıkla belirlenebilmesi durumunda, kiralamadaki zımni faiz oranı kullanılarak iskonto edilir. Grup, bu oranın kolaylıkla belirlenememesi durumunda, Grup'un alternatif borçlanma faiz oranını kullanır.

Kiralamanın fiilen başladığı tarihte, kira yükümlülüğünün ölçümüne dahil olan kira ödemeleri, dayanak varlığın kiralama süresi boyunca kullanım hakkı için yapılacak ve kiralamanın fiilen başladığı tarihte ödenmemiş olan aşağıdaki ödemelerden oluşur:

a) Sabit ödemelerden her türlü kiralama teşvik alacaklarının düşülmesiyle elde edilen tutar,
b) Bir endeks ya da orana bağlı olan, ilk ölçümü kiralamanın fiilen başladığı tarihte bir endeks veya oran kullanılarak yapılan değişken kira ödemeleri,
c) Grup'un satın alma opsiyonunu kullanacağından makul ölçüde emin olması durumunda bu opsiyonun kullanım fiyatı ve
d) Kiralama süresinin Grup'un kiralamayı sonlandırmak için bir opsiyon kullanacağını göstermesi durumunda, kiralamanın sonlandırılmasına ilişkin ceza ödemeleri.

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

Kiralamalar (devamı)

Kira yükümlülüğü (devamı)

Kiralamanın fiilen başladığı tarihten sonra Grup, kira yükümlülüğünü aşağıdaki şekilde ölçer:

a) Defter değerini, kira yükümlülüğündeki faizi yansıtacak şekilde artırır,
b) Defter değerini, yapılmış olan kira ödemelerini yansıtacak şekilde azaltır ve
c) Defter değerini yeniden değerlendirmeleri ve yeniden yapılandırmaları yansıtacak şekilde ya da revize edilmiş özü itibari ile sabit olan kira ödemelerini yansıtacak şekilde yeniden ölçer.

Kiralama süresindeki her bir döneme ait kira yükümlülüğüne ilişkin faiz, kira yükümlülüğünün kalan bakiyesine sabit bir dönemsel faiz oranı uygulanarak bulunan tutardır. Dönemsel faiz oranı, kolaylıkla belirlenebilmesi durumunda, kiralamadaki zımni faiz oranıdır. Grup, bu oranın kolaylıkla belirlenememesi durumunda, Grup'un alternatif borçlanma faiz oranını kullanır. Kiralamanın fiilen başladığı tarihten sonra, Grup, kira yükümlülüğünü, kira ödemelerindeki değişiklikleri yansıtacak şekilde yeniden ölçer. Grup, kira yükümlülüğünün yeniden ölçüm tutarını, kullanım hakkı varlığında düzeltme olarak finansal tablolarına yansıtır.

Grup, aşağıdaki durumlardan birinin gerçekleşmesi halinde, kira yükümlülüğünü, revize edilmiş kira ödemelerini revize edilmiş bir iskonto oranı üzerinden indirgeyerek yeniden ölçer:

a) Kiralama süresinde bir değişiklik olması. Grup, revize edilmiş kira ödemelerini revize edilmiş kiralama süresine dayalı olarak belirler,
b) Dayanak varlığın satın alınmasına yönelik opsiyona ilişkin değerlendirmede değişiklik olması. Grup, revize edilmiş kira ödemelerini, satın alma opsiyonu kapsamında ödenecek tutarlardaki değişikliği yansıtacak şekilde belirler.

Grup, kiralama süresinin kalan kısmı için revize edilmiş iskonto oranını, kiralamadaki zımni faiz oranının kolaylıkla belirlenebilmesi durumunda bu oran olarak; kolaylıkla belirlenememesi durumunda ise Grup'un yeniden değerlendirmenin yapıldığı tarihteki alternatif borçlanma faiz oranı olarak belirler.

Süresi 12 ay ve daha kısa olan kısa vadeli kiralama sözleşmeleri ile Grup tarafından düşük değerli olarak belirlenen kira sözleşmeleri standardın tanıdığı istisna kapsamında değerlendirilmiş olup, bu sözleşmelere ilişkin ödemeler oluştukları dönemde gider olarak kaydedilmeye devam edilmektedir.

Maddi Olmayan Duran Varlıklar

Satın alınan maddi olmayan duran varlıklar, maliyet değerlerinden birikmiş itfa payları ve varsa birikmiş değer düşüklükleri düşüldükten sonraki tutarıyla gösterilirler. Bu varlıklar beklenen faydalı ömürlerine göre doğrusal amortisman yöntemi kullanılarak itfa edilir. Beklenen faydalı ömür ve amortisman yöntemi, tahminlerde ortaya çıkan değişikliklerin olası etkilerini tespit etmek amacıyla her yıl gözden geçirilir ve tahminlerdeki değişiklikler ileriye dönük olarak muhasebeleştirilir.

Varlıklarda Değer Düşüklüğü

İtfaya tabi olan varlıklar için defter değerinin geri kazanılmasının mümkün olmadığı durum ya da olayların ortaya çıkması halinde değer düşüklüğü testi uygulanır. Varlığın defter değerinin geri kazanılabilir tutarını aşması durumunda değer düşüklüğü karşılığı kaydedilir. Geri kazanılabilir tutar, satış maliyetleri düşüldükten sonra elde edilen gerçeğe uygun değer veya kullanımdaki değerin büyük olanıdır. Değer düşüklüğünün değerlendirilmesi için varlıklar ayrı tanımlanabilir nakit akımlarının olduğu en düşük seviyede gruplanır (nakit üreten birimler). Değer düşüklüğüne tabi olan finansal olmayan varlıklar her raporlama tarihinde değer düşüklüğünün olası iptali için gözden geçirilir.

Borçlanma Maliyetleri

Kullanıma ve satışa hazır hale getirilmesi önemli ölçüde zaman isteyen varlıklar (özellikli varlıklar) söz konusu olduğunda, satın alınması, yapımı veya üretimi ile doğrudan ilişkilendirilen borçlanma maliyetleri, ilgili varlık kullanıma veya satışa hazır hale getirilene kadar varlığın maliyetine dahil edilmektedir. Bir dönemde, özellikli bir varlığın elde edilmesi amacıyla borç alınan fonlara ilişkin aktifleştirilebilecek borçlanma maliyetleri tutarı, ilgili dönemde bu varlıklar için katlanılan toplam borçlanma maliyetlerinden bu fonların geçici yatırımlardan elde edilen gelirlerin düşülmesi sonucu belirlenen tutardır. Diğer tüm borçlanma maliyetleri, oluştukları dönemde kar veya zarar tablosuna kaydedilmektedir.

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

Finansal Araçlar

Finansal Varlıklar

Grup, önemli bir finansman bileşenine sahip olmayan ticari alacaklar dışındaki kalan finansal varlıkları ilk defa finansal tablolara alırken gerçeğe uygun değerinden ölçer. Ticari alacakların TFRS 15 uyarınca önemli bir finansman bileşenine sahip olmaması (veya Grup'un kolaylaştırıcı uygulamayı seçmesi) durumunda, bu alacaklar ilk defa finansal tablolara alınması sırasında işlem bedeli üzerinden (TFRS 15'te tanımlandığı şekliyle) ölçülür.

Gerçeğe uygun değer değişimleri kar veya zarara yansıtılanlar dışındaki finansal varlıkların ilk ölçümünde, bunların edinimiyle veya ihracıyla doğrudan ilişkilendirilebilen işlem maliyetleri de gerçeğe uygun değere ilave edilir veya gerçeğe uygun değerden düşülür. Normal yoldan alınıp satılan finansal varlıklar işlem tarihinde kayıtlara alınmaktadır.

Grup finansal varlıklarını (a) Finansal varlıkların yönetimi için işletmenin kullandığı iş modeli, (b) Finansal varlığın sözleşmeye bağlı nakit akışlarının özelliklerini esas alarak sonraki muhasebeleştirmede itfa edilmiş maliyeti üzerinden, gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelire yansıtılarak veya gerçeğe uygun değer değişimi kar veya zarara yansıtılarak ölçülen olarak sınıflandırılır. İşletme sadece finansal varlıkların yönetimi için kullandığı iş modelini değiştirdiğinde, bu değişiklikten etkilenen tüm finansal varlıkları yeniden sınıflandırır. Finansal varlıkların yeniden sınıflandırılması, yeniden sınıflandırma tarihinden itibaren ileriye yönelik olarak uygulanır. Bu tür durumlarda, daha önce finansal tablolara alınmış olan kazanç, kayıp (değer düşüklüğü kazanç ya da kayıpları dahil) veya faizler için herhangi düzeltme yapılmaz.

İtfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen finansal varlıklar

Bir finansal varlık aşağıdaki her iki şartın birden sağlanması durumunda itfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülür:
(a) Finansal varlığın, sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesini amaçlayan bir iş modeli kapsamında elde tutulması,
(b) Finansal varlığa ilişkin sözleşme şartlarının, belirli tarihlerde sadece anapara ve anapara bakiyesinden kaynaklanan faiz ödemelerini içeren nakit akışlarına yol açması.

İtfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen finansal varlıklara ilişkin faiz geliri etkin faiz yöntemi kullanılarak hesaplanır. Bu gelir, aşağıdakiler dışında, finansal varlığın brüt defter değerine etkin faiz oranı uygulanarak hesaplanır:

(a) Satın alındığında veya oluşturulduğunda kredi-değer düşüklüğü bulunan finansal varlıklar: Bu tür finansal varlıklar için işletme, ilk defa finansal tablolara alınmasından itibaren, finansal varlığın itfa edilmiş maliyetine krediye göre düzeltilmiş etkin faiz oranını uygular.

(b) Satın alındığında veya oluşturulduğunda kredi-değer düşüklüğü bulunan finansal varlık olmayan ancak sonradan kredi-değer düşüklüğüne uğramış finansal varlık haline gelen finansal varlıklar: Bu tür finansal varlıklar için işletme, sonraki raporlama dönemlerinde, varlığın itfa edilmiş maliyetine etkin faiz oranını uygular.

Bir finansal varlığın sözleşmeye bağlı nakit akışlarının değiştirilmiş ya da başka bir şekilde yeniden yapılandırılmış olması ve bu değiştirme ve yeniden yapılandırmanın finansal varlığın finansal tablo dışı bırakılmasına yol açmadığı durumlarda, finansal varlığın brüt defter değeri yeniden hesaplanarak yapılandırma kazanç veya kaybı kar veya zarara yansıtılır.

Bir finansal varlığın değerinin kısmen ya da tamamen geri kazanılmasına ilişkin makul beklentilerin bulunmaması durumunda Grup, finansal varlığın brüt defter değerini doğrudan düşürerek finansal tablo dışında bırakır.

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

Finansal Araçlar (devamı)

Finansal Varlıklar (devamı)

Gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar

Bir finansal varlık aşağıdaki her iki şartın birden sağlanması durumunda gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülür:
(a) Finansal varlığın, sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesini ve finansal varlığın satılmasını amaçlayan bir iş modeli kapsamında elde tutulması,
(b) Finansal varlığa ilişkin sözleşme şartlarının, belirli tarihlerde sadece anapara ve anapara bakiyesinden kaynaklanan faiz ödemelerini içeren nakit akışlarına yol açması.

Gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülen bir finansal varlıktan kaynaklanan kazanç veya kayıplardan, değer düşüklüğü kazanç ya da kayıpları ile kur farkı kazanç veya kayıpları dışında kalanlar, finansal varlık finansal tablo dışı bırakılıncaya ya da yeniden sınıflandırılıncaya kadar diğer kapsamlı gelire yansıtılır. Finansal varlık yeniden sınıflandırıldığında, daha önce diğer kapsamlı gelire yansıtılan toplam kazanç ya da kayıp, yeniden sınıflandırma tarihinde yeniden sınıflandırma düzeltmesi olarak özkaynaktan çıkarılarak kar veya zarara yansıtılır. Gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülen finansal varlığın yeniden sınıflandırılması durumunda, işletme daha önce diğer kapsamlı gelire yansıttığı toplam kazanç ya da kaybı finansal tablolara alır. Etkin faiz yöntemi kullanılarak hesaplanan faiz, kar veya zarar olarak finansal tablolara alınır.

İlk defa finansal tablolara almada işletme, ticari amaçla elde tutulmayan özkaynak aracına yapılan yatırımın gerçeğe uygun değerindeki sonraki değişikliklerin diğer kapsamlı gelirde sunulması konusunda, geri dönülemeyecek bir tercihte bulunulabilir.

Gerçeğe uygun değer değişimi kar veya zarar tablosuna yansıtılan finansal varlıklar

Bir finansal varlık, itfa edilmiş maliyeti üzerinden ya da gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülmüyorsa, gerçeğe uygun değer değişimi kar veya zarara yansıtılarak ölçülür.

Değer düşüklüğü

Grup itfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen finansal varlıklar ve gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklara ilişkin beklenen kredi zararları için zarar karşılığı ayırır.

Grup gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülen finansal varlıklar için zarar karşılığı tutarını finansal tablolara alırken ve ölçerken değer düşüklüğü hükümlerini uygular.

Bir finansal araçtaki kredi riskinin, ilk defa finansal tablolara alınmasından bu yana önemli ölçüde artmış olması durumunda, her raporlama tarihinde, işletme söz konusu finansal araca ilişkin zarar karşılığını ömür boyu beklenen kredi zararlarına eşit bir tutardan ölçer.

Raporlama tarihinde, satın alındığında ya da oluşturulduğunda kredi-değer düşüklüğü bulunan finansal varlıklar haricinde, bir finansal araçtaki kredi riskinde ilk defa finansal tablolara alınmasından bu yana önemli derecede artış meydana gelmemiş olması durumunda Grup söz konusu finansal araca ilişkin zarar karşılığını 12 aylık beklenen kredi zararlarına eşit bir tutardan ölçer.

Raporlama tarihinde Grup, satın alındığında ya da oluşturulduğunda kredi-değer düşüklüğü bulunan finansal varlıklar için yalnızca ilk defa finansal tablolara alınmasından bu yana ömür boyu beklenen kredi zararlarındaki toplam değişiklikleri zarar karşılığı olarak finansal tablolara alır.

Grup önemli finansman unsuru olmayan ticari alacaklar, sözleşme varlıkları ve kira alacakları için basitleştirilmiş yaklaşımdan faydalanarak zarar karşılıklarını, her zaman ömür boyu beklenen kredi zararına eşit tutarda hesaplamaktadır.

Finansal Yükümlülükler

Grup, finansal yükümlülüğü ilk defa finansal tablolara alırken gerçeğe uygun değerinden ölçer. Gerçeğe uygun değer değişimleri kar veya zarara yansıtılanlar dışındaki yükümlülüklerin ilk ölçümünde, bunların edinimiyle veya ihracıyla doğrudan ilişkilendirilebilen işlem maliyetleri de gerçeğe uygun değere ilave edilir.

İşletme, aşağıdakiler dışında kalan tüm finansal yükümlülüklerini sonraki muhasebeleştirmede itfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen olarak sınıflandırır:

(a) Gerçeğe uygun değer değişimi kar veya zarara yansıtılan finansal yükümlülükler: Bu yükümlülükler, türev ürünler de dahil olmak üzere, sonraki muhasebeleştirmede gerçeğe uygun değerinden ölçülür.

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

Finansal Araçlar (devamı)

Finansal Yükümlülükler (devamı)

(b) Finansal varlığın devredilmesi işleminin finansal tablo dışı bırakma şartlarını taşımaması veya devam eden ilişki yaklaşımının uygulanması durumunda ortaya çıkan finansal yükümlülükler: Grup, bir varlığı devam eden ilişkisi ölçüsünde finansal tabloda göstermeye devam ettiği durumda, finansal tabloya buna bağlı bir yükümlülük de yansıtır. Devredilen varlık ve buna bağlı yükümlülük, işletmenin elinde tutmaya devam ettiği hak ve mükellefiyetleri yansıtacak şekilde ölçülür. Devredilen varlığa bağlı yükümlülük, devredilen varlığın net defter değeri ile aynı usulde ölçülür.

(c) TFRS 3'ün uygulandığı bir işletme birleşmesinde edinen işletme tarafından finansal tablolara alınan şarta bağlı bedel: İlk defa finansal tablolara alınmasından sonra, bu tür bir şarta bağlı bedeldeki gerçeğe uygun değer değişimleri kar veya zarara yansıtılarak ölçülür.

Finansal Varlıkların ve Yükümlülüklerin Kayda Alınması ve Bilanço Dışı Bırakılması

Grup, finansal varlık ve yükümlülükleri sadece finansal araçların sözleşmesine taraf olduğu takdirde kayıtlarına almaktadır. Grup, finansal varlığa ait nakit akışlarına ilişkin sözleşmeden doğan haklarının süresinin dolması veya ilgili finansal varlığı ve bu varlığın mülkiyetinden doğan tüm riskleri ve kazanımları başka bir tarafa devretmesi durumunda söz konusu varlığı bilanço dışı bırakır. Varlığın mülkiyetinden doğan tüm risklerin ve kazanımların başka bir tarafa devredilmediği ve varlığın kontrolünün Grup tarafından elde bulundurulduğu durumlarda, Grup, varlıkta kalan payını ve bu varlıktan kaynaklanan ve ödenmesi gereken yükümlülükleri muhasebeleştirmeye devam eder.

Grup'un devredilen bir varlığın mülkiyetinden doğan tüm riskleri ve kazanımları elde tutması durumunda, finansal varlığın muhasebeleştirilmesine devam edilir ve elde edilen gelirler için transfer edilen finansal varlık karşısında teminata bağlanan bir borç tutarı da muhasebeleştirilir. Grup, finansal yükümlülüğü sadece sözleşmede tanımlanan yükümlülüğü ortadan kalkar, iptal edilir veya zaman aşımına uğrar ise konsolide bilanço dışı bırakır.

Türev Finansal Araçlar ve Korunma Muhasebesi

Gelecekteki nakit akımlarının finansal riskten korunması olarak belirlenen ve bu konuda etkin olan türev finansal araçların gerçeğe uygun değerindeki değişiklikler doğrudan özkaynak içerisinde etkin olmayan kısmı ise doğrudan kar veya zarar tablosunda kayıtlara alınır.

Bağlayıcı taahhüdün veya gelecekteki tahmini bir işlemin nakit akım riskinden korunması işleminin, bir varlığın veya yükümlülüğün kayda alımı ile sonuçlanması durumunda, ilgili varlık ve yükümlülükler ilk kayda alındıklarında, önceden özkaynak içerisinde kayda alınmış olan türev finansal araçlara ilişkin kazanç veya kayıplar, varlığın ya da yükümlülüğün başlangıç tutarının ölçümüne dahil edilir. Bir varlığın veya yükümlülüğün kayda alınması ile sonuçlanmayan finansal riskten korunma işleminde, özkaynak içerisinde yer alan tutarlar finansal riskten korunan kalemin kar veya zarar tablosunu etkilediği dönemde kar veya zarar tablosu içerisinde kayda alınırlar. Finansal riskten korunma muhasebesi için gerekli şartları karşılamayan türev finansal araçların gerçeğe uygun değerindeki değişiklikler oluştukları dönemde kar veya zarar tablosuna kaydedilir.

Finansal riskten korunma muhasebesine, finansal riskten korunma aracının kullanım süresinin dolması, satılması ya da kullanılması veya korunma muhasebesi için gerekli şartları karşılayamaz hale geldiği durumda son verilir. İlgili tarihte, özkaynak içerisinde kayda alınmış olan finansal riskten korunma aracından kaynaklanan kümülatif kazanç veya zarara işlemin gerçekleşmesinin beklendiği tarihe kadar özkaynakta yer verilmeye devam edilir. Finansal riskten korunan işlem gerçekleşmez ise özkaynak içindeki kümülatif net kazanç veya zarar, dönemin kar zararına kaydedilir.

Grup yabancı para cinsinden ve faiz oranı riskinden korunma amaçlı türev finansal araçlar kullanmaktadır. Türev araçlar ilk muhasebeleştirilmesinde gerçeğe uygun değerinden muhasebeleştirilir. Türev araçlar ilk muhasebeleştirilmelerini müteakip gerçeğe uygun değerlerindeki değişimler kar veya zararda muhasebeleştirilir.

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

Kur Değişiminin Etkileri

Grup'un her işletmesinin kendi finansal tabloları faaliyette bulundukları temel ekonomik çevrede geçerli olan para birimi (fonksiyonel para birimi) ile sunulmuştur. Her işletmenin mali durumu ve faaliyet sonuçları, Şirket'in geçerli para birimi olan ve konsolide finansal tablolar için sunum birimi olan TL cinsinden ifade edilmiştir.

Her bir işletmenin finansal tablolarının hazırlanması sırasında, yabancı para cinsinden gerçekleşen işlemler, işlem tarihindeki kurlar esas alınmak suretiyle kaydedilmektedir. Bilançoda yer alan dövize endeksli parasal varlık ve yükümlülükler bilanço tarihinde geçerli olan kurlar kullanılarak fonksiyonel para birimine çevrilmektedir.

Gerçeğe uygun değeri ile izlenmekte olan parasal olmayan kalemlerden yabancı para cinsinden kaydedilmiş olanlar, gerçeğe uygun değerin belirlendiği tarihteki kurlar esas alınmak suretiyle fonksiyonel para birimine çevrilmektedir. Tarihi maliyet cinsinden ölçülen yabancı para birimindeki parasal olmayan kalemler yeniden çevrilmeye tabi tutulmazlar.

Kur farkları, geleceğe yönelik kullanım amacıyla inşa edilmekte olan varlıklarla ilişkili olan ve yabancı para birimiyle gösterilen borçlar üzerindeki faiz maliyetlerine düzeltme kalemi olarak ele alınan ve bu tür varlıkların maliyetine dahil edilenler hariç, oluştukları dönemin kar veya zararında muhasebeleştirilirler.

Grup'un yurt dışı faaliyetlerindeki varlık ve yükümlülükler, konsolide finansal tablolarda bilanço tarihinde geçerli olan kurlar kullanılarak TL cinsinden ifade edilir. Gelir ve gider kalemleri, işlemlerin gerçekleştiği tarihteki kurların kullanılması gereken dönem içerisindeki döviz kurlarında önemli bir dalgalanma olmadığı takdirde (önemli dalgalanma olması halinde, işlem tarihindeki kurlar kullanılır), dönem içerisindeki ortalama kurlar kullanılarak çevrilir. Oluşan çevrim farkı, diğer kapsamlı gelirde yabancı para çevrim farkları olarak muhasebeleştirilir ve özkaynaklarda kar veya zararda yeniden sınıflandırılacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler (giderler) hesabına transfer edilir. Söz konusu çevrim farklılıkları yurt dışı faaliyetin elden çıkarıldığı dönemde kar veya zarar tablosuna kaydedilir.

Pay Başına Kazanç

Konsolide kar veya zarar tablosunda belirtilen pay başına kazanç, ana ortaklık payına ait dönem karının, yıl boyunca mevcut bulunan hisse senetlerinin ağırlıklı ortalama sayısına bölünmesi ile bulunmuştur.

Türkiye'de şirketler, sermayelerini, hissedarlarına geçmiş yıl karlarından dağıttıkları "bedelsiz hisse" yolu ile artırabilmektedirler. Bu tip "bedelsiz hisse" dağıtımları, pay başına kazanç hesaplamalarında, ihraç edilmiş hisse gibi değerlendirilir. Buna göre, bu hesaplamalarda kullanılan ağırlıklı ortalama hisse sayısı, söz konusu hisse senedi dağıtımlarının geçmişe dönük etkileri de dikkate alınarak bulunmuştur.

Raporlama Döneminden Sonraki Olaylar

Raporlama döneminden sonraki olaylar; kara ilişkin herhangi bir duyuru veya diğer seçilmiş finansal bilgilerin kamuya açıklanmasından sonra ortaya çıkmış olsalar bile, bilanço tarihi ile bilançonun yayımı için yetkilendirilme tarihi arasındaki tüm olayları kapsar.

Grup, bilanço tarihinden sonraki düzeltme gerektiren olayların ortaya çıkması durumunda, finansal tablolara alınan tutarları bu yeni duruma uygun şekilde düzeltir.

Karşılıklar, Koşullu Varlık ve Yükümlülükler

Geçmiş olaylardan kaynaklanan mevcut bir yükümlülüğün bulunması, yükümlülüğün yerine getirilmesinin muhtemel olması ve söz konusu yükümlülük tutarının güvenilir bir şekilde tahmin edilebilir olması durumunda konsolide finansal tablolarda karşılık ayrılır.

Karşılık olarak ayrılan tutar, yükümlülüğe ilişkin risk ve belirsizlikler göz önünde bulundurularak, bilanço tarihi itibari ile yükümlülüğün yerine getirilmesi için yapılacak harcamanın en güvenilir şekilde tahmin edilmesi yoluyla hesaplanır.

Karşılığın ödenmesi için gerekli olan ekonomik faydanın bir kısmı ya da tamamının üçüncü taraflarca karşılanmasının beklendiği durumlarda, tahsil edilecek tutar, ilgili tutarın tahsil edilmesinin hemen hemen kesin olması ve güvenilir bir şekilde ölçülmesi halinde varlık olarak muhasebeleştirilir.

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

Karşılıklar, Koşullu Varlık ve Yükümlülükler (devamı)

Ekonomik açıdan dezavantajlı sözleşmeler

Ekonomik açıdan dezavantajlı sözleşmelerden kaynaklanan mevcut yükümlülükler, karşılık olarak hesaplanır ve muhasebeleştirilir.

Grup'un, sözleşmeye bağlı yükümlülüklerini yerine getirmek için katlanılacak kaçınılmaz maliyetlerin bahse konu sözleşmeye ilişkin olarak elde edilmesi beklenen ekonomik faydaları aşan sözleşmesinin bulunması halinde, ekonomik açıdan dezavantajlı sözleşmenin var olduğu kabul edilir.

Garantiler

Garanti maliyetleriyle ilgili karşılıklar, Grup'a ait yükümlülüklerin karşılanması için yönetim tarafından tahmin edilen en uygun harcamalara göre, ilgili ürünlerin satış tarihinde muhasebeleştirilir.

Finansal Bilgilerin Bölümlere Göre Raporlanması

Grup'un, yönetim tarafından performanslarını değerlendirme ve kaynak dağılımına karar vermek için kullandığı bilgileri içeren, Mühendislik ve Taahhüt, Kimya Sanayi, Tarımsal Üretim, Hizmet ve Yatırım olmak üzere beş faaliyet bölümü bulunmaktadır. Bu bölümler risk ve getiri açısından farklı ekonomik durumlardan ve farklı coğrafi konumlardan etkilendikleri için ayrı ayrı yönetilmektedir.

Devlet Teşvik ve Yardımları

Devlet teşviki, işletmenin teşvikin elde edilmesi için gerekli koşulları yerine getireceğine ve teşvikin elde edileceğine dair makul bir güvence olmadan finansal tablolara yansıtılmaz.

Devlet teşvikleri, bu teşviklerle karşılanması amaçlanan maliyetlerin gider olarak muhasebeleştirildiği dönemler boyunca sistematik şekilde kar veya zarara yansıtılır. Bir finansman aracı olan devlet teşvikleri, finanse ettikleri harcama kalemini netleştirmek amacıyla kar veya zararda muhasebeleştirilmek yerine, kazanılmamış gelir olarak bilanço ile ilişkilendirilmeli ve ilgili varlıkların ekonomik ömrü boyunca sistematik şekilde kar veya zarara yansıtılmalıdır.

Önceden gerçekleşmiş gider veya zararları karşılamak ya da işletmeye gelecekte herhangi bir maliyet gerektirmeksizin acil finansman desteği sağlamak amacıyla verilen devlet teşvikleri, tahsil edilebilir hale geldiği dönemde kar ya da zararda muhasebeleştirilir.

Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller

Yatırım amaçlı gayrimenkuller, kira ve/veya değer artış kazancı elde etmek amacıyla elde tutulan gayrimenkuller olup, maliyet değerinden birikmiş amortisman ve varsa birikmiş değer düşüklükleri düşüldükten sonraki tutarlar ile gösterilmektedirler. Kabul gören kriterlere uyması durumunda bilançoda yer alan tutara, var olan yatırım amaçlı gayrimenkulün herhangi bir kısmını değiştirmenin maliyeti dahil edilir. Söz konusu tutara, yatırım amaçlı gayrimenkullere yapılan olağan bakımlar dahil değildir. Yatırım amaçlı gayrimenkullerin amortismanında doğrusal amortisman yöntemi kullanılmıştır.

Yatırım amaçlı gayrimenkuller, satılmaları veya kullanılamaz hale gelmeleri ve satışından gelecekte herhangi bir ekonomik yarar sağlanamayacağının belirlenmesi durumunda bilanço dışı bırakılırlar. Yatırım amaçlı gayrimenkulün kullanım süresini doldurmasından veya satışından kaynaklanan kar/zarar oluştukları dönemde kar veya zarar tablosuna dahil edilir.

Kurum Kazancı Üzerinden Hesaplanan Vergiler

Türk Vergi Mevzuatı, ana şirket ve onun bağlı ortaklığına konsolide vergi beyannamesi hazırlamasına izin vermediğinden, ekli konsolide finansal tablolarda da yansıtıldığı üzere, vergi karşılıkları her bir tüzel kişilik bazında ayrı olarak hesaplanmıştır.

Vergi gideri, cari vergi ve ertelenmiş vergi geliri / (gideri)'nin toplamından oluşur.

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

Kurum Kazancı Üzerinden Hesaplanan Vergiler (devamı)

Kontrol edilen yabancı kurum kazancı:

Kurumlar Vergisi Kanuna 2006 yılından itibaren eklenen bu müesseseye göre, Türkiye'de tam mükellef bir kurumun, yurt dışında mukim iştiraki karını dağıtmasa dahi, iştirakin karı elde ettiği dönemde Türkiye'de beyan etmesi zorunluluğu getirilmiştir. Diğer deyişle elde etme dağıtımdan bağımsız hale getirilmiştir. Yurt dışındaki kurumun kontrol edilen yabancı kurum kapsamında (CFC) kabul edilebilmesi için doğrudan ya da dolaylı olarak %50'sinden fazlasına iştirak edilmesi gerekmektedir (Türkiye'de birden fazla kişi ya da kurum birlikte %50 şartını sağlarsa yurt dışı kurum her biri için yine CFC kapsamına girer). CFC'nin diğer şartları ise yurt dışı kurumun pasif gelirlerinin (kira, temettü, faiz gibi) tüm gelirler içindeki payının %25 ve daha fazla olması, hasılatın en az 100.000 TL karşılığı yabancı para olması ve vergi yükünün %10'dan düşük olmasıdır.

Türkiye'de beyan edilen ve vergisi ödenen CFC kazançlarının sonraki dönemlerde temettü olarak getirilmesi halinde mükerrer vergilendirme yapılmaması için vergi matrahına dahil edilmez.

Cari vergi

Cari yıl vergi yükümlülüğü, dönem karının vergiye tabi olan kısmı üzerinden hesaplanır. Vergiye tabi kar, diğer yıllarda vergilendirilebilir ya da vergiden indirilebilir kalemler ile vergilendirilmesi ya da vergiden indirilmesi mümkün olmayan kalemleri hariç tutması nedeniyle, kar veya zarar tablosunda yer verilen kardan farklılık gösterir. Grup'un cari vergi yükümlülüğü ilgili dönem için yasal vergi oranı kullanılarak konsolidasyona giren her bir şirket için ayrı olarak hesaplanarak konsolide edilmektedir.

Ertelenmiş vergi

Ertelenmiş vergi yükümlülüğü veya varlığı, varlıkların ve yükümlülüklerin finansal tablolarda gösterilen tutarları ile yasal vergi matrahı hesabında dikkate alınan tutarları arasındaki geçici farklılıkların bilanço yöntemine göre vergi etkilerinin yasallaşmış vergi oranları dikkate alınarak hesaplanmasıyla belirlenmektedir. Ertelenmiş vergi yükümlülükleri vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanırken, indirilebilir geçici farklardan oluşan ertelenmiş vergi varlıkları, gelecekte vergiye tabi kar elde etmek suretiyle söz konusu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla hesaplanmaktadır.

Ertelenmiş vergi yükümlülükleri, Grup'un geçici farklılıkların ortadan kalkmasını kontrol edebildiği ve yakın gelecekte bu farkın ortadan kalkma olasılığının düşük olduğu durumlar haricinde, bağlı ortaklık ve iştiraklerdeki yatırımlar ve iş ortaklıklarındaki paylar ile ilişkilendirilen vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanır. Bu tür yatırım ve paylar ile ilişkilendirilen vergilendirilebilir geçici farklardan kaynaklanan ertelenmiş vergi varlıkları, yakın gelecekte vergiye tabi yeterli kar elde etmek suretiyle söz konusu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması ve gelecekte ilgili farkların ortadan kalkmasının muhtemel olması şartlarıyla hesaplanmaktadır.

Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri varlıkların gerçekleşeceği veya yükümlülüklerin yerine getirileceği dönemde geçerli olan vergi oranları üzerinden hesaplanır. Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülüklerinin hesaplanması sırasında, Grup'un bilanço tarihi itibari ile varlıklarının defter değerini geri kazanması ya da yükümlülüklerini yerine getirmesi için tahmin ettiği yöntemlerin vergi sonuçları dikkate alınır.

Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri, cari vergi varlıklarıyla cari vergi yükümlülüklerini mahsup etme ile ilgili yasal bir hakkın olması veya söz konusu varlık ve yükümlülüklerin aynı vergi mercii tarafından toplanan kurumlar vergisiyle ilişkilendirilmesi ya da Grup'un cari vergi varlık ve yükümlülüklerini netleştirmek suretiyle ödeme niyetinin olması durumunda mahsup edilir.

Vergi, doğrudan özkaynaklar altında muhasebeleştirilen bir işlemle ilgili olmaması koşuluyla, kar veya zarar tablosuna dahil edilir. Aksi takdirde vergi de ilgili işlemle birlikte özkaynaklar altında muhasebeleştirilir.

Satış Amaçlı Sınıflandırılan Duran Varlıklar

Duran varlıklar, ilgili varlıkların faaliyetlerde kullanımından ziyade satış işlemi vasıtasıyla geri kazanılabilir olduğu durumlarda, "satış amaçlı" olarak sınıflandırılır ve defter değerinin veya satışın tamamlanması ile ilgili giderler düşüldükten sonra kalan gerçeğe uygun değerinin düşük olanı ile değerlenirler. Söz konusu varlıklar işletmenin bir parçası, elden çıkarılacak bir grup veya tek bir duran varlık olabilir.

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

Çalışanlara Sağlanan Faydalar

Kıdem tazminatları:

Türkiye'de mevcut kanunlar ve toplu iş sözleşmeleri hükümlerine göre kıdem tazminatı, emeklilik, işten çıkarılma veya yasa ile belirtilen şartların yerine getirilmesi durumunda ödenmektedir. Güncellenmiş olan TMS 19 *Çalışanlara Sağlanan Faydalar* Standardı ("TMS 19") uyarınca söz konusu türdeki ödemeler tanımlanmış emeklilik fayda planları olarak nitelendirilir.

Konsolide finansal tablolarda muhasebeleştirilen kıdem tazminatı yükümlülüğü, tüm çalışanların emeklilikleri dolayısıyla ileride doğması beklenen yükümlülük tutarlarının net bugünkü değerine göre hesaplanmış ve konsolide finansal tablolara yansıtılmıştır. Hesaplanan tüm aktüeryal kazançlar ve kayıplar diğer kapsamlı gelir altında muhasebeleştirilmiştir.

Şirket ve bağlı ortaklıkları her çalışanı için kıdem tazminatı ödemekle yükümlüdür. Ayrıca Grup'un benimsediği kıdem tazminatı politikasına göre kıdem tazminatına hak kazanmış, emekliye ayrılan çalışanları için Grup kıdem tazminatı öder. Yurt dışında çalışan yabancı işçilerin kıdem tazminatları bulundukları ülkelerde geçerli olan mevzuat ve kanunlara tabidir. Söz konusu kanunlara istinaden gerekli karşılık konsolide finansal tablolarda ayrılmıştır.

İntifa Senetleri

Tekfen Holding A.Ş.'nin ana sözleşmesinde belirtilen 30 adet nama yazılı kurucu intifa senetleri Tekfen Eğitim Sağlık Kültür Sanat ve Doğal Varlıkları Koruma Vakfı'na ("Tekfen Vakfı") aittir. Bu senetler maliklerine herhangi bir surette oy ve sair ortaklık hakları bahşetmez.

Şirket'in ana sözleşmesi gereğince safi karın %5'ini ödenmiş esas sermayesinin %20'sini bulununcaya kadar birinci tertip kanuni yedek akçe olarak ayrılır. Kalandan varsa yıl içinde yapılan bağış tutarlarının ilavesi ile bulunacak meblağ üzerinden, SPK tarafından saptanan oran ve miktarın altında olmamak kaydıyla en az %30 oranında birinci temettü dağıtılır. Kalanın en fazla %3'ü oranına kadar kısmı, intifa senedi sahibi olan Tekfen Eğitim Sağlık Kültür Sanat ve Doğal Varlıkları Koruma Vakfı'na tahsis olunur.

TMS 32'ye göre nakit veya başka bir finansal varlık, ihraççının kontrolü dışındaki bir koşulun gerçekleşmesine bağlı olarak verilecek olsa dahi ihraççının bir yükümlülüğü ortaya çıkmakta ve dolayısı ile finansal borç olarak sınıflandırılması gerekmektedir.

Tekfen Vakfı'nın sahip olduğu kurucu intifa senetleri, Grup'un mevcut ortaklık yapısı ve yönetimi devam ettiği sürece bu haktan yararlanmaya üst sınırdan devam edeceği öngörüsü ile kıymetli evrak olarak değerlendirilmiş ve bir finansal borç olarak muhasebeleştirilmiştir. Söz konusu kurucu intifa senetlerinin makul değerinin tespitinde Grup'un bilanço tarihi itibari ile piyasa değerinden yola çıkarak intifa senetlerinin makul değerlerinin tespiti yapılmıştır. Hesaplanan makul değer ileride oluşabilecek farklı koşullara bağlı olduğundan iskonto edilmiş ve konsolide finansal tablolarda yükümlülük olarak muhasebeleştirilmiştir.

İşletme Birleşmeleri

Bağlı ortaklık satın almaları, satın alma yöntemi kullanılarak, muhasebeleştirilir. Bir işletme birleşmesinde transfer edilen bedel, gerçeğe uygun değeri üzerinden ölçülür; transfer edilen bedel, edinen işletme tarafından transfer edilen varlıkların birleşme tarihindeki gerçeğe uygun değerlerinin, edinen işletme tarafından edinilen işletmenin önceki sahiplerine karşı üstlenilen borçların ve edinen işletme tarafından çıkarılan özkaynak paylarının toplamı olarak hesaplanır. Satın almaya ilişkin maliyetler genellikle oluştukları anda gider olarak muhasebeleştirilir.

Satın alınan tanımlanabilir varlıklar ile üstlenilen yükümlülükler, satın alma tarihinde gerçeğe uygun değerleri üzerinden muhasebeleştirilir. Aşağıda belirtilenler bu şekilde muhasebeleştirilmez:

- Ertelenmiş vergi varlıkları ya da yükümlülükleri veya çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin varlık ya da yükümlülükler, sırasıyla, TMS 12 Gelir Vergisi ve TMS 19 Çalışanlara Sağlanan Faydalar standartları uyarınca hesaplanarak, muhasebeleştirilir,
- Satın alınan işletmenin hisse bazlı ödeme anlaşmaları ya da Grup'un satın alınan işletmenin hisse bazlı ödeme anlaşmalarının yerine geçmesi amacıyla imzaladığı hisse bazlı ödeme anlaşmaları ile ilişkili yükümlülükler ya da özkaynak araçları, satın alma tarihinde TFRS 2 Hisse Bazlı Ödeme Anlaşmaları standardı uyarınca muhasebeleştirilir,
- TFRS 5 uyarınca satış amaçlı sınıflandırılan varlıklar (ya da elden çıkarma grupları) TFRS 5'de belirtilen kurallara göre muhasebeleştirilir.

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

İşletme Birleşmeleri (devamı)

Şerefiye, satın alma için transfer edilen bedelin, satın alınan işletmedeki varsa kontrol gücü olmayan payların ve varsa, aşamalı olarak gerçekleşen bir işletme birleşmesinde edinen işletmenin daha önceden elinde bulundurduğu edinilen işletmedeki özkaynak paylarının gerçeğe uygun değeri toplamının, satın alınan işletmenin satın alma tarihinde tanımlanabilen varlıklarının ve üstlenilen tanımlanabilir yükümlülüklerinin net tutarını aşan tutar olarak hesaplanır. Yeniden değerlendirme sonrasında satın alınan işletmenin satın alma tarihinde tanımlanabilen varlıklarının ve üstlenilen tanımlanabilir yükümlülüklerinin net tutarının, devredilen satın alma bedelinin, satın alınan işletmedeki kontrol gücü olmayan payların ve varsa, satın alma öncesinde satın alınan işletmedeki payların gerçeğe uygun değeri toplamını aşması durumunda, bu tutar pazarlıklı satın almadan kaynaklanan kazanç olarak doğrudan kar veya zarar içinde muhasebeleştirilir.

Hissedar paylarını temsil eden ve sahiplerine tasfiye durumunda işletmenin net varlıklarının belli bir oranda pay hakkını veren kontrol gücü olmayan paylar, ilk olarak ya gerçeğe uygun değerleri üzerinden ya da satın alınan işletmenin tanımlanabilir net varlıklarının kontrol gücü olmayan paylar oranında muhasebeleştirilen tutarları üzerinden ölçülür. Ölçüm esası, her bir işleme göre belirlenir. Diğer kontrol gücü olmayan pay türleri gerçeğe uygun değere göre ya da, uygulanabilir olduğu durumlarda, bir başka TFRS standardında belirtilen yöntemler uyarınca ölçülür.

Bir işletme birleşmesinde Grup tarafından transfer edilen bedelin, koşullu bedeli de içerdiği durumlarda, koşullu bedel satın alma tarihindeki gerçeğe uygun değer üzerinden ölçülür ve işletme birleşmesinde transfer edilen bedele dahil edilir. Ölçme dönemi içerisinde ortaya çıkan ek bilgilerin sonucunda koşullu bedelin gerçeğe uygun değerinde düzeltme yapılması gerekiyorsa, bu düzeltme şerefiyeden geçmişe dönük olarak düzeltilir. Ölçme dönemi, birleşme tarihinden sonraki, edinen işletmenin işletme birleşmesinde muhasebeleştirdiği geçici tutarları düzeltebildiği dönemdir. Bu dönem satın alma tarihinden itibaren 1 yıldan fazla olamaz.

Aşamalı olarak gerçekleşen bir işletme birleşmesinde Grup'un satın alınan işletmede önceden sahip olduğu özkaynak payı gerçeğe uygun değere getirmek için satın alma tarihinde (yani Grup'un kontrolü ele aldığı tarihte) yeniden ölçülür ve varsa, ortaya çıkan kazanç veya zarar kar veya zarar içinde muhasebeleştirilir. Satın alma tarihi öncesinde diğer kapsamlı gelir içinde muhasebeleştirilen satın alınan işletmenin payından kaynaklanan tutarlar, söz konusu payların elden çıkarıldığı varsayımı altında kar veya zarara aktarılır.

İşletme birleşmesi ile ilgili satın alma muhasebesinin birleşmenin gerçekleştiği raporlama tarihinin sonunda tamamlanamadığı durumlarda, Grup muhasebeleştirme işleminin tamamlanamadığı kalemler için geçici tutarlar raporlar. Bu geçici raporlanan tutarlar, ölçüm döneminde düzeltilir ya da satın alma tarihinde muhasebeleştirilen tutarlar üzerinde etkisi olabilecek ve bu tarihte ortaya çıkan olaylar ve durumlar ile ilgili olarak elde edilen yeni bilgileri yansıtmak amacıyla fazladan varlık veya yükümlülük muhasebeleştirilir.

Şerefiye

Satın alma işleminde oluşan şerefiye tutarı, varsa, değer düşüklüğü karşılıkları düşüldükten sonra satın alma tarihindeki maliyet değeriyle değerlenir.

Değer düşüklüğü testi için, şerefiye Grup'un birleşmenin getirdiği sinerjiden fayda sağlamayı bekleyen nakit yaratan birimlerine (ya da nakit yaratan birim gruplarına) dağıtılır.

Şerefiyenin tahsis edildiği nakit yaratan birimler her yıl değer düşüklüğü testine tabi tutulur. Birimlerin değer düşüklüğüne uğradığını gösteren belirtilerin olması durumunda ise değer düşüklüğü testi daha sık yapılır. Nakit yaratan birimin geri kazanılabilir tutarı defter değerinden düşük ise, değer düşüklüğü karşılığı ilk olarak birime tahsis edilen şerefiyeden ayrılır, ardından birim içindeki varlıkların defter değeri düşürülür. Şerefiye için ayrılan değer düşüklüğü karşılığı, doğrudan konsolide kar veya zarar içinde muhasebeleştirilir. Şerefiye değer düşüklüğü karşılığı sonraki dönemlerde iptal edilmez.

İlgili nakit yaratan birimin satışı sırasında, şerefiye için belirlenen tutar, satış işleminde kar veya zararın hesaplamasına dahil edilir.

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

İlişkili Taraflar

İlişkili taraflar, finansal tablolarını hazırlayan işletmeyle (raporlayan işletme) ilişkili olan kişi veya işletmedir.

a) Bir kişi veya bu kişinin yakın ailesinin bir üyesi, aşağıdaki durumlarda raporlayan işletmeyle ilişkili sayılır:

Söz konusu kişinin,

(i) raporlayan işletme üzerinde kontrol veya müşterek kontrol gücüne sahip olması durumunda,
(ii) raporlayan işletme üzerinde önemli etkiye sahip olması durumunda,
(iii) raporlayan işletmenin veya raporlayan işletmenin bir ana ortaklığının kilit yönetici personelinin bir üyesi olması durumunda.

b) Aşağıdaki koşullardan herhangi birinin mevcut olması halinde işletme raporlayan işletme ile ilişkili sayılır:

(i) İşletme ve raporlayan işletmenin aynı grubun üyesi olması halinde (yani her bir ana ortaklık, bağlı ortaklık ve diğer bağlı ortaklık diğerleri ile ilişkilidir).
(ii) İşletmenin, diğer işletmenin (veya diğer işletmenin de üyesi olduğu bir grubun üyesinin) iştiraki ya da iş ortaklığı olması halinde.
(iii) Her iki işletmenin de aynı bir üçüncü tarafın iş ortaklığı olması halinde.
(iv) İşletmelerden birinin üçüncü bir işletmenin iş ortaklığı olması ve diğer işletmenin söz konusu üçüncü işletmenin iştiraki olması halinde.
(v) İşletmenin, raporlayan işletmenin ya da raporlayan işletmeyle ilişkili olan bir işletmenin çalışanlarına ilişkin olarak işten ayrılma sonrasında sağlanan fayda planlarının olması halinde. Raporlayan işletmenin kendisinin böyle bir planının olması halinde, sponsor olan işverenler de raporlayan işletme ile ilişkilidir.
(vi) İşletmenin (a) maddesinde tanımlanan bir kişi tarafından kontrol veya müştereken kontrol edilmesi halinde.
(vii) (a) maddesinin (i) bendinde tanımlanan bir kişinin işletme üzerinde önemli etkisinin bulunması veya söz konusu işletmenin (ya da bu işletmenin ana ortaklığının) kilit yönetici personelinin bir üyesi olması halinde.

İlişkili tarafla yapılan işlem raporlayan işletme ile ilişkili bir taraf arasında kaynakların, hizmetlerin ya da yükümlülüklerin, bir bedel karşılığı olup olmadığına bakılmaksızın transferidir.

2.6 Önemli Muhasebe Değerlendirme, Tahmin ve Varsayımları

Not 2.5'te belirtilen muhasebe politikalarının uygulanması sürecinde yönetim, konsolide finansal tablolarda muhasebeleştirilen tutarlar üzerinde önemli etkisi olan aşağıdaki yorumları yapmıştır:

Ertelenmiş vergiler

Grup, vergiye esas yasal finansal tabloları ile TFRS'ye göre hazırlanmış finansal tabloları arasındaki farklılıklardan kaynaklanan geçici zamanlama farkları için ertelenmiş vergi varlığı ve yükümlülüğü muhasebeleştirmektedir. Söz konusu farklılıklar genellikle bazı gelir ve gider kalemlerinin vergiye esas tutarları ile TFRS'ye göre hazırlanan konsolide finansal tablolarda farklı dönemlerde yer almasından kaynaklanmaktadır. Grup'un bağlı ortaklıklarının gelecekte oluşacak karlardan indirilebilecek kullanılmamış mali zararlar ve diğer indirilebilir geçici farklardan oluşan ertelenmiş vergi varlıkları bulunmaktadır. Ertelenmiş vergi varlıklarının kısmen ya da tamaman geri kazanılabilir tutarı mevcut koşullar altında tahmin edilmektedir. Değerlendirme sırasında, gelecekteki kar projeksiyonları, cari dönemlerde oluşan zararlar, kullanılmamış zararların ve diğer vergi varlıklarının kullanılabileceği tarihler ve gerektiğinde kullanılabilecek vergi planlama stratejileri göz önünde bulundurulmaktadır. Grup yapılan çalışmalar neticesinde ertelenmiş vergi varlıklarının geri kazanabileceğine ilişkin kanaat oluşması halinde bağlı ortaklıklarındaki ertelenmiş vergi varlıklarını kayıtlara almaktadır.

Gelir vergisi

Grup çeşitli vergi yetki alanlarında faaliyet göstermektedir ve bu ülkelerde geçerli olan vergi mevzuatı ve vergi kanunlarına tabidir. Grup'un gelir vergisi karşılığını belirlemesinde önemli tahminlerin kullanılması gerekmektedir. Grup vergi yükümlülüklerinden kaynaklanan vergi karşılığını ve devreden mali zararlarının kullanımını tahmin etmektedir. Nihai vergi sonuçları çıktığında, gerçekleşen tutarlar tahmin edilenlerden farklı olabilir ve bilanço tarihi itibari ile kayıtlarda olan gelir vergisi karşılığına bir düzeltme getirebilir.

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.6 Önemli Muhasebe Değerlendirme, Tahmin ve Varsayımları (devamı)

Sözleşme bedeli değişikliği

Devam etmekte olan projelerle ilgili sözleşme bedeli değişikliklerinin işveren tarafından onaylanmasının muhtemel hale geldiği durumlarda Grup söz konusu sözleşme bedeli değişikliklerini inşaat projelerinin tamamlanma oranına göre konsolide finansal tablolara yansıtır. Sözleşme bedeli değişikliklerinin tahsil edilebilirliğine ilişkin tahminler Grup yönetiminin geçmiş tecrübeleri, ilgili sözleşme hükümleri ve ilgili yasal düzenlemeler göz önüne alınarak yapılır.

Tamamlanma yüzdesi

Grup, inşaat sözleşmelerinin muhasebeleştirilmesinde yüzdesel tamamlanma oranı metodunu kullanmaktadır. Bu metoda göre, belirli bir tarihe kadar gerçekleşen sözleşme giderinin sözleşmenin tahmini toplam maliyetine oranı hesaplanmaktadır.

İnşaat maliyeti tahminleri

Grup, inşaat sözleşmelerinde kalan proje maliyetlerini şirket içi geliştirilen tahmin mekanizmaları vasıtasıyla hesaplamaktadır. Hammadde fiyatları, işçilik ve diğer maliyetlerdeki artışlar gibi faktörler bilanço tarihi itibari ile en iyi tahmine dayanarak yapılan bu öngörülere dahil edilir. Sonraki dönemlerde oluşabilecek beklenmeyen artışlar için inşaat sözleşmelerinin kalan maliyetlerinin yeniden değerlendirilmesi gereklidir.

İşverenler tarafından tutulan uzun vadeli maddi teminatlar

Uzun vadeli alacak ve borç teminatları, her dönem sonunda, Grup yönetimine göre varlık ve yükümlülükler için en uygun reeskont oranı olduğu düşünülen, etkin mevduat ve borçlanma oranları ile reeskont edilerek piyasa değeri ile gösterilmektedir.

Türev araçların ve diğer finansal araçların gerçeğe uygun değerleri

Grup, aktif bir piyasası olmayan finansal araçların gerçeğe uygun değerlerini piyasa verilerinden yararlanarak muvazaasız benzer işlemlerin kullanılması, benzer enstrümanların gerçeğe uygun değerlerinin referans alınması ve indirgenmiş nakit akım analizlerini kullanarak hesaplamaktadır.

3. MÜŞTEREK FAALİYETLERDEKİ PAYLAR

Grup'un önemli oranda pay sahibi olduğu müşterek faaliyetleri Not 2'de belirtilmiştir.

İlgili müşterek faaliyetlere ait konsolide finansal tablolara dahil olan özet mali bilgiler aşağıda açıklanmıştır:

	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Dönen varlıklar	21.890	19.102
Duran varlıklar	7.788	7.996
Kısa vadeli yükümlülükler	2.504.767	1.776.170
Uzun vadeli yükümlülükler	5.662	2.264
Özkaynaklar	(2.480.751)	(1.751.336)

	1 Ocak-31 Aralık 2022	1 Ocak-31 Aralık 2021
Hasılat	343.914	249.619
Satışların maliyeti (-)	(296.615)	(392.767)
Dönem zararı	53.043	(139.002)

4. BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA

a) Bölüm sonuçları

	1 Ocak - 31 Aralık 2022					
	Mühendislik & Taahhüt	Kimya Sanayi	Tarımsal Üretim	Hizmet	Yatırım	Toplam
Hasılat	10.915.940	17.874.260	265.462	1.500.545	112.285	30.668.492
Satışların maliyeti (-)	(11.081.576)	(14.632.110)	(201.596)	(1.115.958)	(27.411)	(27.058.651)
BRÜT KAR (ZARAR)	**(165.636)**	**3.242.150**	**63.866**	**384.587**	**84.874**	**3.609.841**
Genel yönetim giderleri (-)	(532.588)	(155.267)	(10.840)	(34.528)	(159.998)	(893.221)
Pazarlama giderleri (-)	(21.249)	(727.259)	(38.522)	(16.780)	-	(803.810)
Araştırma ve geliştirme giderleri (-)	(14.861)	(7.311)	(5.154)	-	-	(27.326)
Esas faaliyetlerden diğer gelirler	1.077.156	1.269.078	14.856	80.962	4.828	2.446.880
Esas faaliyetlerden diğer giderler (-)	(998.960)	(1.865.501)	(9.756)	(24.817)	(5.825)	(2.904.859)
Özkaynak yöntemiyle değerlenen yatırımların karlarından paylar	922.749	-	161	-	-	922.910
ESAS FAALİYET KARI (ZARARI)	**266.611**	**1.755.890**	**14.611**	**389.424**	**(76.121)**	**2.350.415**
Yatırım faaliyetlerinden gelirler	122.043	59.842	21.949	26.512	726.330	956.676
Yatırım faaliyetlerinden giderler (-)	(10.997)	(4.120)	-	-	(284.903)	(300.020)
FİNANSMAN GELİRİ (GİDERİ) ÖNCESİ FAALİYET KARI	**377.657**	**1.811.612**	**36.560**	**415.936**	**365.306**	**3.007.071**
Finansman gelirleri	263.050	432.289	13.732	21.397	763.193	1.493.661
Finansman giderleri (-)	(438.582)	(229.454)	(66.350)	(14.635)	(520.150)	(1.269.171)
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER VERGİ ÖNCESİ KARI (ZARARI)	**202.125**	**2.014.447**	**(16.058)**	**422.698**	**608.349**	**3.231.561**
Sürdürülen faaliyetler vergi (gideri) geliri	(148.520)	331.603	59	(59.549)	93.238	216.831
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER DÖNEM KARI	**53.605**	**2.346.050**	**(15.999)**	**363.149**	**701.587**	**3.448.392**

31 Aralık 2022 tarihinde sonra eren yılda, Mühendislik ve Taahhüt bölümünde Grup'la ilişkili olmayan olmayan bir müşteriden elde edilen 4.100.179 tutarlı hasılat Grup'un toplam hasılatının %13,4'ünü oluşturmaktadır.

4. BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (devamı)

a) Bölüm sonuçları (devamı)

	1 Ocak - 31 Aralık 2021					
	Mühendislik & Taahhüt	Kimya Sanayi	Tarımsal Üretim	Hizmet	Yatırım	Toplam
Hasılat	8.197.426	7.199.933	183.764	562.395	79.450	16.222.968
Satışların maliyeti (-)	(9.247.712)	(5.098.910)	(198.707)	(379.402)	(18.172)	(14.942.903)
BRÜT KAR (ZARAR)	**(1.050.286)**	**2.101.023**	**(14.943)**	**182.993**	**61.278**	**1.280.065**
Genel yönetim giderleri (-)	(377.612)	(83.912)	(17.466)	(20.615)	(195.769)	(695.374)
Pazarlama giderleri (-)	(12.488)	(287.829)	(30.786)	(9.283)	-	(340.386)
Araştırma ve geliştirme giderleri (-)	(13.178)	(8.276)	(6.779)	-	-	(28.233)
Esas faaliyetlerden diğer gelirler	301.388	611.654	21.598	51.024	11.612	997.276
Esas faaliyetlerden diğer giderler (-)	(403.378)	(1.316.304)	(10.898)	(33.242)	(8.555)	(1.772.377)
Özkaynak yöntemiyle değerlenen yatırımların karlarından (zararlarından) paylar	79.973	-	840	-	(5)	80.808
ESAS FAALİYET KARI (ZARARI)	**(1.475.581)**	**1.016.356**	**(58.434)**	**170.877**	**(131.439)**	**(478.221)**
Yatırım faaliyetlerinden gelirler	40.986	1.073	85	342	433.021	475.507
Yatırım faaliyetlerinden giderler (-)	(3.782)	(22.010)	(6.526)	-	(54.221)	(86.539)
FİNANSMAN GELİRİ (GİDERİ) ÖNCESİ FAALİYET KARI (ZARARI)	**(1.438.377)**	**995.419**	**(64.875)**	**171.219**	**247.361**	**(89.253)**
Finansman gelirleri	234.792	796.865	9.855	22.506	1.854.283	2.918.301
Finansman giderleri (-)	(274.752)	(310.928)	(65.169)	(9.507)	(1.039.648)	(1.700.004)
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER VERGİ ÖNCESİ KARI (ZARARI)	**(1.478.337)**	**1.481.356**	**(120.189)**	**184.218**	**1.061.996**	**1.129.044**
Sürdürülen faaliyetler vergi gideri (-)	(200.742)	184.094	6.716	(51.345)	(238.377)	(299.654)
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER DÖNEM KARI (ZARARI)	**(1.679.079)**	**1.665.450**	**(113.473)**	**132.873**	**823.619**	**829.390**

31 Aralık 2021 tarihinde sonra eren yılda, Mühendislik ve Taahhüt bölümünde Grup'la ilişkili olmayan iki müşteriden elde edilen 2.394.063 ve 1.646.746 tutarlı hasılatlar Grup'un toplam hasılatının sırasıyla %14,8 ve %10,2'sini oluşturmaktadır.

4. BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (devamı)

b) Bölümler bazında varlıklar ve kaynaklar

	31 Aralık 2022					
Bilanço	Mühendislik & Taahhüt	Kimya Sanayi	Tarımsal Üretim	Hizmet	Yatırım	Toplam
Toplam varlıklar	13.423.202	12.814.440	611.508	646.882	4.691.333	32.187.365
Kısa ve uzun vadeli yükümlülükler	12.324.405	8.193.913	404.200	232.411	442.236	21.597.165
Ana ortaklığa ait özkaynaklar	(856.928)	6.122.920	(217.731)	724.069	4.656.647	10.428.977
Kontrol gücü olmayan paylar	25.828	(37.814)	-	119	173.090	161.223

	31 Aralık 2021					
Bilanço	Mühendislik & Taahhüt	Kimya Sanayi	Tarımsal Üretim	Hizmet	Yatırım	Toplam
Toplam varlıklar	9.253.027	7.381.836	380.058	600.514	4.298.138	21.913.573
Kısa ve uzun vadeli yükümlülükler	9.281.903	3.924.136	331.776	159.625	490.673	14.188.113
Ana ortaklığa ait özkaynaklar	(1.246.800)	4.178.736	(183.291)	451.791	4.395.201	7.595.637
Kontrol gücü olmayan paylar	18.478	(821)	-	72	112.094	129.823

c) Maddi, maddi olmayan duran varlıklar, yatırım amaçlı gayrimenkuller, kullanım hakkı varlıkları ve hasılat ile ilgili bölümler bazında bilgi

	1 Ocak - 31 Aralık 2022					
	Mühendislik & Taahhüt	Kimya Sanayi	Tarımsal Üretim	Hizmet	Yatırım	Toplam
Yatırım harcamaları	192.872	134.498	23.460	527.918	26.740	905.488
Dönem içi amortisman ve itfa payı gideri (*)	444.977	105.975	21.189	16.863	12.386	601.390
Bölüm içi hasılat	285.409	160.526	1.026	316	20.747	468.024
Bölümlerarası hasılat	16	10.814	-	34.724	101.006	146.560

	1 Ocak - 31 Aralık 2021					
	Mühendislik & Taahhüt	Kimya Sanayi	Tarımsal Üretim	Hizmet	Yatırım	Toplam
Yatırım harcamaları	170.281	180.399	18.210	185.291	1.934	556.115
Dönem içi amortisman ve itfa payı gideri (*)	301.052	81.159	21.414	15.494	12.111	431.230
Bölüm içi hasılat	258.751	93.718	2.250	255	11.121	366.095
Bölümlerarası hasılat	396	1.896	-	18.275	18.723	39.290

(*) 33 tutarındaki amortisman gideri stokların maliyeti üzerinden çıkartılmıştır (2021: 4.209 tutarındaki amortisman gideri stokların maliyeti üzerine eklenmiştir).

4. BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (devamı)

d) Coğrafi bölgeler bazında bilgi

	Türkiye	Bağımsız Devletler Topluluğu	Orta Doğu Ülkeleri	Diğer	Eliminasyonlar	Toplam
Hasılat (1 Ocak - 31 Aralık 2022)	20.157.735	5.802.566	3.799.371	1.523.404	(614.584)	30.668.492
Toplam varlıklar (31 Aralık 2022)	40.454.370	12.598.332	7.086.867	5.633.752	(33.585.956)	32.187.365
Yatırım harcamaları (1 Ocak - 31 Aralık 2022)	783.902	48.180	73.126	280	-	905.488

	Türkiye	Bağımsız Devletler Topluluğu	Orta Doğu Ülkeleri	Diğer	Eliminasyonlar	Toplam
Hasılat (1 Ocak - 31 Aralık 2021)	9.128.868	3.838.719	3.215.327	445.439	(405.385)	16.222.968
Toplam varlıklar (31 Aralık 2021)	25.570.999	8.859.817	5.641.229	3.635.527	(21.793.999)	21.913.573
Yatırım harcamaları (1 Ocak - 31 Aralık 2021)	408.078	144.924	2.741	372	-	556.115

5. NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ

	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Kasa	6.562	3.488
Bankadaki mevduat		
Vadesiz mevduatlar	525.236	445.437
Vadesi üç aydan kısa vadeli mevduatlar	2.135.768	4.104.613
Likit fonlar	481.265	-
Diğer hazır değerler	1.002.700	510.570
	4.151.531	5.064.108

Nakit ve nakit benzerlerindeki risklerin niteliği ve düzeyine ilişkin açıklamalar Not 36'da verilmiştir.

6. FİNANSAL YATIRIMLAR

Kısa vadeli finansal yatırımlar	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
İtfa edilmiş maliyetiyle ölçülen finansal varlıklar - eurobondlar	171.464	51.845
Vadesi üç aydan uzun vadeli mevduatlar	1.408	-
Kur korumalı mevduat	1.596.161	-
	1.769.033	51.845

Uzun vadeli finansal yatırımlar		
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal yatırımlar	1.038.530	1.074.099
Gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal yatırımlar	1.024.408	792.186
Uzun vadeli fonlar	474	-
	2.063.412	1.866.285
Toplam finansal yatırımlar	3.832.445	1.918.130

Kısa vadeli finansal yatırımlar içerisinde yer alan itfa edilmiş maliyetiyle ölçülen finansal varlıklar kupon faizleri %5,25 ile %7,25 arasında değişen toplam 9.138.000 ABD Doları nominal bedelli eurobondlardan oluşmaktadır (31 Aralık 2021: kupon faizleri %5,5 ile %6 arasında değişen toplam 4.000.000 ABD Doları nominal bedelli eurobondlardan oluşmaktadır).

6. FİNANSAL YATIRIMLAR (devamı)

Uzun vadeli finansal yatırımların detayı aşağıdaki gibidir:

Cinsi	Hisse Oranı %	31 Aralık 2022	Hisse Oranı %	31 Aralık 2021
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal yatırımlar				
Borsada işlem gören				
Akmerkez Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş.	10,47	318.734	10,47	168.847
Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.	<1	5.741	<1	1.892
Akçansa Çimento Sanayi ve Ticareti A.Ş.	<1	344	<1	100
Turcas Petrol A.Ş.	<1	107	<1	18
		324.926		170.857
Borsada işlem görmeyen				
Toren Doğalgaz Depolama ve Madencilik A.Ş. (1)	2,50	-	2,50	-
Gaz Depo ve Madencilik A.Ş. (1)	2,50	-	2,50	-
SOCAR Polymer Investments LLC	10,00	584.234	10,00	753.993
Cording Dortmund Hiltropwall SCSp	12,58	4.207	12,58	59.041
Berlin Light JV S.a.r.l	11,44	111.180	11,44	88.623
Mersin Serbest Bölge İşleticisi A.Ş.	9,56	13.296	9,56	898
Akmerkez Lokantacılık Gıda San. ve Tic. A.Ş. (2)	30,50	441	30,50	441
Üçgen Bakım ve Yönetim Hizmetleri A.Ş. (2)	27,45	109	27,45	109
Antalya Serbest Bölge Kurucu ve İşleticisi A.Ş.	10,00	124	10,00	124
Diğer		13		13
		713.604		903.242
Gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal yatırımlar		1.024.408		792.186
Uzun vadeli fonlar		474		-
Toplam uzun vadeli finansal yatırımlar		2.063.412		1.866.285

(1) İlgili varlıklar özkaynak aracı olmayan finansal varlık olarak değerlendirilmektedir. Bilanço tarihi itibari ile söz konusu varlıklara ilişkin olarak Grup'un muhataplarının sözleşme şartları uyarınca hisseleri geri satın alma borçlarını yerine getirmemiş olmalarından ötürü öncelikle yazılı ihtar iletilmiş, akabinde arabuluculuk sürecinde de anlaşma sağlanamaması nedeniyle muhatapların hisse geri alım borcunun ifası talebiyle dava açılmıştır. Buna paralel olarak varlıkların defter değerlerinin tamamına değer düşüklüğü karşılığı ayrılmıştır. (2021: 44.948 değer düşüklüğü konsolide kar veya zarar tablosunda, 9.288'i konsolide diğer kapsamlı gelirler tablosu altında muhasebeleştirilmiştir).

(2) 31 Aralık 2022 ve 2021 tarihleri itibari ile finansal yatırım olarak sınıflanmış şirketlerin aktif toplamlarının konsolide finansal tablolar içerisinde önemli bir etkisi olmadığından konsolidasyona dahil edilmemişlerdir.

Cari dönemde Grup'un gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal yatırımlarının gerçeğe uygun değerlerinde gerçekleşen 80.637 tutarlı olumlu ve 283.936 tutarlı olumsuz farklar konsolide kar veya zarar tablosunda yatırım faaliyetlerinden gelirler ve giderler kalemlerinde muhasebeleştirilmiştir (31 Aralık 2021: 279.247 olumlu, 9.219 olumsuz). Gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal yatırımlardan bir tanesinin cari dönemde yerel borsada işlem görmeye başlamasından ötürü önceki dönem Seviye 3 olan gerçeğe uygun değer hiyerarşisinden Seviye 1'e transferi gerçekleştirilmiş olup, dönem içerisinde satışı gerçekleşmiştir (Not: 37).

Finansal yatırımlardaki risklerin niteliği ve düzeyine ilişkin açıklamalar Not 36'da verilmiştir.

Finansal yatırımların gerçeğe uygun değerlerindeki değişimlere ilişkin açıklamalar Not 37'de verilmiştir.

7. KISA VE UZUN VADELİ BORÇLANMALAR

	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Kısa vadeli banka kredileri	2.533.011	3.088.485
Uzun vadeli banka kredilerinin kısa vadeli anapara taksitleri ve faizleri	99.950	52.065
Uzun vadeli kiralama işlemlerinden borçların kısa vadeli kısımları	91.346	36.217
Toplam kısa vadeli borçlanmalar	2.724.307	3.176.767
Uzun vadeli banka kredileri	1.974.936	294.782
Uzun vadeli kiralama işlemlerinden borçlar	22.289	30.004
Toplam uzun vadeli borçlanmalar	1.997.225	324.786
Toplam borçlanmalar	4.721.532	3.501.553

Banka kredilerinin detayı aşağıdaki gibidir:

	Ağırlıklı ortalama faiz oranı %		31 Aralık 2022		
Para birimi	Kısa vadeli	Uzun vadeli	Kısa vadeli	Uzun vadeli	Toplam
ABD Doları	5,65	6,65	1.496.663	1.682.847	3.179.510
Avro	2,77	2,65	443.244	279.089	722.333
TL	15,03	10,19	545.806	13.000	558.806
Katar Riyali	6,50	-	147.248	-	147.248
			2.632.961	1.974.936	4.607.897

	Ağırlıklı ortalama faiz oranı %		31 Aralık 2021		
Para birimi	Kısa vadeli	Uzun vadeli	Kısa vadeli	Uzun vadeli	Toplam
ABD Doları	3,12	-	1.871.070	-	1.871.070
Avro	1,49	2,65	320.019	264.281	584.300
TL	18,11	11,21	853.104	30.501	883.605
Katar Riyali	4,50	-	96.357	-	96.357
			3.140.550	294.782	3.435.332

7. KISA VE UZUN VADELİ BORÇLANMALAR (devamı)

Banka kredilerinin vadeleri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
1 yıl içinde ödenecekler	2.632.961	3.140.550
1 – 2 yıl içinde ödenecekler	513.452	76.230
2 – 3 yıl içinde ödenecekler	500.451	71.729
3 – 4 yıl içinde ödenecekler	500.451	58.729
4 – 5 yıl içinde ödenecekler	460.582	58.729
5 yıl ve sonrasında ödenecekler	-	29.365
	4.607.897	3.435.332

Grup'un borçlanmalarına ilişkin hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	2022	2021
1 Ocak açılış bakiyesi	3.501.553	2.358.274
Yabancı para çevrim farkı	1.079.772	1.087.984
Dönem içerisinde yeni alınan krediler	7.813.907	2.551.172
Dönem içerisinde kiralamalardan girişler	92.725	19.388
Dönem içerisinde ödenen	(7.773.138)	(2.523.242)
Faiz etkisi	6.713	7.977
31 Aralık kapanış bakiyesi	4.721.532	3.501.553

Grup'un 69.176 Bin ABD Doları (1.293.468), 18.102 Bin Avro (360.863), 28.743 Bin Katar Riyali (147.248) ve 558.806 tutarındaki banka kredileri sabit faiz oranlarına sahiptir (31 Aralık 2021: 144.178 Bin ABD Doları (1.871.070), 19.649 Bin Avro (288.493), 27.101 Bin Katar Riyali (96.357), 852.263). 100.867 Bin ABD Doları (1.886.042) ve 18.133 Bin Avro (361.470) tutarındaki banka kredisi ise değişken faiz oranlarına tabi olduğundan Grup'un nakit akımını faiz oranı riskine maruz bırakmıştır (31 Aralık 2021: 20.147 Bin Avro (295.807) ve 31.342).

Grup, öngörülebilir nakit akışı ve mevcut kısa vadeli kredilerin uzun vadeye çevrilmesi için 14 Kasım 2022 tarihinde Export Development Canada (EDC)'dan toplam 5 yıl vadeli kredi kullanmıştır. Böylelikle toplam kredileri üzerindeki vade dağılımını uzun vadeye dağıtmıştır. İlgili kredinin faiz oranı 6 aylık SOFR+%3,75'tir. Grup imzalanan sözleşme uyarınca uyması gereken performans kriterini 31 Aralık 2022 tarihi itibari ile gerçekleştirmiştir.

8. TİCARİ ALACAKLAR VE BORÇLAR

a) Ticari Alacaklar:

Bilanço tarihi itibari ile Grup'un ticari alacaklarının detayı aşağıdaki gibidir:

Kısa vadeli ticari alacaklar	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Mühendislik & Taahhüt bölümü faaliyetlerinden alacaklar	2.578.439	1.602.398
Kimya Sanayi bölümü faaliyetlerinden alacaklar	899.535	445.425
Tarımsal Üretim bölümü faaliyetlerinden alacaklar	67.395	45.141
Hizmet bölümü faaliyetlerinden alacaklar	37.534	15.637
Yatırım bölümü faaliyetlerinden alacaklar	380	3.649
Şüpheli ticari alacaklar karşılığı	(157.027)	(157.370)
İşverenler tarafından tutulan maddi teminatlar (Not: 11)	601.921	783.259
İlişkili taraflardan alacaklar (Not: 34)	66.136	50.462
Diğer	58.016	25.619
	4.152.329	2.814.220
Uzun vadeli ticari alacaklar		
İşverenler tarafından tutulan maddi teminatlar (Not: 11)	353.134	184.737
	353.134	184.737

Kısa ve uzun vadeli ticari alacaklar içerisinde 746.184 tutarında vadeli çek (31 Aralık 2021: 299.645), 26.932 tutarında alacak senedi (31 Aralık 2021: 25.769), 12.689 tutarında pozitif kur farkı (31 Aralık 2021: 28.703 pozitif) bulunmaktadır. Ticari alacaklar içerisinde vade farkı bulunmamaktadır (31 Aralık 2021: Yoktur).

Ticari alacaklar ile ilgili ortalama vade süresi faaliyet bölümü bazında değişiklik göstermektedir. Mühendislik ve Taahhüt bölümündeki yurt dışı inşaat projelerinde 103 gün (31 Aralık 2021: 89 gün), yurt içi inşaat projelerinde ise 72 gün (31 Aralık 2021: 75 gün), Kimya Sanayi bölümündeki ortalama vade süresi 38 gün (31 Aralık 2021: 36 gün), Tarımsal Üretim bölümündeki ortalama vade süresi 84 gün (31 Aralık 2021: 88 gün), Hizmet bölümündeki ortalama vade süresi 21 gün (31 Aralık 2021: 17 gün) ve Yatırım bölümü için ise 30 gündür (31 Aralık 2021: 30 gün).

31 Aralık 2022 tarihi itibari ile Grup'la ilişkili olmayan tek bir müşteriden kaynaklı 1.097.386 tutarlı alacak Grup'un toplam alacağının %24,7'sini oluşturmaktadır (31 Aralık 2021: 782.908, %26,8).

Ticari alacakların geçmiş tahsil edilememe tecrübesine ve gelecekteki beklentilere dayanılarak 31 Aralık 2022 tarihi itibari ile 157.027 (31 Aralık 2021: 157.370) şüpheli alacak karşılığı ayrılmıştır.

Grup'un şüpheli ticari alacak karşılığına ilişkin hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	2022	2021
1 Ocak itibari ile karşılık	(157.370)	(101.291)
Dönem gideri	(2.364)	(7.322)
Tahsil edilen	108	986
Tahsili mümkün olmayan alacakların silinmesi	46.208	-
Yabancı para çevrim farkı	(43.609)	(49.743)
31 Aralık itibari ile karşılık	(157.027)	(157.370)

Şüpheli alacak karşılığı giderlerinin 1.674'lük kısmı genel yönetim giderlerine, 690'lık kısmı satışların maliyetine dahil edilmiştir (2021: Şüpheli alacak karşılığı giderlerinin 1.153'lük kısmı genel yönetim giderlerine dahil edilmiş olup 6.169'luk kısmı satışların maliyetine dahil edilmiştir).

Ticari alacaklardaki risklerin niteliği ve düzeyine ilişkin açıklamalar Not 36'da verilmiştir.

8. TİCARİ ALACAKLAR VE BORÇLAR (devamı)

b) Ticari Borçlar:

Bilanço tarihi itibari ile Grup'un ticari borçlarının detayı aşağıdaki gibidir:

Kısa vadeli ticari borçlar	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Mühendislik & Taahhüt bölümü faaliyetlerinden kaynaklı borçlar	2.746.951	2.878.960
Kimya Sanayi bölümü faaliyetlerinden kaynaklı borçlar	6.548.184	2.881.685
Tarımsal Üretim bölümü faaliyetlerinden kaynaklı borçlar	19.692	7.810
Hizmet bölümü faaliyetlerinden kaynaklı borçlar	109.911	59.380
Yatırım bölümü faaliyetlerinden kaynaklı borçlar	12.014	8.900
İlişkili taraflara borçlar (Not: 34)	8.963	10.174
Taşeronlardan yapılan istihkak kesintileri (Not: 11)	1.116.912	938.814
Diğer ticari borçlar	3.674	46.875
	10.566.301	6.832.598

Uzun vadeli ticari borçlar		
Taşeronlardan yapılan istihkak kesintileri (Not: 11)	343.850	207.079
Mühendislik & Taahhüt bölümü faaliyetlerinden kaynaklı borçlar	15.235	10.996
	359.085	218.075

Kısa ve uzun vadeli ticari borçlar içerisinde 348.211 (31 Aralık 2021: 847.574) tutarında kur farkı bulunmaktadır. Cari yılda borç senedi ve vadeli çek bulunmamaktadır (31 Aralık 2021: Bulunmamaktadır).

Kimya Sanayi bölümünün bilanço tarihi itibari ile ticari borçlarının % 94'ü (31 Aralık 2021: %98) ithalat yoluyla tedarik edilen stoklara ait olup ortalama ödeme vadeleri 92 gün (31 Aralık 2021: 149 gün) iken iç piyasa alımlarının ortalama ödeme vadesi 29 gün (31 Aralık 2021: 13 gün) olmaktadır. Mühendislik ve Taahhüt alımlarında ortalama vade 194 gündür (31 Aralık 2021: 157 gün). Tarımsal Üretim bölümünde ticari borçların ortalama ödeme vadesi 29 gün (31 Aralık 2021: 29 gün), Hizmet bölümünde ortalama vade süresi 40 gün (31 Aralık 2021: 51 gün) ve Yatırım bölümü içinse 41 gündür (31 Aralık 2021: 58 gün).

Ticari borçlardaki risklerin niteliği ve düzeyine ilişkin açıklamalar Not 36'da verilmiştir.

9. DİĞER ALACAKLAR VE BORÇLAR

a) Diğer Alacaklar:

Kısa vadeli diğer alacaklar	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Verilen depozito ve teminatlar	47.722	28.448
KDV iade alacakları	46.792	11.460
İşletme birleşmelerinden kaynaklı alacaklar	2.823	39.284
Finansal yatırım satışından kaynaklı alacaklar	-	11.602
Şüpheli diğer alacaklar	571	571
Şüpheli diğer alacaklar karşılığı (-)	(571)	(571)
Diğer çeşitli alacaklar	11.957	10.865
	109.294	101.659
Uzun vadeli diğer alacaklar		
Verilen depozito ve teminatlar	59.399	14.025
	59.399	14.025

b) Diğer Borçlar:

Kısa vadeli diğer borçlar	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Ödenecek vergi ve fonlar	165.185	84.400
Alınan depozito ve teminatlar	4.924	7.510
İlişkili taraflara ticari olmayan borçlar (Not: 34)	7.728	-
Diğer borçlar	58.674	25.352
	236.511	117.262
Uzun vadeli diğer borçlar		
İntifa senetleri makul değeri	191.375	78.632
Alınan depozito ve teminatlar	10.804	7.673
	202.179	86.305

Diğer alacak ve borçlardaki risklerin niteliği ve düzeyine ilişkin açıklamalar Not 36'da verilmiştir.

10. STOKLAR

	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
İlk madde ve malzeme	1.646.871	635.195
Yarı mamuller	1.901.283	828.928
Mamuller	499.969	98.752
Ticari mallar	1.046.002	246.376
Yoldaki mallar	833.941	328.509
Mühendislik & Taahhüt işlerindeki stoklar	1.810.050	1.684.089
Diğer stoklar	203.859	141.460
Stok değer düşüklüğü karşılığı (-)	(11.102)	(11.073)
	7.930.873	3.952.236

31 Aralık 2022 itibari ile sona eren yılda stoklar üzerine eklenen borçlanma maliyeti bulunmamaktadır (31 Aralık 2021: Yoktur).

10. STOKLAR (devamı)

Stok değer düşüklüğü karşılığı hareketleri	2022	2021
1 Ocak itibari ile karşılık	(11.073)	(155)
Dönem gideri (Not: 25)	(7.599)	(10.918)
İptal edilen karşılık	7.570	-
31 Aralık itibari ile karşılık	(11.102)	(11.073)

Stok değer düşüklüğü karşılığının tamamı satışların maliyetine dahil edilmiştir (2021: Stok değer düşüklüğü karşılığının tamamı satışların maliyetine dahil edilmiştir).

11. DEVAM EDEN İNŞAAT İŞLERİNDEN DOĞAN SÖZLEŞME VARLIKLARI VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ

	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Devam eden işlerin birikmiş maliyetleri	99.855.438	75.348.872
Kayda alınan karlar eksi zararlar (net)	1.072.351	624.608
	100.927.789	75.973.480
Eksi: Gerçekleşen hakedişler (-)	(99.630.199)	(74.567.710)
	1.297.590	1.405.770

Konsolide finansal tablolarda gerçekleşen hakedişler ve maliyetler aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Devam eden inşaat işlerinden doğan sözleşme varlıkları	2.355.436	1.863.471
Devam eden inşaat işlerinden doğan sözleşme yükümlülükleri	(1.057.846)	(457.701)
	1.297.590	1.405.770

	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Devam eden inşaat işlerinden doğan sözleşme varlıkları		
Yurtdışındaki inşaat projeleri	2.182.356	1.698.489
Yurtiçindeki inşaat projeleri	173.080	164.982
	2.355.436	1.863.471
Devam eden inşaat işlerinden doğan sözleşme yükümlülükleri		
Yurtdışındaki inşaat projeleri	(914.906)	(348.085)
Yurtiçindeki inşaat projeleri	(142.940)	(109.616)
	(1.057.846)	(457.701)
	1.297.590	1.405.770

İnşaat projeleri için taşeronlara ve diğer tedarikçilere verilen avans tutarı 323.679 olup, kısa vadeli peşin ödenmiş giderler içerisinde gösterilmiştir (31 Aralık 2021: 182.630). Ayrıca işveren idarelerden alınan avans tutarı 1.656.205 olup, ilgili tutar ertelenmiş gelirler içerisinde gösterilmiştir (31 Aralık 2021: 619.984) (Not: 18).

31 Aralık 2022 itibari ile Grup inşaat projeleri için taşeronlarından 1.460.762 tutarında istihkak kesintisi yapmıştır (31 Aralık 2021: 1.145.893). Ayrıca işverenler tarafından elde tutulan maddi teminatların tutarı 955.055'tir (31 Aralık 2021: 967.996) (Not: 8).

12. ÖZKAYNAK YÖNTEMİYLE DEĞERLENEN YATIRIMLAR

Grup'un özkaynaktan pay alma yöntemi ile konsolide ettiği iş ortaklıklarının detayı aşağıdaki gibidir:

		31 Aralık 2022		31 Aralık 2021			
İş Ortaklıkları	Kuruluş ve faaliyet yeri	Katılım Oranı	Tutar	Katılım Oranı	Tutar	Oy kullanım gücü	Ana faaliyeti
Azfen	Azerbaycan	%40	1.054.172	%40	81.413	%40	İnşaat
H-T Fidecilik (*)	Türkiye	-	-	%50	14.212	%50	Tarım
			1.054.172		95.625		

(*) H-T Fidecilik'in hisseleri 19 Nisan 2022 tarihinde satılmıştır (Not: 38).

Grup'un iş ortaklıklarının dönem içi hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	2022	2021
1 Ocak itibari ile açılış bakiyesi	95.625	115.818
Karlarından paylar	922.910	80.808
Sermaye artışları	-	444
Yabancı para çevrim farkı	50.010	31.684
Alınan temettüler	-	(41.675)
Satılan iş ortaklıklarının etkisi	(14.373)	(91.454)
31 Aralık itibari ile kapanış bakiyesi	1.054.172	95.625

Grup'un iş ortaklıklarının kar veya zararlarındaki paylar aşağıdaki gibidir:

H-T Fidecilik (*)	161	840
Azfen	922.749	79.973
Florya Gayrimenkul (**)	-	(5)
Ozkaynak yöntemiyle değerlenen yatırımların karlarından paylar	922.910	80.808

(**) Florya Gayrimenkul'ün hisseleri 8 Temmuz 2021 tarihinde satılmıştır.

12. ÖZKAYNAK YÖNTEMİYLE DEĞERLENEN YATIRIMLAR (devamı)

Özet bilanço bilgileri:

31 Aralık 2022	H-T Fidecilik	Azfen	Toplam
Nakit ve nakit benzerleri	-	1.780.287	1.780.287
Diğer dönen varlıklar	-	1.463.307	1.463.307
Duran varlıklar	-	285.963	285.963
Toplam Varlıklar	-	3.529.557	3.529.557
Diğer kısa vadeli yükümlülükler	-	894.120	894.120
Diğer uzun vadeli yükümlülükler	-	7	7
Toplam Yükümlülükler	-	894.127	894.127
Net Varlıklar	-	2.635.430	2.635.430
Grup'un Sahiplik Oranı	-	%40	
Grup'un Net Varlık Payı olarak taşınan değer	-	1.054.172	1.054.172

31 Aralık 2021	H-T Fidecilik	Azfen	Toplam
Nakit ve nakit benzerleri	1.660	1.781.757	1.783.417
Diğer dönen varlıklar	90.050	726.679	816.729
Duran varlıklar	18.524	544.246	562.770
Toplam Varlıklar	110.234	3.052.682	3.162.916
Kısa vadeli borçlanmalar	44.345	-	44.345
Diğer kısa vadeli yükümlülükler	28.884	2.849.149	2.878.033
Uzun vadeli borçlanmalar	3.430	-	3.430
Diğer uzun vadeli yükümlülükler	5.152	-	5.152
Toplam Yükümlülükler	81.811	2.849.149	2.930.960
Net Varlıklar	28.423	203.533	231.956
Grup'un Sahiplik Oranı	%50	%40	
Grup'un Net Varlık Payı olarak taşınan değer	14.212	81.413	95.625

12. ÖZKAYNAK YÖNTEMİYLE DEĞERLENEN YATIRIMLAR (devamı)

Özet kar veya zarar tablosu bilgileri:

1 Ocak - 31 Aralık 2022	H-T Fidecilik	Azfen	Florya Gayrimenkul	Toplam
Hasılat	22.430	7.056.379	-	7.078.809
Amortisman ve itfa payları (-)	(782)	(240.960)	-	(241.742)
Esas faaliyet karı	2.461	2.991.051	-	2.993.512
Finansman gelirleri	87	-	-	87
Finansman giderleri (-)	(2.195)	-	-	(2.195)
Vergi gideri (-)	(30)	(684.180)	-	(684.210)
Dönem Karı	322	2.306.873	-	2.307.195
Grup'un Sahiplik Oranı	%50	%40	%50	
Grup'un Dönem Karından Payı	161	922.749	-	922.910

1 Ocak - 31 Aralık 2021	H-T Fidecilik	Azfen	Florya Gayrimenkul	Toplam
Hasılat	121.154	3.958.918	-	4.080.072
Amortisman ve itfa payları (-)	(3.249)	(27.093)	-	(30.342)
Esas faaliyet karı (zararı)	9.493	338.940	-	348.433
Finansman gelirleri	303	-	-	303
Finansman giderleri (-)	(6.707)	-	-	(6.707)
Vergi (gideri) geliri	(1.410)	(139.007)	(10)	(140.427)
Dönem Karı (Zararı)	1.679	199.933	(10)	201.602
Grup'un Sahiplik Oranı	%50	%40	%50	
Grup'un Dönem Karından (Zararından) Payı	840	79.973	(5)	80.808

13. YATIRIM AMAÇLI GAYRİMENKULLER

Maliyet değeri	Araziler	Binalar	Toplam
1 Ocak 2022 açılış bakiyesi	106.772	102.634	209.406
Yabancı para çevrim farkı	39.981	3.827	43.808
Alımlar	-	15.152	15.152
Çıkışlar	-	(4.860)	(4.860)
Maddi duran varlıklardan transferler	-	18.489	18.489
31 Aralık 2022 kapanış bakiyesi	146.753	135.242	281.995
Birikmiş amortismanlar			
1 Ocak 2022 açılış bakiyesi	-	(41.382)	(41.382)
Yabancı para çevrim farkı	-	(127)	(127)
Dönem amortisman gideri	-	(2.102)	(2.102)
Çıkışlar	-	129	129
Maddi duran varlıklardan transferler	-	(7.780)	(7.780)
31 Aralık 2022 kapanış bakiyesi	-	(51.262)	(51.262)
31 Aralık 2022 net defter değeri	146.753	83.980	230.733

Maliyet değeri	Araziler	Binalar	Toplam
1 Ocak 2021 açılış bakiyesi	76.062	99.685	175.747
Yabancı para çevrim farkı	41.028	4.606	45.634
Çıkışlar	(10.318)	(1.657)	(11.975)
31 Aralık 2021 kapanış bakiyesi	106.772	102.634	209.406
Birikmiş amortismanlar			
1 Ocak 2021 açılış bakiyesi	-	(38.728)	(38.728)
Yabancı para çevrim farkı	-	(117)	(117)
Dönem amortisman gideri	-	(2.582)	(2.582)
Çıkışlar	-	45	45
31 Aralık 2021 kapanış bakiyesi	-	(41.382)	(41.382)
31 Aralık 2021 net defter değeri	106.772	61.252	168.024

Yatırım amaçlı gayrimenkuller, üzerinden kira geliri elde edilen binalar ile yatırım amaçlı tutulan arsalardan oluşmaktadır. Yatırım amaçlı gayrimenkullerin ekonomik ömürleri 4 ile 50 yıl arasındadır.

Amortisman giderlerinin tamamı satışların maliyetine dahil edilmiştir (2021: Tamamı satışların maliyetine dahil edilmiştir).

31 Aralık 2022 tarihinde sona eren yılda yatırım amaçlı gayrimenkullerden elde edilen kira geliri 72.165 (31 Aralık 2021: 49.428)'tir. Elde edilen kira gelirinin yanı sıra yatırım amaçlı gayrimenkuller için 21.787 (31 Aralık 2021: 14.295) tutarında amortisman ve faaliyet gideri oluşmuştur.

Grup'un yatırım amaçlı gayrimenkullerinin gerçeğe uygun değerleri Grup'un ilişkili tarafı olmayan, Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yetkilendirilmiş bağımsız değerleme kuruluşları tarafından belirlenmiştir. Değerleme çalışması benzer gayrimenkullerin rayiç alım satım bedellerine göre sonuçlandırılmıştır. Bağımsız değerleme kuruluşları tarafından hazırlanan değerleme raporlarına göre yatırım amaçlı gayrimenkullerin 31 Aralık 2022 tarihi itibari ile gerçeğe uygun değerleri toplam 1.930.579 (31 Aralık 2021: 911.362)'dur. Yatırım amaçlı gayrimenkullerin nakde çevrilebilme veya elden çıkarılma durumunda elde edilecek tutarın tahsil edilebilme durumuna ilişkin herhangi bir kısıtlama yoktur.

14. MADDİ DURAN VARLIKLAR

	Arazi ve yeraltı ve yer üstü düzenleri	Binalar	Tesis makine ve cihazlar	Taşıtlar	Demirbaşlar	Yapılmakta olan yatırımlar	Özel maliyetler	Toplam
Maliyet değeri								
1 Ocak 2022 açılış bakiyesi	1.894.856	969.244	5.158.372	248.969	532.235	262.831	286.552	9.353.059
Yabancı para çevrim farkı	654.527	225.906	1.546.402	91.864	190.362	3.369	27.675	2.740.105
Alımlar	95.374	3.090	88.906	4.932	44.139	648.223	1.537	886.201
Çıkışlar	(9.694)	(17.079)	(554.119)	(74.238)	(57.232)	(12)	(19.120)	(731.494)
Transferler	(10.100)	19.623	159.181	10.295	(10.289)	(224.943)	15.230	(41.003)
31 Aralık 2022 kapanış bakiyesi	2.624.963	1.200.784	6.398.742	281.822	699.215	689.468	311.874	12.206.868
Birikmiş amortismanlar								
1 Ocak 2022 açılış bakiyesi	(861.811)	(489.445)	(3.792.264)	(209.146)	(397.804)	-	(161.064)	(5.911.534)
Yabancı para çevrim farkı	(347.679)	(136.940)	(1.322.947)	(80.546)	(152.532)	-	(24.150)	(2.064.794)
Dönem amortisman gideri	(98.046)	(20.352)	(322.524)	(18.959)	(44.116)	-	(17.189)	(521.186)
Değer düşüklüğü karşılığı iptali (Not: 29)	(5.188)	36.894	-	-	-	-	-	31.706
Çıkışlar	6.391	15.883	541.425	70.619	53.989	-	16.717	705.024
Transferler	17.622	(7.149)	(951)	(8.319)	7.726	-	-	8.929
31 Aralık 2022 kapanış bakiyesi	(1.288.711)	(601.109)	(4.897.261)	(246.351)	(532.737)	-	(185.686)	(7.751.855)
31 Aralık 2022 net defter değeri	1.336.252	599.675	1.501.481	35.471	166.478	689.468	126.188	4.455.013

Maddi duran varlıkların defter değerlerinin geri kazanılabilir değerlerini aşan kısmı için 5.188 tutarında değer düşüklüğü karşılığı ayrılmıştır. Cari dönemde 36.894 tutarında önceki dönemlerde ayrılan değer düşüklüğü iptal edilmiştir (31 Aralık 2021: Değer düşüklüğü karşılığı 15.882, değer düşüklüğü iptali: Yoktur) (Not: 29).

31 Aralık 2022 itibari ile sona eren yılda maddi duran varlıkların içinde aktifleştirilen borçlanma maliyetleri bulunmamaktadır (31 Aralık 2021: Yoktur).

14. MADDİ DURAN VARLIKLAR (devamı)

	Arazi ve yeraltı ve yer üstü düzenleri	Binalar	Tesis makine ve cihazlar	Taşıtlar	Demirbaşlar	Yapılmakta olan yatırımlar	Özel maliyetler	Toplam
Maliyet değeri								
1 Ocak 2021 açılış bakiyesi	1.181.411	702.432	3.581.114	159.088	296.527	177.563	221.524	6.319.659
Yabancı para çevrim farkı	636.157	227.591	1.615.974	101.323	188.481	1.326	29.919	2.800.771
Alımlar	64.024	6.696	109.990	11.525	29.101	331.659	300	553.295
Değer düşüklüğü karşılığı (Not: 29)	-	-	-	-	-	(11.671)	-	(11.671)
Çıkışlar	(2.560)	-	(226.877)	(10.944)	(6.947)	(577)	(24.913)	(272.818)
Transferler	15.824	32.525	78.171	(12.023)	25.073	(235.469)	59.722	(36.177)
31 Aralık 2021 kapanış bakiyesi	1.894.856	969.244	5.158.372	248.969	532.235	262.831	286.552	9.353.059
Birikmiş amortismanlar								
1 Ocak 2021 açılış bakiyesi	(472.124)	(335.476)	(2.467.112)	(121.930)	(216.239)	-	(129.803)	(3.742.684)
Yabancı para çevrim farkı	(325.925)	(136.786)	(1.342.434)	(85.367)	(150.554)	-	(23.132)	(2.064.198)
Dönem amortisman gideri	(63.333)	(14.698)	(238.421)	(18.695)	(29.436)	-	(17.623)	(382.206)
Değer düşüklüğü karşılığı (Not: 29)	-	(3.371)	-	-	-	-	(840)	(4.211)
Çıkışlar	457	-	224.219	10.353	6.660	-	16.632	258.321
Transferler	(886)	886	31.484	6.493	(8.235)	-	(6.298)	23.444
31 Aralık 2021 kapanış bakiyesi	(861.811)	(489.445)	(3.792.264)	(209.146)	(397.804)	-	(161.064)	(5.911.534)
31 Aralık 2021 net defter değeri	1.033.045	479.799	1.366.108	39.823	134.431	262.831	125.488	3.441.525

Maddi duran varlıklara ait amortisman süreleri aşağıdaki gibidir:

	Ekonomik Ömrü
Yeraltı ve yer üstü düzenleri	2-50 yıl
Binalar	5-50 yıl
Tesis, makine ve cihazlar	2-25 yıl
Taşıtlar	2-15 yıl
Demirbaşlar	2-50 yıl
Özel Maliyetler	3-50 yıl

Amortisman giderlerinin 525.365'i (2021: 344.396) satışların maliyetine, 8.451'i (2021: 5.042) pazarlama giderlerine, 66.479'u (2021: 26.497) genel yönetim giderlerine, 1.096'sı (2021: 2.062) araştırma ve geliştirme gelirlerine dahil edilmiş olup stokların maliyeti üzerine eklenen gider bulunmamaktadır (2021: Stokların maliyeti üzerinden çıkartılan 4.209).

15. KULLANIM HAKKI VARLIKLARI

Maliyet değeri	Arazi ve yeraltı ve yer üstü düzenleri	Binalar	Tesis makine ve cihazlar	Taşıtlar	Demirbaşlar ve Diğer	Toplam
1 Ocak 2022 açılış bakiyesi	24.492	31.316	7.112	58.824	2.684	124.428
Yabancı para çevrim farkı	-	11.201	13.118	15.258	131	39.708
Alımlar	11.611	2.105	74.565	6.331	774	95.386
Çıkışlar	(5.007)	(40.153)	(6.256)	(53.415)	(2.494)	(107.325)
31 Aralık 2022 kapanış bakiyesi	31.096	4.469	88.539	26.998	1.095	152.197
Birikmiş amortismanlar						
1 Ocak 2022 açılış bakiyesi	(4.380)	(22.245)	(2.131)	(31.424)	(2.054)	(62.234)
Yabancı para çevrim farkı	-	(8.185)	(3.546)	(10.100)	(75)	(21.906)
Dönem amortisman gideri	(6.381)	(10.549)	(19.999)	(28.045)	(562)	(65.536)
Çıkışlar	4.657	38.498	6.256	51.973	2.114	103.498
31 Aralık 2022 kapanış bakiyesi	(6.104)	(2.481)	(19.420)	(17.596)	(577)	(46.178)
31 Aralık 2022 net defter değeri	24.992	1.988	69.119	9.402	518	106.019

15. KULLANIM HAKKI VARLIKLARI (devamı)

Maliyet değeri	Arazi ve yeraltı ve yer üstü düzenleri	Binalar	Tesis makine ve cihazlar	Taşıtlar	Demirbaşlar ve Diğer	Toplam
1 Ocak 2021 açılış bakiyesi	26.109	19.479	4.276	43.705	1.475	95.044
Yabancı para çevrim farkı	-	11.519	(153)	12.751	1.643	25.760
Alımlar	3.261	1.620	4.415	13.936	363	23.595
Çıkışlar	(4.878)	(1.302)	(1.426)	(11.568)	(797)	(19.971)
31 Aralık 2021 kapanış bakiyesi	24.492	31.316	7.112	58.824	2.684	124.428
Birikmiş amortismanlar						
1 Ocak 2021 açılış bakiyesi	(3.548)	(9.078)	(1.557)	(17.167)	(953)	(32.303)
Yabancı para çevrim farkı	-	(7.587)	1.993	(6.098)	(654)	(12.346)
Dönem amortisman gideri	(5.710)	(6.762)	(3.984)	(19.727)	(1.200)	(37.383)
Çıkışlar	4.878	1.182	1.417	11.568	753	19.798
31 Aralık 2021 kapanış bakiyesi	(4.380)	(22.245)	(2.131)	(31.424)	(2.054)	(62.234)
31 Aralık 2021 net defter değeri	20.112	9.071	4.981	27.400	630	62.194

Kullanım hakkı varlıklarına ait amortisman süreleri aşağıdaki gibidir:

	Ekonomik Ömrü
Araziler, yeraltı ve yer üstü düzenleri	2-50 yıl
Binalar	5-50 yıl
Tesis, makine ve cihazlar	2-25 yıl
Taşıtlar	2-15 yıl
Demirbaşlar ve diğer	2-50 yıl

Amortisman giderlerinin 50.133'ü (2021: 23.489) satışların maliyetine, 3.170'i (2021: 3.371) pazarlama giderlerine, 11.924'ü (2021: 10.523) genel yönetim giderlerine, 309'u araştırma geliştirme giderlerine (2021: yoktur) dahil edilmiştir.

16. DİĞER MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR

Maliyet değeri	Haklar	Diğer	Toplam
1 Ocak 2022 açılış bakiyesi	217.178	2.159	219.337
Yabancı para çevrim farkı	71.352	723	72.075
Alımlar	4.111	24	4.135
Çıkışlar	(3.313)	-	(3.313)
Transferler	3.868	-	3.868
31 Aralık 2022 kapanış bakiyesi	293.196	2.906	296.102
Birikmiş itfa payları			
1 Ocak 2022 açılış bakiyesi	(162.166)	(2.159)	(164.325)
Yabancı para çevrim farkı	(62.989)	(729)	(63.718)
Dönem itfa gideri	(12.515)	(18)	(12.533)
Çıkışlar	2.686	-	2.686
31 Aralık 2022 kapanış bakiyesi	(234.984)	(2.906)	(237.890)
31 Aralık 2022 net defter değeri	58.212	-	58.212

Maliyet değeri	Haklar	Diğer	Toplam
1 Ocak 2021 açılış bakiyesi	125.380	2.508	127.888
Yabancı para çevrim farkı	68.464	777	69.241
Alımlar	2.820	-	2.820
Çıkışlar	(16.719)	(29)	(16.748)
Transferler	37.233	(1.097)	36.136
31 Aralık 2021 kapanış bakiyesi	217.178	2.159	219.337
Birikmiş itfa payları			
1 Ocak 2021 açılış bakiyesi	(82.220)	(1.411)	(83.631)
Yabancı para çevrim farkı	(58.708)	(773)	(59.481)
Dönem itfa gideri	(13.264)	(4)	(13.268)
Çıkışlar	15.429	29	15.458
Transferler	(23.403)	-	(23.403)
31 Aralık 2021 kapanış bakiyesi	(162.166)	(2.159)	(164.325)
31 Aralık 2021 net defter değeri	55.012	-	55.012

Maddi olmayan duran varlıklara ait itfa süreleri haklar için 2 ile 25 yıl, diğer maddi olmayan duran varlıklar için 2 ile 5 yıl arasında değişmektedir.

İtfa paylarının 1.598'i (2021: 6.731) genel yönetim giderlerine ve 10.935'i (2021: 6.537) satışların maliyetine dahil edilmiştir.

17. ŞEREFİYE

Edinilen Bağlı Ortaklıklar	Ana Faaliyet Konusu	Alım Tarihi	Alınan Sermaye Payı	Satın Alma Bedeli	Şerefiye
CFS Petrokimya Sanayi A.Ş.	Kimya Sanayi	31 Mayıs 2019	%100	8.518	-
Denkmal in Dahlem Otto-Hahn-Platz GmbH	Mühendislik & Taahhüt	30 Temmuz 2019	%80	104.304	44.435
Toros Gönen Yenilenebilir Enerji Üretim A.Ş.	Kimya Sanayi	31 Temmuz 2019	%70	42.946	41.608
Toros Meram Yenilenebilir Enerji Üretim A.Ş.	Kimya Sanayi	14 Şubat 2020	%99,9	24.814	21.352
				180.582	**107.395**

Satın alma bedeli detayı aşağıdaki gibidir:

	CFS	Denkmal Dahlem	Gönen Enerji	Meram Enerji	Toplam
Nakit ödenen tutar	8.518	104.304	42.946	24.814	180.582
Satın alma bedeli	**8.518**	**104.304**	**42.946**	**24.814**	**180.582**

Satın alma tarihi itibari ile edinilen varlıklar ve üstlenilen yükümlülüklere ilişkin ana kalemler aşağıdaki gibidir:

	CFS	Denkmal Dahlem	Gönen Enerji	Meram Enerji	Toplam
Dönen varlıklar	**113**	**549.107**	**19.361**	**20.264**	**588.845**
Nakit ve nakit benzerleri	13	2.352	12.132	3.043	17.540
Diğer dönen varlıklar	100	546.755	7.229	17.221	571.305
Duran varlıklar	**538**	**6.519**	**42.252**	**12.898**	**62.207**
Maddi ve maddi olmayan duran varlıklar	538	6.519	40.268	12.784	60.109
Diğer duran varlıklar	-	-	1.984	114	2.098
Kısa vadeli yükümlülükler	**932**	**200.146**	**27.746**	**29.697**	**258.521**
Uzun vadeli yükümlülükler	**-**	**280.644**	**31.956**	**-**	**312.600**
Net varlıklar	**(281)**	**74.836**	**1.911**	**3.465**	**79.931**

17. ŞEREFİYE (devamı)

Satın alma işlemleri neticesinde şirketler üzerinde kontrol sağlandığından şerefiye doğmuştur. Satın alma işlemi sırasında ortaya çıkan şerefiye aşağıdaki gibidir:

	CFS	Denkmal Dahlem	Gönen Enerji	Meram Enerji	Toplam
Satın alma bedeli	8.518	104.304	42.946	24.814	180.582
Kontrol gücü olmayan paylar	-	14.967	573	3	15.543
Eksi: Edinilen işletmenin net varlıklarının gerçeğe uygun değeri	281	(74.836)	(1.911)	(3.465)	(79.931)
Değer düşüklüğü (-)	(8.799)	-	-	-	(8.799)
Şerefiye	**-**	**44.435**	**41.608**	**21.352**	**107.395**

Satın almalardan kaynaklı net nakit çıkışı aşağıdaki gibidir:

	CFS	Denkmal Dahlem	Gönen Enerji	Meram Enerji	Toplam
Nakit ödenen tutar	8.518	104.304	42.946	24.814	180.582
Eksi: Alınan şirketin nakit ve nakit benzerleri	(13)	(2.352)	(12.132)	(3.043)	(17.540)
Net nakit çıkışı	**8.505**	**101.952**	**30.814**	**21.771**	**163.042**

Şerefiyeye ilişkin hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	CFS	Denkmal Dahlem	Gönen Enerji	Meram Enerji	Toplam
1 Ocak 2022 açılış bakiyesi	-	32.727	41.608	21.352	95.687
Yabancı para çevrim farkı	-	11.708	-	-	11.708
31 Aralık 2022 kapanış bakiyesi	**-**	**44.435**	**41.608**	**21.352**	**107.395**
1 Ocak 2021 açılış bakiyesi	8.799	20.079	41.608	21.352	91.838
Değer düşüklüğü (Not: 29)	(8.799)	-	-	-	(8.799)
Yabancı para çevrim farkı	-	12.648	-	-	12.648
31 Aralık 2021 kapanış bakiyesi	**-**	**32.727**	**41.608**	**21.352**	**95.687**

CFS tarafından Toros Tarım'ın Mersin'deki arazisi üzerinde yapılması planlanan polipropilen üretim tesisi projesi ile ilgili olarak alınmış olan ÇED olumlu raporunun Mersin 2. idare mahkemesince iptali yönündeki kararı Danıştay nezdinde temyize götürülmüş olup temyiz isteği Danıştay tarafından reddedilmiş ve ilk derece mahkemesinin kararı onanmıştır. Bu nedenle proje kapsamındaki çalışmalara devam edilmemesi kararı alınmış olup CFS'den kaynaklı şerefiye'nin tamamına değer düşüklüğü karşılığı ayrılmıştır.

Grup diğer satın alma işlemlerinden kaynaklı şerefiyenin geri kazanılabilir tutarını hesaplamış ve 31 Aralık 2022 tarihinde sona eren yılda herhangi bir değer düşüklüğü belirlememiştir (31 Aralık 2021: Yoktur). Şerefiye'nin dağıtıldığı nakit üreten birimlerin geri kazanılabilir tutarlarının hesaplanmasında indirgenmiş nakit akım yöntemi kullanılmış olup gelecekte elde edilmesi beklenen nakit akımlar uygun iskonto faktörleri kullanılarak bugüne indirgenmiştir. Gönen Enerji ve Meram Enerji'ye ilişkin yapılan hesaplamalarda iskonto faktörü olarak ağırlıklı ortalama sermaye maliyeti oranı %11,4; Denkmal Dahlem için ise kapitalizasyon oranı %1,79, iskonto faktörü % %16,26 kullanılmıştır.

18. PEŞİN ÖDENMİŞ GİDERLER VE ERTELENMİŞ GELİRLER

Kısa vadeli peşin ödenmiş giderler	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Taahhüt işleri için verilen avanslar (Not: 11)	323.679	182.630
Peşin ödenen giderler	274.604	149.348
Verilen sipariş avansları	21.935	15.518
Verilen iş avansları	4.011	1.720
	624.229	349.216
Uzun vadeli peşin ödenmiş giderler		
Peşin ödenen giderler	21.455	5.154
Sabit kıymetler için verilen sipariş avansları	25.493	47.101
	46.948	52.255
Kısa vadeli ertelenmiş gelirler		
Taahhüt işlerinden alınan avanslar (Not: 11)	1.656.205	619.984
Diğer avanslar	391.387	242.641
Gelecek aylara ait gelirler	62.183	18.331
	2.109.775	880.956
Uzun vadeli ertelenmiş gelirler		
Gelecek yıllara ait gelirler	226	231
	226	231

19. DEVLET TEŞVİK VE YARDIMLARI

Tekfen Tarım üretmekte olduğu sertifikalı buğday tohumları ile ilgili olarak Resmi Gazetede yayımlanan "Bitkisel Üretime Destekleme Ödemesi Yapılmasına Dair Tebliğ"de belirlenen destek miktarlarına göre sertifikalı tohum üretim desteğinden yararlanmaktadır. Tekfen Tarım ayrıca üretmekte olduğu tohumluk patates tohumluk buğday, nadas alanı ve muz fidanı ürün grupları için "Bitkisel Üretime Destekleme Ödemesi Yapılmasına Dair Tebliğ"de belirlenen destek miktarlarına göre sertifikalı tohum üretim desteği, sertifikalı tohum kullanım desteği, mazot gübre desteği, Türkiye tarım havzaları üretim ve destekleme modeline göre fark desteği ile fidan üretim desteğinden yararlanmaktadır.

Tekfen Tarım'ın bitkisel üretim kısmında, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na yapmış olduğu başvuru olumlu olarak neticelenmiş ve 22 Kasım 2018 tarihi itibarı ile Tekfen Tarım Adana-Agripark tesisleri Araştırma ve Geliştirme ("Ar-Ge") Merkezi Belgesi almaya hak kazanmıştır. Bu kapsamda 5746 sayılı kanunda belirtilen indirim ve desteklerden faydalanabilmektedir. Ar-Ge projelerinin hibe destek programları kapsamında, ilgili projelere özel yönetmelik ve mali esaslara göre talep edilen toplam proje bütçelerinin %60-%70'i oranlarında destek alınmaktadır. Sunulan projelere ve başvuru yapılan kurumlara göre destek miktarı ve süreleri değişken olup bu desteklerden faydalanılmaktadır.

Alanar Meyve, Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından sağlanan "İyi Tarım Uygulamaları" ve "Mazot ve Gübre" desteklerinden faydalanmaktadır.

Toros Tarım Mersin fabrika yerleşkesinin içerisinde sektörün talep ve gereksinimleri, ürün gamının geliştirilmesi, Türkiye'de üretilmeyen gübrelerin yerli olarak üretilmesi, maliyet ve lojistik faktörlerin optimizasyonu için Ar-Ge merkezi kurulması kararlaştırılmıştır. 22 Haziran 2017 tarihinde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na bu doğrultuda başvuru yapılmış olup, 1 Ağustos 2017 tarihinde Ar-Ge Merkezi onaylanmıştır.

Timaş'ın İstanbul merkez yerleşkesinde, faaliyet alanına giren ürünler ile ilgili olarak yeni tasarımların yapılması ve özellikle petrol rafinelerine uygun olan ve piyasa beklentilerini karşılayacak yeni ürünlerin tasarlanması için 9 Mayıs 2017 tarihinde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na yapılan Tasarım Merkezi başvurusu 3 Ağustos 2017 tarihinde onaylanmıştır.

Tasarım Merkezi faaliyetleri ile inovatif yaklaşımlar sunan ve pazarına yeni ürün ve teknolojiler geliştirebilen şirketlere 5746 sayılı kanun kapsamında çeşitli vergi (Tasarım indirimi) avantajları sağlanmaktadır. Buna bağlı olarak Tasarım Merkezi, gelir vergisi stopaj desteği ve sigorta işveren primi desteği kapsamındadır. Ayrıca kanunda belirlenen yenilik ve tasarım harcamaları kurumlar vergisi matrahından düşülerek indirim konusu yapılmaktadır.

20. KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER

a) Karşılıklar

Kısa vadeli diğer karşılıklar	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Dava karşılıkları	27.429	40.102
Diğer borç karşılıkları	384.036	476.737
	411.465	516.839
Uzun vadeli diğer karşılıklar		
Diğer borç karşılıkları	19	55
	19	55

	Dava Karşılığı	Diğer Borç Karşılıkları	Toplam Diğer Karşılıklar
1 Ocak 2022 açılış bakiyesi	40.102	476.792	516.894
Yabancı para çevrim farkı	2.479	174.879	177.358
Dönem gideri	6.794	80.097	86.891
Dönem içerisinde ödenen	(1.282)	-	(1.282)
Konusu kalmayan karşılık	(20.664)	(347.713)	(368.377)
31 Aralık 2022 kapanış bakiyesi	27.429	384.055	411.484
1 Ocak 2021 açılış bakiyesi	14.651	438.515	453.166
Yabancı para çevrim farkı	10.971	242.828	253.799
Dönem gideri	19.588	61.653	81.241
Dönem içerisinde ödenen	(1.642)	(32)	(1.674)
Konusu kalmayan karşılık	(3.466)	(266.172)	(269.638)
31 Aralık 2021 kapanış bakiyesi	40.102	476.792	516.894

b) Koşullu Varlık ve Yükümlülükler

Taahhüt Sözleşmelerinden Doğan Varlık ve Yükümlülükler:

Kusur Yükümlülükleri

İşverenle imzalanan taahhüt sözleşmeleri uyarınca Grup'un bağlı ortaklıklarından olan Tekfen İnşaat teminat süresi sonuna kadar sözleşme konusu işi muhafaza etmeyi, bunun için gerekli her türlü yapım, onarım ve normal bakım işlerini yapmayı sözleşmede belirtilen süre ve şartlar dahilinde garanti eder. İşveren tarafından işin kusurlu bulunması halinde Tekfen İnşaat kusurları garanti süresi dahilinde telafi etmek ve/veya gidermekle yükümlü olabilir.

Gecikme Cezası ve Bekleme Tazminatı

İşverenle imzalanan taahhüt sözleşmeleri uyarınca Tekfen İnşaat sözleşme konusu işi, kısmen ya da tamamen, daha önce belirlenmiş süre dahilinde tamamlayamadığı takdirde, gecikilen süre için işverene gecikme cezası ve/veya sözleşmede belirtilen şartlar dahilinde bekleme tazminatı ödemekle yükümlü olabilmektedir.

Davalar

31 Aralık 2022 tarihi itibari ile Libya tahkim davası dışında Grup aleyhine açılmış toplam 1.102.880'lik (31 Aralık 2021: 137.016) dava mevcuttur. Bu davalardan aleyhte seyri mümkün ve potansiyel kaynak çıkışı yüksek olasılıklı davalar için, avukatların görüşü alınarak, 27.429'luk (31 Aralık 2021: 40.862) karşılık ayrılmıştır. Avukatların hukuki yargısına göre karşılık ayrılmamış davalar için herhangi bir kaynak çıkış riski görülmemektedir.

20. KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER (devamı)

b) Koşullu Varlık ve Yükümlülükler (devamı)

Davalar (devamı)

Libya Tahkim Davası

Grup'un %67 pay sahibi olduğu Tekfen-TML Ortak Girişimi'nin (Tekfen TML J.V.) Libya'da üstlenmiş olduğu ve 21 Şubat 2011 tarihinde ülkede çıkan olaylar nedeniyle belirsiz bir süre için durdurulan Büyük Nehir Projesi'ndeki tüm hak, alacak ve varlıklarının tazmini amacıyla Uluslararası Tahkim yoluna müracaat edilmesi konusunda Grup tarafından alınan 30 Ocak 2015 tarihli karar çerçevesinde, Proje ile ilgili işveren idare Libyan Man-Made River Authority (MMRA) ve Libya Devleti aleyhine International Court of Arbitration of the International Chamber of Commerce (ICC) nezdinde ticari tahkim davası başlatılmış ve bu konu 18 Eylül 2015 tarihli açıklama ile duyurulmuştur. Daha sonra 12 Ekim 2015 tarihli açıklamada ise, Libya ve Türkiye Devletleri arasında imzalı Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması ("YKTK")'na dayanarak Libya Devleti'ne karşı yine ICC üzerinden ikinci bir tahkim davası daha başlatıldığı duyurulmuştur. ICC nezdinde açmış olduğu sözleşmeye dayalı tahkim davasında verilen ara karar Tekfen TML J.V.'ye ulaşmıştır.

Ara karar ile tahkim heyeti, MMRA üzerinde yetkisi olduğuna bununla birlikte Libya devleti üzerinde ise yetkisi olmadığına, MMRA'nın Tekfen TML J.V.'ye 40.499 Bin ABD Doları (Grup payı 27.134 Bin ABD doları) tazminat ödemesine ve Tekfen TML J.V.'nin yapmış olduğu yargılama giderleri için 5.000 Bin ABD Doları (Grup payı 3.350 Bin ABD Doları) Tekfen TML J.V.'ye ödemesine, belirtilen tutarlar üzerine tatbik edilecek faiz hadlerinin tespiti için taraflardan ek dilekçe talebinde bulunulmasına, davalı MMRA'nın tüm karşı davalarının reddedilerek sadece 365 Bin ABD Doları'nın Tekfen TML J.V.'ye hükmedilen rakamdan mahsup edilmesine, Tekfen TML J.V.'nin MMRA ile olan sözleşmesinin değişen şartlara uyarlanması gerektiğine, Tekfen TML J.V.'nin işe devam etmesi için gereken makine ekipman gibi hususların maddi karşılığının uyarlama talepleri kapsamında değerlendirilmesine hükmetmiştir.

Taraflar tahkim heyetinin vermiş olduğu karara binaen davanın geri kalan kısmı için sözleşmenin şartlarının yeniden belirlenmesi amacıyla uzlaşma görüşmelerine başlamışlardır.

Türkiye Cumhuriyeti ile Libya Devleti Ulusal Mutabakat Hükümeti arasında Türk firmalarının Libya'daki işveren idarelerle bağıtlanan sözleşmelerinden doğan meselelerin çözümü için 13 Ağustos 2020 ve 24 Eylül 2020'de yürürlüğe giren Mutabakat Zaptı (Memorandum of Understanding – "MoU") uyarınca müteahhitlerin, 90 günlük süre zarfında İdarelere mektupla başvurması ve projelerin geleceği için görüşmelere başlaması öngörülmüştür. Bu kapsamda, işveren MMRA, MoU'nun yürürlüğe girişi ile birlikte görüşmelere daha aktif bir şekilde dahil olmaya başlamıştır.

Bu süreçte İşveren MMRA fesih şartlarını ve Tekfen TML J.V.'nin taleplerini görüşmek için dört kişilik bir komisyon kurmuştur. Taraflar, tahkim sürecindeki hak ve taleplerine halel getirmemesi ve mutabakata varılan hususların gizli kalması şartı ile ilkesel olarak yapım sözleşmesinin feshi için anlaşmış ve nihai anlaşma metninin imzalanması için toplantılar gerçekleştirilmiş olup, tasfiye ve ödeme şartlarının kesinleşmesi için Libya makamlarının onayı beklenmektedir.

21. TAAHHÜTLER

31 Aralık 2022 ve 2021 tarihleri itibari ile Grup'un teminat, rehin, ipotek ve kefalet (TRİK) pozisyonuna ilişkin tabloları:

31 Aralık 2022	Toplam Bin TL Karşılığı	*Bin ABD Doları*	*Bin Avro*	*Diğer (TL Karşılığı)*
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	2.098	-	-	2.098
-Teminat	2.098	-	-	2.098
-Rehin	-	-	-	-
-İpotek	-	-	-	-
-Kefalet	-	-	-	-
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	31.826.725	1.173.534	70.214	8.483.925
-Teminat	*10.683.395*	*345.581*	*70.199*	*2.822.204*
-Rehin	-	-	-	-
-İpotek	-	-	-	-
-Kefalet	*21.143.330*	*827.953*	*15*	*5.661.721*
C. Olağan ticari faaliyetlerinin yürütülebilmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	4.800	-	-	4.800
-Teminat	*767*	-	-	*767*
-Rehin	-	-	-	-
-İpotek	-	-	-	-
-Kefalet	4.033	-	-	4.033
D. Diğer verilen TRİK'lerin toplam tutarı	-	-	-	-
i. Ana ortak lehine vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	-	-	-	-
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	-	-	-	-
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. kişiler lehine vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	-	-	-	-
31 Aralık 2022 İtibari İle Toplam	31.833.623	1.173.534	70.214	8.490.823

31 Aralık 2021	Toplam Bin TL Karşılığı	*Bin ABD Doları*	*Bin Avro*	*Diğer (TL Karşılığı)*
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu TRIK'lerin toplam tutarı	615	-	-	615
-Teminat	615	-	-	615
-Rehin	-	-	-	-
-İpotek	-	-	-	-
-Kefalet	-	-	-	-
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	22.284.476	1.148.801	87.130	6.096.642
-Teminat	*6.598.976*	*299.737*	*87.008*	*1.431.671*
-Rehin	-	-	-	-
-İpotek	*6.000*	-	-	*6.000*
-Kefalet	*15.679.500*	*849.064*	*122*	*4.658.972*
C. Olağan ticari faaliyetlerinin yürütülebilmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	10.139	-	-	10.139
-Teminat	-	-	-	-
-Rehin	-	-	-	-
-İpotek	-	-	-	-
-Kefalet	10.139	-	-	10.139
D. Diğer verilen TRİK'lerin toplam tutarı	-	-	-	-
i. Ana ortak lehine vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	-	-	-	-
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	-	-	-	-
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. kişiler lehine vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	-	-	-	-
31 Aralık 2021 İtibari İle Toplam	22.295.230	1.148.801	87.130	6.107.396

Yukarıda D maddesinde bahsi geçen TRİK'lerin bulunmaması nedeni ile özkaynak toplamına oranı verilmemektedir.

22. ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR

Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Personel ücret tahakkukları	108.393	93.090
Ödenecek sosyal güvenlik katkıları	63.094	32.088
Çalışanlara sağlanan diğer faydalar	-	1.713
	171.487	126.891
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kısa vadeli karşılıklar		
Kıdem tazminatı karşılığı	66.906	99.710
Kullanılmayan izin karşılıkları	124.724	113.553
Prim karşılıkları	75.539	47.126
	267.169	260.389
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin uzun vadeli karşılıklar		
Kıdem tazminatı karşılığı	421.982	205.708
Prim karşılıkları	69.371	82.654
	491.353	288.362
Kısa vadeli kıdem tazminatı karşılığı	66.906	99.710
Uzun vadeli kıdem tazminatı karşılığı	421.982	205.708
	488.888	305.418

Kıdem tazminatı karşılığı:

Yurt dışında çalışan Türk personel için kıdem tazminatı karşılığı:

Grup yurt dışındaki her çalışanı için ilgili ülke mevzuatına göre kıdem tazminatı ödemekle yükümlüdür. Ayrıca Grup'un benimsediği kıdem tazminatı politikasına göre kıdem tazminatına hak kazanmış, emekliye ayrılan çalışanları için Grup kıdem tazminatı öder.

Türkiye'de çalışan Türk personel için kıdem tazminatı karşılığı:

Grup en az bir yıllık hizmeti tamamlayarak, Türkiye'de yürürlükte bulunan İş Kanunu ve ilgili sair mevzuat hükümleri uyarınca, kıdem tazminatına hak kazanacak şekilde iş sözleşmesi feshedilen veya sona eren her çalışanına kıdem tazminatı ödemekle yükümlüdür.

Grup'un kıdem tazminatı karşılığının hesaplanmasında 1 Ocak 2023 tarihinden itibaren geçerli olan 19.982,83 TL tavan tutarı dikkate alınmıştır (1 Ocak 2022: 10.848,59 TL). 31 Aralık 2022 tarihi itibari ile ödenecek kıdem tazminatı çalışanların ilgili dönemdeki kıdem tazminatı tavan ücret veya ilgili tavanın altında kalan brüt ücreti ile sınırlıdır.

Kıdem tazminatı yükümlülüğü yasal olarak herhangi bir fonlamaya tabi değildir.

Kıdem tazminatı yükümlülüğü, Grup'un çalışanlarının emekli olmasından doğan (projede çalışanlar için geçerli değildir) gelecekteki olası yükümlülüğün bugünkü değerinin tahminine göre hesaplanır. TMS 19 ("Çalışanlara Sağlanan Faydalar") Grup'un yükümlülüklerinin, tanımlanmış fayda planları kapsamında, aktüeryal değerleme yöntemleri kullanılarak geliştirilmesini öngörür. Bu doğrultuda, toplam yükümlülüklerin hesaplanmasında kullanılan aktüeryal varsayımlar aşağıda belirtilmiştir.

22. ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR (devamı)

Kıdem tazminatı karşılığı (devamı):

Türkiye'de çalışan Türk personel için kıdem tazminatı karşılığı (devamı):

Ana varsayım, her hizmet yılı için belirlenen azami yükümlülüğün enflasyona paralel olarak artmasıdır. Dolayısıyla, uygulanan iskonto oranı, gelecek enflasyon etkilerinin düzeltilmesinden sonraki beklenen reel oranı ifade eder. 31 Aralık 2022 tarihi itibari ile konsolide finansal tablolarda karşılıklar, geleceğe ilişkin çalışanların emekliliğinden kaynaklanacak muhtemel yükümlülüğünün bugünkü değeri tahmin edilerek hesaplanır. 31 Aralık 2022 tarihi itibari ile karşılıklar ortalama %0,14 reel iskonto oranı ile hesaplanmıştır (31 Aralık 2021: %3,42). İsteğe bağlı işten ayrılmalar neticesinde ödenmeyecek olan kıdem tazminatı tutarlarının tahmini oranı da hesaplamada dikkate alınmıştır.

Yurt dışında çalışan yabancı işçilerin kıdem tazminatı karşılığı:

Grup ve konsolide olan bağlı ortaklıkları bulundukları ülkelerde geçerli olan mevzuat ve kanunlara tabidir. Söz konusu kanunlara istinaden gerekli karşılık konsolide finansal tablolarda ayrılmıştır.

Taşeron personelin kıdem tazminatı karşılığı:

Projelerinde çalışan taşeron personelin kıdem tazminatı yükümlülüğünün yerine getirilmesinde grup ve taşeron firma müteselsilen sorumludurlar. Grup, taşeron firmaların söz konusu yükümlülüğünü yerine getirmesini sağlamak amacıyla taşeronların hakedişlerinden teminat kesintisi veya teminat mektubu alma yoluna gitmektedir. Taşeron personel için kıdem tazminatı hesaplanmasında ilgili ülkelerdeki iş kanunu mevzuatları ve taşeron firmalarla yapılan sözleşmeler dikkate alınmıştır.

	Kıdem Tazminatı Karşılıkları	Prim Karşılığı	Kullanılmayan İzin Karşılıkları	Toplam Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Karşılıklar
1 Ocak 2022 açılış bakiyesi	305.418	129.780	113.553	548.751
Yabancı para çevrim farkı	74.627	31.109	32.743	138.479
Dönem gideri	80.543	101.116	63.593	245.252
Faiz gideri	17.266	-	-	17.266
Dönem içerisinde ödenen	(135.590)	(31.475)	(82.909)	(249.974)
İptal edilen karşılıklar	(2.284)	(85.620)	(2.256)	(90.160)
Aktüeryal kayıp	148.908	-	-	148.908
31 Aralık 2022 kapanış bakiyesi	488.888	144.910	124.724	758.522
1 Ocak 2021 açılış bakiyesi	170.019	26.620	66.325	262.964
Yabancı para çevrim farkı	76.558	26.531	31.857	134.946
Dönem gideri	129.601	105.910	57.043	292.554
Faiz gideri	3.540	-	-	3.540
Dönem içerisinde ödenen	(71.256)	(16.328)	(39.623)	(127.207)
İptal edilen karşılıklar	(1.080)	(12.953)	(2.049)	(16.082)
Aktüeryal kazanç	(1.964)	-	-	(1.964)
31 Aralık 2021 kapanış bakiyesi	305.418	129.780	113.553	548.751

Cari yıl kıdem tazminatı yükünün ve dönem içinde iptal edilen karşılıkların 79.519'u (2021: 112.147) satışların maliyetine, 14.342'si (2021: 17.579) genel yönetim giderlerine, 294'ü (2021: 724) araştırma ve geliştirme giderlerine ve 1.370'i (2021: 1.611) pazarlama giderlerine dahil edilmiştir.

Cari yıl prim karşılığı yükünün ve dönem içinde iptal edilen karşılıkların 657'si (2021: 80.309 dahil edilmiş) genel yönetim giderlerinden çıkartılmış, 10.303'ü (2021: 7.633) satışların maliyetine, 281'i (2021: 295) araştırma ve geliştirme giderlerine ve 5.569'u (2021: 4.720) pazarlama giderlerine dahil edilmiştir.

Cari yıl kullanılmayan izin karşılığının ve dönem içinde iptal edilen karşılıkların 55.985'i (2021: 47.221) satışların maliyetine, 4.965'i (2021: 7.304) genel yönetim giderlerine ve 387'si (2021: 469) pazarlama giderlerine dahil edilmiştir.

23. DİĞER DÖNEN/DURAN VARLIKLAR VE DİĞER KISA VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER

Diğer dönen varlıklar	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Devreden KDV alacakları	474.663	452.368
Yıllara yaygın inşaat işleri stopaj kesintileri	4.243	603
Diğer çeşitli dönen varlıklar	21.411	23.677
	500.317	476.648

Diğer duran varlıklar		
Yıllara yaygın inşaat işleri stopaj kesintileri	68.588	18.625
Devreden KDV alacakları	17.846	15.717
	86.434	34.342

Diğer kısa vadeli yükümlülükler		
Ödenecek KDV yükümlülüğü	2.917	4.993
Diğer	260	1.097
	3.177	6.090

24. ÖZKAYNAKLAR

a) Sermaye

31 Aralık 2022 ve 31 Aralık 2021 tarihleri itibari ile dönem içerisinde ortaklık yapısında meydana gelen değişiklikler sonrasındaki sermaye yapısı aşağıdaki gibidir:

Ortaklar	(%)	31 Aralık 2022	(%)	31 Aralık 2021
Berker ailesi	%23,55	87.122	%22,55	83.422
Gökyiğit ailesi	%20,06	74.233	%22,32	82.595
Akçağlılar ailesi	%6,65	24.611	%6,65	24.611
Diğer (*)	%0,00	-	%0,49	1.799
Halka açık olan kısım	%49,74	184.034	%47,99	177.573
Ödenmiş sermaye	%100,00	370.000	%100,00	370.000
Sermaye düzeltme farkları		3.475		3.475
Yeniden düzenlenmiş sermaye		373.475		373.475

(*) Sermayenin %5'inden daha azına sahip ortakların toplamını göstermektedir.

Şirket'in onaylanmış ve çıkarılmış sermayesi her biri 1 TL kayıtlı nominal bedeldeki 370.000.000 (31 Aralık 2021: 370.000.000 adet) adet hisseden oluşmaktadır. Bu hisselerin tamamı hamiline yazılı adi hisseden oluşmaktadır.

Şirket'in ana sözleşmesi gereğince safi karın %5'ini ödenmiş esas sermayesinin %20'sini bulununcaya kadar birinci tertip kanuni yedek akçe olarak ayrılır. Kalandan varsa yıl içinde yapılan bağış tutarlarının ilavesi ile bulunacak meblağ üzerinden, SPK'ca saptanan oran ve miktarın altında olmamak kaydıyla en az %30 oranında birinci temettü dağıtılır. Kalanın en fazla %3'ü oranına kadar kısmı, intifa senedi sahibi olan Tekfen Eğitim Sağlık Kültür Sanat ve Doğal Varlıkları Koruma Vakfı'na tahsis olunur.

24. ÖZKAYNAKLAR (devamı)

b) Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak/sınıflandırılacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler veya giderler

	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler veya giderler		
- Özkaynağa dayalı finansal araçlara yatırımlardan kaynaklanan kazançlar (kayıplar)	(967.393)	(362.986)
- Yeniden değerleme ve ölçüm kazançları	(118.133)	3.594
	(1.085.526)	(359.392)
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler veya giderler		
- Yabancı para çevrim farkları	3.406.555	2.577.869
- Riskten korunma kazançları (Not: 35)	(276.075)	192.376
	3.130.480	2.770.245

Özkaynağa dayalı finansal araçlara yatırımlardan kaynaklanan kazançlar (kayıplar):

Özkaynağa dayalı finansal araçlara yatırımlardan kaynaklanan kazançlar (kayıplar), gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal yatırımların gerçeğe uygun değerlerinden değerlenmesi sonucu ortaya çıkar.

Yeniden değerleme ve ölçüm kazançları:

Yeniden değerleme ve ölçüm kazançları, diğer kapsamlı gelir altında muhasebeleştirilen güncellenmiş olan TMS 19 uyarınca hesaplanan tüm aktüeryal kazançlar ve kayıplardan oluşmaktadır.

Yabancı para çevrim farkları:

Grup'un konsolide raporlama para birimi TL'dir. TMS 21 (Kur Değişiminin Etkileri) uyarınca, Grup'un konsolide finansal tabloları hazırlanırken, fonksiyonel para birimi TL harici olan şirketlerin bilanço kalemleri bilanço tarihindeki döviz kuruyla, gelir ve giderler ile nakit akışları ise işlemlerin gerçekleştiği tarihin kuru (tarihsel kur) veya yıllık ortalama kur ile TL'ye çevrilir. Bu çevrimden doğan 3.406.555 (31 Aralık 2021: 2.577.869) çevrim farkı, özkaynakların altında oluşan yabancı para çevrim farkları hesabında yer alır.

Riskten korunma kazançları:

Riskten korunma kazançları, gelecekteki nakit akımlarının finansal riskten korunması olarak belirlenen ve bu konuda etkin olan türev finansal araçların gerçeğe uygun değerindeki değişikliklerin doğrudan özkaynak içerisinde muhasebeleştirilmesi sonucu ortaya çıkar. Finansal riske karşı korunmadan elde edilen ertelenmiş kazanç/zarar toplamı, finansal riske karşı korunan işlemin etkisi kar veya zararı etkilediğinde kar veya zararda muhasebeleştirilir.

24. ÖZKAYNAKLAR (devamı)

c) Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler

	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler	571.038	397.716

Yasal yedekler Türk Ticaret Kanunu'na göre ayrılan birinci ve ikinci tertip yasal yedeklerden oluşmaktadır. Birinci tertip yasal yedekler, tüm yedekler tarihi (enflasyona göre düzeltilmemiş) ödenmiş sermayenin %20'sine erişene kadar, geçmiş dönem ticari karının yıllık %5'i oranında ayrılır. İkinci tertip yasal yedekler, birinci tertip yasal yedek ve temettülerden sonra, tüm nakdi temettü dağıtımları üzerinden yıllık %10 oranında ayrılır.

Kar Dağıtımı:

Halka açık şirketler, kar payı dağıtımlarını SPK'nın 1 Şubat 2014 tarihinden itibaren yürürlüğe giren II-19.1 no'lu Kar Payı Tebliği'ne göre yaparlar.

Ortaklıklar, karlarını genel kurulları tarafından belirlenecek kar dağıtım politikaları çerçevesinde ve ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak genel kurul kararıyla dağıtır. Söz konusu tebliğ kapsamında, asgari bir dağıtım oranı tespit edilmemiştir. Şirketler esas sözleşmelerinde veya kar dağıtım politikalarında belirlenen şekilde kar payı öderler. Ayrıca, kar payları eşit veya farklı tutarlı taksitler halinde ödenebilecektir ve ara dönem finansal tablolarda yer alan kar üzerinden nakden kar payı avansı dağıtabilecektir.

TTK'ya göre ayrılması gereken yedek akçeler ile esas sözleşmede veya kar dağıtım politikasında pay sahipleri için belirlenen kar payı ayrılmadıkça; başka yedek akçe ayrılmasına, ertesi yıla kar aktarılmasına ve intifa senedi sahiplerine, yönetim kurulu üyelerine, ortaklık çalışanlarına ve pay sahibi dışındaki kişilere kardan pay dağıtılmasına karar verilemeyeceği gibi, pay sahipleri için belirlenen kar payı nakden ödenmedikçe bu kişilere kardan pay dağıtılamaz.

Kar Dağıtımına Konu Edilebilecek Kaynaklar:

Tekfen Holding A.Ş.'nin yasal kayıtlarında bulunan kar dağıtımına konu edilebilecek diğer kaynakların toplam tutarı 5.325.122'dir (31 Aralık 2021: 3.739.524). Bu tutarın 4.976.896'lık kısmı bedelli dağıtıma, 348.226'lık kısmı da bedelsiz dağıtıma konu edilebilir (31 Aralık 2021: bedelli 3.391.298, bedelsiz 348.226).

d) Paylara İlişkin Primler

Grup 23 Kasım 2007'de sermaye artırımı yoluyla ihraç ettiği 66.775 tutarındaki hisse senetlerini (%22,50) halka arz etmiştir. Satış sonucunda elde edilen 380.618, 12.859'luk doğrudan halka arz ile ilgili gerçekleşen giderler mahsup edildikten sonra kalan 300.984'lük tutar paylara ilişkin primler olarak özkaynaklarda muhasebeleştirilmiştir.

25. HASILAT VE SATIŞLARIN MALİYETİ

Hasılat	1 Ocak - 31 Aralık 2022	1 Ocak - 31 Aralık 2021
Mühendislik & Taahhüt Grubu Hasılatı	10.915.940	8.197.426
- Yurt dışı inşaat gelirleri	*9.255.528*	*6.801.249*
- Yurt içi inşaat gelirleri	*1.278.163*	*1.135.726*
- Müşterek faaliyetlerdeki paylardan inşaat gelirleri - yurt dışı	*304.271*	*216.913*
- Müşterek faaliyetlerdeki paylardan inşaat gelirleri - yurt içi	*39.643*	*32.706*
- Diğer gelirler	*38.335*	*10.832*
Kimya Sanayi Grubu Hasılatı	17.874.260	7.199.933
- Gübre satış gelirleri	*17.775.652*	*7.155.008*
- Diğer gelirler	*98.608*	*44.925*
Hizmet Grubu Hasılatı	1.500.545	562.395
- Terminal hizmet gelirleri	*334.135*	*163.812*
- Serbest bölge gelirleri	*648.244*	*179.767*
- Motel, iskele ve akaryakıt gelirleri	*393.602*	*150.379*
- Diğer gelirler	*124.564*	*68.437*
Tarımsal Üretim Grubu Hasılatı	265.462	183.764
Yatırım Grubu Hasılatı	112.285	79.450
	30.668.492	16.222.968

Grup, mal ve hizmet devrederek edim yükümlülüklerini zamana yayılı olarak ve belirli bir anda yerine getirir. Bu durum, TFRS 8 kapsamında raporlanabilir her bir bölüm için açıklanan hasılat bilgileriyle tutarlıdır. Mühendislik ve Taahhüt bölümünden kaynaklanan edim yükümlülükleri zamana yayılı olarak yerine getirilmektedir. Diğer raporlanabilir bölümlerden kaynaklanan edim yükümlülüklerinin önemli kısmı belirli bir anda yerine getirilmektedir.

25. HASILAT VE SATIŞLARIN MALİYETİ (devamı)

Satışların maliyeti (-)	1 Ocak - 31 Aralık 2022	1 Ocak - 31 Aralık 2021
İlk madde ve malzeme giderleri	(16.078.198)	(6.897.147)
Personel giderleri	(3.476.903)	(2.612.728)
Taşeron giderleri	(3.402.210)	(2.978.643)
Enerji ve yakıt giderleri	(865.877)	(303.641)
Makina, araç ve diğer kira giderleri	(826.108)	(546.681)
Şantiye giderleri	(732.294)	(217.858)
Amortisman giderleri (Not: 13,14,15,16)	(525.365)	(377.003)
Bakım onarım giderleri	(315.734)	(292.192)
Taşıma ve nakliye giderleri	(180.000)	(109.492)
Danışmanlık giderleri	(152.517)	(121.866)
Dışarıdan sağlanan hizmetler	(90.288)	(61.180)
Seyahat giderleri	(89.764)	(86.057)
Komisyon giderleri	(83.510)	(37.571)
Mühendislik hizmetleri	(81.157)	(63.318)
Sigorta giderleri	(53.348)	(56.763)
Satılan ticari mallar maliyeti	(62.615)	(79.816)
Gümrük giderleri	(25.776)	(18.605)
Sarf ve diğer malzeme giderleri	(5.020)	(3.380)
Şüpheli alacak karşılıkları (Not: 8)	(690)	(6.169)
Stok değer düşüklüğü karşılıkları (Not: 10)	(29)	(10.918)
Konusu kalmayan şüpheli alacak karşılıkları (Not: 8)	-	361
Proje zarar karşılıkları (Not: 20)	283.989	185.285
Diğer	(295.237)	(247.521)
	(27.058.651)	(14.942.903)

26. GENEL YÖNETİM GİDERLERİ, PAZARLAMA GİDERLERİ, ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ

	1 Ocak - 31 Aralık 2022	1 Ocak - 31 Aralık 2021
Genel yönetim giderleri (-)	(893.221)	(695.374)
Pazarlama giderleri (-)	(803.810)	(340.386)
Araştırma ve geliştirme giderleri (-)	(27.326)	(28.233)
	(1.724.357)	(1.063.993)
Genel yönetim giderleri detayı		
Personel giderleri	(473.405)	(444.396)
Ofis ve genel yönetim giderleri	(86.204)	(45.545)
Amortisman giderleri ve itfa payları (Not: 14,15,16)	(66.479)	(43.752)
Danışmanlık giderleri	(74.709)	(47.466)
İhale hazırlık giderleri	(22.855)	(4.651)
Haberleşme giderleri	(16.361)	(17.671)
Resim, harç ve diğer vergi giderleri	(11.918)	(7.665)
Sigorta giderleri	(8.988)	(5.124)
Seyahat giderleri	(8.115)	(3.533)
Dışarıdan sağlanan hizmetler	(7.344)	(5.360)
Enerji ve yakıt giderleri	(7.164)	(2.595)
Banka ve noter giderleri	(6.134)	(6.256)
Bakım ve onarım giderleri	(4.973)	(2.112)
Temsil ve ağırlama giderleri	(2.002)	(1.217)
Şüpheli alacak karşılıkları (Not: 8)	(1.674)	(1.153)
Taşıma ve nakliye giderleri	(1.478)	(2.112)
Konusu kalmayan şüpheli alacak karşılıkları (Not: 8)	108	625
Diğer giderler	(93.526)	(55.391)
	(893.221)	(695.374)
Pazarlama giderleri detayı		
Taşıma ve nakliye giderleri	(466.981)	(170.389)
Dışarıdan sağlanan hizmetler	(114.894)	(63.010)
Gümrük giderleri	(87.938)	(29.734)
Personel giderleri	(55.504)	(38.737)
Enerji ve yakıt giderleri	(15.258)	(4.198)
Resim, harç ve diğer vergi giderleri	(11.949)	(790)
Depo giderleri	(10.109)	(5.425)
Amortisman giderleri ve itfa payları (Not: 14,15)	(8.451)	(8.413)
Bakım ve onarım giderleri	(4.042)	(1.686)
Seyahat giderleri	(3.865)	(1.865)
Danışmanlık giderleri	(3.524)	(1.297)
Reklam giderleri	(2.780)	(2.302)
Sigorta giderleri	(1.253)	(1.222)
Ofis ve genel yönetim giderleri	(936)	(482)
Temsil ve ağırlama giderleri	(916)	(406)
Diğer giderler	(15.410)	(10.430)
	(803.810)	(340.386)

26. GENEL YÖNETİM GİDERLERİ, PAZARLAMA GİDERLERİ, ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ (devamı)

Araştırma ve geliştirme giderleri detayı	1 Ocak - 31 Aralık 2022	1 Ocak - 31 Aralık 2021
Personel giderleri	(19.518)	(17.476)
Danışmanlık giderleri	(2.688)	(1.374)
Taşeron giderleri	(2.007)	(2.780)
Amortisman giderleri ve itfa payları (Not: 14)	(1.096)	(2.062)
Enerji ve yakıt giderleri	(350)	(622)
Seyahat giderleri	(297)	(489)
Dışarıdan sağlanan hizmetler	(241)	(1.466)
Ofis ve genel yönetim giderleri	(170)	(364)
Bakım ve onarım giderleri	(42)	(12)
Taşıma ve nakliye giderleri	(19)	(29)
Temsil ve ağırlama giderleri	(7)	(48)
Haberleşme giderleri	(1)	(35)
Diğer giderler	(890)	(1.476)
	(27.326)	(28.233)

27. NİTELİKLERİNE GÖRE GİDERLER

	1 Ocak - 31 Aralık 2022	1 Ocak - 31 Aralık 2021
Personel giderleri	(548.427)	(500.609)
Taşıma ve nakliye giderleri	(468.478)	(170.389)
Dışarıdan sağlanan hizmetler	(122.479)	(69.836)
Ofis ve genel yönetim giderleri	(87.310)	(46.391)
Gümrük giderleri	(87.938)	(29.734)
Amortisman giderleri ve itfa payları (Not: 14,15,16)	(76.026)	(54.227)
Danışmanlık giderleri	(80.921)	(50.137)
Resim, harç ve diğer vergi giderleri	(23.867)	(8.455)
İhale hazırlık giderleri	(22.855)	(4.651)
Enerji ve yakıt giderleri	(22.772)	(7.415)
Haberleşme giderleri	(16.362)	(17.706)
Seyahat giderleri	(12.277)	(5.887)
Depo giderleri	(10.109)	(5.425)
Sigorta giderleri	(10.241)	(6.346)
Bakım ve onarım giderleri	(9.057)	(3.810)
Banka ve noter giderleri	(6.134)	(6.256)
Temsil ve ağırlama giderleri	(2.925)	(1.671)
Reklam giderleri	(2.780)	(2.302)
Taşeron giderleri	(2.007)	(2.780)
Şüpheli alacak karşılıkları (Not: 8)	(1.674)	(1.153)
Konusu kalmayan şüpheli alacak karşılıkları (Not: 8)	108	625
Diğer giderler	(109.826)	(69.438)
	(1.724.357)	(1.063.993)

28. ESAS FAALİYETLERDEN DİĞER GELİRLER VE GİDERLER

Esas faaliyetlerden diğer gelirler	1 Ocak - 31 Aralık 2022	1 Ocak - 31 Aralık 2021
Operasyonlardan kaynaklanan kur farkı gelirleri	1.268.275	712.319
Riskten korunma amaçlı türev finansal araç gelirleri (Not: 35)	754.823	58.994
Vade farkı gelirleri	133.262	133.184
Kira gelirleri	101.433	8.989
Reeskont gelirleri	89.368	29.672
Hurda satış gelirleri	14.136	3.489
Tazminat gelirleri	12.920	5.372
İade alınan SGK prim geliri	8.817	6.482
Devlet teşvik gelirleri (Not: 19)	4.862	5.501
Konusu kalmayan dava karşılığı (Not: 20)	2.309	3.466
Diğer gelirler	56.675	29.808
	2.446.880	997.276
Esas faaliyetlerden diğer giderler (-)		
Operasyonlardan kaynaklanan kur farkı giderleri	(2.726.025)	(1.636.244)
Reeskont giderleri	(57.024)	(11.937)
Vade farkı giderleri	(43.523)	(62.099)
Riskten korunma amaçlı türev finansal araç giderleri (Not: 35)	(35.855)	(7.645)
Dava karşılıkları (Not: 20)	(6.794)	(5.649)
Ek vergi giderleri	(5.249)	(1.997)
Bağış ve yardımlar	(1.931)	(16.386)
Ceza ve tazminat giderleri	(3.133)	(3.165)
Diğer karşılık giderleri	(446)	(1.528)
Tazminat giderleri	(83)	(169)
KDV alacağının giderleştirilmesi	(7)	(6.728)
Diğer giderler	(24.789)	(18.830)
	(2.904.859)	(1.772.377)

29. YATIRIM FAALİYETLERİNDEN GELİRLER VE GİDERLER

Yatırım faaliyetlerinden gelirler	1 Ocak - 31 Aralık 2022	1 Ocak - 31 Aralık 2021
Kur korumalı mevduat değer artış kazancı	676.924	-
Finansal yatırım değer artış kazancı (Not: 6)	80.637	279.247
Sabit kıymet satış karı	62.042	8.974
Sabit kıymet değer düşüklüğü iptali (Not: 14)	36.894	-
Yatırım fonları değer artışı	31.817	-
Satış amaçlı sınıflandırılan duran varlıklar satış karı (Not: 31)	15.982	16.278
Temettü gelirleri	22.299	8.787
Yatırım amaçlı gayrimenkul satış karı	15.121	37.627
İş ortaklığı satış karı (Not: 38)	14.960	124.594
	956.676	475.507
Yatırım faaliyetlerinden giderler (-)		
Finansal yatırım değer düşüklüğü (Not: 6)	(283.936)	(54.167)
Satış amaçlı sınıflandırılan duran varlıklar değer düşüklüğü (Not: 31)	(5.606)	-
Sabit kıymet satış zararı	(4.351)	(7.691)
Yatırım fonları değer azalışı	(939)	-
Sabit kıymet değer düşüklüğü (Not: 14)	(5.188)	(15.882)
Şerefiye değer düşüklüğü (Not: 17)	-	(8.799)
	(300.020)	(86.539)

30. FİNANSMAN GELİRLERİ VE GİDERLERİ

Finansman gelirleri	1 Ocak - 31 Aralık 2022	1 Ocak - 31 Aralık 2021
Kur farkı gelirleri	1.293.896	2.722.692
Faiz gelirleri	131.697	141.015
Yabancı para çevrim farkı geliri	67.573	53.759
Diğer finansman gelirleri	495	835
	1.493.661	2.918.301
Finansman giderleri (-)		
Kur farkı giderleri	(528.053)	(1.325.588)
Faiz giderleri	(407.494)	(159.577)
Çapraz kur takası giderleri	(143.106)	(167.389)
Banka komisyon giderleri	(62.478)	(7.421)
Yabancı para çevrim farkı gideri	(10.881)	(31.453)
Diğer finansman giderleri	(117.159)	(8.576)
	(1.269.171)	(1.700.004)

31. SATIŞ AMAÇLI SINIFLANDIRILAN DURAN VARLIKLAR

Satış amaçlı sınıflandırılan duran varlıklar Grup'un uygun bir fiyatla satışı ile ilgili aktif olarak pazarlama faaliyetinde bulunduğu varlıklarından oluşmaktadır.

	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Satış amaçlı sınıflandırılan duran varlıklar	373.275	49.685
	373.275	49.685

Satış amaçlı sınıflandırılan duran varlıklara ait hareket tablosu aşağıda sunulmuştur:

	2022	2021
1 Ocak itibari ile net defter değeri	49.685	67.523
Yabancı para çevrim farkı	52.961	25.236
Değer düşüklüğü karşılığı (Not: 29)	(5.606)	-
Çıkışlar	(7.521)	(43.074)
Transferler	283.756	-
31 Aralık itibari ile net defter değeri	373.275	49.685

Grup'un satış amaçlı sınıflandırılan duran varlıklarının gerçeğe uygun değerleri Grup'un ilişkili tarafı olmayan, bağımsız bir değerleme kuruluşu tarafından belirlenmiştir. Değerleme çalışması benzer gayrimenkullerin rayiç alım satım bedellerine göre sonuçlandırılmıştır.

Cari dönemde bir tane satış amaçlı sınıflandırılan duran varlık satışı gerçekleşmiş olup, satışa ilişkin 15.982 tutarlı kar konsolide kar veya zarar tablosunda yatırım faaliyetlerinden gelirler kaleminde muhasebeleştirilmiştir (2021: 16.278).

32. VERGİ VARLIKLARI VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (ERTELENMİŞ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER DAHİL)

Cari dönem vergisi ile ilgili varlıklar	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Peşin ödenen kurumlar vergisi	428.389	434.363
	428.389	434.363
Cari vergi yükümlülüğü		
Cari kurumlar vergisi karşılığı	385.978	499.325
Eksi: Peşin ödenmiş vergi ve fonlar	(428.389)	(434.363)
	(42.411)	64.962

Gelir tablosundaki vergi gideri:

Vergi gideri aşağıdakilerden oluşmaktadır:	1 Ocak - 31 Aralık 2022	1 Ocak - 31 Aralık 2021
Cari vergi karşılığı	337.842	581.185
Ertelenmiş vergi (geliri)	(554.673)	(281.531)
	(216.831)	299.654

32. VERGİ VARLIKLARI VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (ERTELENMİŞ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER DAHİL) (devamı)

Türkiye'de uygulanan vergi mevzuatı:

Kurumlar Vergisi:

Grup, Türkiye'de geçerli olan kurumlar vergisine tabidir. Grup'un cari dönem faaliyet sonuçlarına ilişkin tahmini vergi yükümlülükleri için ekli konsolide finansal tablolarda gerekli karşılıklar ayrılmıştır.

Her bir şirket için ayrı ayrı olmak üzere; vergiye tabi kurum kazancı üzerinden tahakkuk ettirilecek kurumlar vergisi, ticari kazancın tespitinde gider yazılan vergi matrahından indirilemeyen giderlerin eklenmesi ve vergiye tabi olmayan gelirler ile vergi istisna ve indirimlerinin düşülmesinden sonra kalan matrah üzerinden hesaplanmaktadır.

2022 yılında uygulanan genel kurumlar vergisi oranı %23'tür (2021: %25). Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 32/A maddesi kapsamında indirimli kurumlar vergisi uygulamasına tabi Grup şirketleri de bulunmaktadır. Türkiye'de geçici vergi üçer aylık dönemler itibari ile hesaplanmakta, tahakkuk ettirilmekte ve ödenmektedir. 2022 yılı kurum kazançlarının geçici vergi dönemleri itibari ile vergilendirilmesi aşamasında kurum kazançları üzerinden hesaplanması gereken genel geçici vergi oranı %23'tür (2021: %25). Zararlar, gelecek yıllarda oluşacak vergilendirilebilir kardan düşülmek üzere, maksimum 5 yıl taşınabilir. Ancak oluşan zararlar geriye dönük olarak, önceki yıllarda oluşan karlardan düşülemez.

Grup 2022 yılı içerisinde oluşmuş mali zararlarını 2027 yılına kadar kullanabilecektir.

Türkiye'de normal hesap dönemine tabi şirketler ilgili yılın hesap kapama dönemini takip eden yılın 1-25 Nisan tarihleri arasında vergi beyannamelerini hazırlamaktadır. 2019 yılında yayınlanan 115 no.lu Vergi Usul Kanunu Sirküleri uyarınca beyanname verilme süresi normal hesap dönemine tabi şirketler için Nisan ayının son gününe uzatılmıştır. Vergi dairesi tarafından bu beyannameler ve buna baz olan muhasebe kayıtları beş yıl içerisinde incelenerek değiştirilebilir.

Vergi Usul Kanunu'nun mükerrer 298/A maddesi hükmü çerçevesinde, 2021 takvim yılı sonu itibarıyla kurumlar vergisi hesaplamasında enflasyon düzeltmesi için aranan koşullar gerçekleşmiştir. Ancak 20 Ocak 2022 tarih ve 7352 sayılı Kanun'la yapılan düzenleme ile, kurumlar vergisi hesaplamasında enflasyon düzeltmesi uygulaması 2023 yılına ertelenmiştir. Buna göre; geçici vergi dönemleri de dahil olmak üzere, 2021 ve 2022 hesap dönemlerinin VUK mali tabloları enflasyon düzeltmesine tabi değildir. 2023 hesap dönemi ise; geçici vergi dönemleri itibarıyla enflasyon düzeltmesine tabi tutulmayacak, ancak 31 Aralık 2023 tarihli VUK mali tabloları enflasyon düzeltmesi koşullarının oluşup oluşmadığına bakılmaksızın enflasyon düzeltmesine tabi olacaktır. VUK mali tablolarında enflasyon düzeltmesinden kaynaklanan kar/zarar farkı geçmiş yıllar kar/zarar hesaplarında gösterilecek ve kurumlar vergisi matrahını etkilemeyecektir.

Gelir/Kurumlar Vergisi Tevkifatı (Stopajı):

Kurumlar vergisine ek olarak, tam mükellef kurumlar tarafından Gelir Vergisi ve Kurumlar Vergisi Kanunu'nda belirtilen kişi ve kurumlara yapılan kar dağıtımları, gelir/kurumlar vergisi kesintisine tabidir. Bu çerçevede tam mükellef gerçek kişiler ve Türkiye'de bir iş yeri veya daimi temsilci aracılığıyla kar payı elde edenler hariç olmak üzere dar mükellef kurumlara dağıtılan kar payları %15 oranında gelir/kurumlar vergisi tevkifatına (4936 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı'yla söz konusu tevkifat oranı 22 Aralık 2021 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere %10'a indirilmiştir) tabidir. Çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmaları uyarınca stopaj oranları bazı ülke mukimlerine daha düşük uygulanabilir.

Yurt dışı İştiraklerin ve Faaliyetlerin Vergilendirilmesi:

Ekteki konsolide finansal tablolarda konsolide olan bağlı ortaklıklar faaliyette bulundukları ülkelerdeki kurumlar vergisine ve gelir vergisi stopajına tabi tutulmaktadır. Grup'un faaliyette bulunduğu ülkelerde tabi olduğu (resmi) vergi oranları aşağıda özetlendiği gibidir:

32. VERGİ VARLIKLARI VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (ERTELENMİŞ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER DAHİL) (devamı)

Ülkeler	Kurumlar Vergisi Oranı %	Gelir Vergisi Stopaj Oranı %
Azerbaycan	%20	%10 - %14
Kazakistan	%20-%28	%15 - %20
Almanya	%30 - %33	%0 - %25
Suudi Arabistan	%20	%5 - %20
Lüksemburg	%15-%17	%0 - %15
Fas	%10-%31	%10
Birleşik Arap Emirlikleri	%0	%0
Katar	%10	%0 - %5
Türkmenistan	%0 - %20	%15
Rusya	%20	%10 - %20
Irak	%0 - %20	%3,3 - %15
Romanya	%16	%5 - %16

Yurt Dışında Yapılan İnşaat, Onarım, Montaj İşleri ile Teknik Hizmetlerden Sağlanan Kazançlarda İstisna:

Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 5/1-h maddesinde, yurt dışı inşaat kazançlarıyla ilgili özel hükme göre; "Yurt dışında yapılan inşaat, onarım, montaj işleri ile teknik hizmetlerden sağlanarak Türkiye'de genel sonuç hesaplarına intikal ettirilen kazançlar" kurumlar vergisinden istisna edilmiştir. Söz konusu hükme göre, istisnadan yararlanılabilmesi için aranan tek şart, bu kazançların Türkiye'de genel netice hesaplarına intikal ettirilmesinden ibarettir. Söz konusu istisnadan yararlanmak için kazancın Türkiye'ye getirilme şartı aranmamaktadır.

Teşvik Belgesi Kapsamında Gerçekleşen İndirimli Vergi Uygulamaları:

2012/3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar ve 2012/1 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulamasına İlişkin Tebliğ çerçevesinde yatırımcılara çeşitli destekler sağlanabilmektedir. Karar kapsamında yatırımcıların yararlanabilecekleri destek unsurları yatırımın, bölgesel teşvik, öncelikli yatırım teşviki, stratejik yatırım teşviki veya genel teşvik uygulamaları kapsamında yer alıp almadığına bağlı olarak farklılık göstermektedir. Yararlanılabilecek teşvik unsurları KDV İstisnası, Gümrük Vergisi Muafiyeti, Gelir veya Kurumlar Vergisi İndirimi, Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği, Gelir Vergisi Stopajı Desteği, Sigorta Primi İşçi Hissesi Desteği, Faiz ve Kar Payı Desteği, Yatırım Yeri Tahsisi ve KDV İadesi şeklinde olabilmektedir.

6745 sayılı Yatırımların Proje Bazında Desteklenmesi ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ve 2016/9495 sayılı Yatırımlara Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin Karar çerçevesinde yukarıdaki teşvik sisteminin yanında proje bazlı teşvik uygulaması bulunmaktadır. Bu uygulama kapsamında da yatırımcılara Gümrük Vergisi Muafiyeti, KDV İstisnası, KDV İadesi, Vergi İndirimi veya İstisnası, Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği, Gelir Vergisi Stopajı Desteği, Nitelikli Personel Desteği, Faiz veya Kar Payı Desteği, Sermaye Katkısı, Enerji Desteği, Kamu Alım Garantisi, Yatırım Yeri Tahsisi, Altyapı Desteği, Hibe Desteği ve Kanunlarla getirilen izin, tahsis, ruhsat, lisans ve tesciller ile diğer yasal ve idari süreçlerde kolaylaştırıcı düzenleme imkanı sağlanabilmektedir.

Teşvik belgeli ve Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 32/A Maddesinden faydalanılabilen yatırım harcamaları üzerinden yatırıma katkı tutarı hesaplanmakta ve hesaplanan yatırıma katkı tutarına ulaşılıncaya kadar beyan edilen kazanç indirimli oranla Kurumlar Vergisine tabi tutulabilmektedir. Diğer bir deyişle yatırıma katkı tutarı kadar kurumlar vergisinin yatırımcıdan alınmaması suretiyle yatırım Devlet tarafından desteklenmektedir. Yatırım dönemi içinde diğer faaliyetlerden elde edilen kazançlara, gerçekleştirilen yatırım harcaması tutarını ve toplam yatırıma katkı tutarının %80'ini aşmamak şartıyla, hesaplanacak yatırıma katkı tutarına mahsuben indirimli kurumlar vergisi uygulanabilmektedir. 2016 yılında yapılan yasal düzenlemeyle, teşvik belgesi kapsamındaki toplam yatırıma katkı tutarının yatırımın tamamlandığı hesap döneminin sonuna kadar yararlanılamayan kısmının, yatırımın tamamlandığı hesap dönemini izleyen yıllarda Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre bu yıllar için belirlenen yeniden değerleme oranında artırılması mümkün kılınmıştır.

32. VERGİ VARLIKLARI VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (ERTELENMİŞ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER DAHİL) (devamı)

Teşvik Belgesi Kapsamında Gerçekleşen İndirimli Vergi Uygulamaları (devamı):

2012/3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karara eklenen Geçici 8. Madde ile imalat sanayiine yönelik US-97 Kodu:15-37 düzenlenen yatırım teşvik belgeleri kapsamında, 1 Ocak 2017 ile 31 Aralık 2017 tarihleri arasında gerçekleştirilen yatırım harcamaları için aşağıdaki ilave avantajlar getirilmiştir:

- Bölgesel, büyük ölçekli ve stratejik teşvik uygulamaları kapsamında her bir bölgede geçerli yatırıma katkı oranına 15 puan ilave edilmesi
- Kurumlar vergisi veya gelir vergisi indirim oranı tüm bölgelerde %100'e çıkarılması
- Yatırıma katkı tutarının yatırım döneminde yatırımcının diğer faaliyetlerinden elde ettiği kazançlarına uygulanacak oranı %100 olarak uygulanması

2017 yılı sonunda yapılan değişiklikle birlikte, mezkur Kararın Geçici 8. Maddesinde yer alan 31 Aralık 2017 ibaresi 31 Aralık 2018 şeklinde değiştirilmek suretiyle, söz konusu avantajlı teşvik uygulamasının yukarıdaki kapsamdaki 2018 yılı yatırım harcamaları için de uygulanabilmesine imkan sağlanmıştı. 7161 sayılı Kanun'un 43'üncü maddesi ile Kurumlar Vergisi Kanunu'nun geçici 9'uncu maddesinde yapılan değişiklikle 2019 yılında yapılacak imalat sanayiine yönelik yatırım teşvik belgesi kapsamındaki yatırım harcamaları için de artırılmış oranların uygulanması suretiyle ilave teşvik sağlanması konusunda Cumhurbaşkanı'na yetki verilmişti. 798 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile mezkur teşvik kararının geçici 8. Maddesinde yer alan "31.12.2018" ibaresi "31.12.2019" şeklinde değiştirilmek suretiyle, söz konusu avantajlı teşvik uygulamasının yukarıdaki kapsamda 2019 yılında yapılan yatırım harcamaları için de uygulanabilmesine imkan sağlanmıştır.

Ayrıca 7161 sayılı Kanun'un 43'üncü maddesi ile Kurumlar Vergisi Kanunu'nun geçici 9'uncu maddesinde yapılan ve 18 Ocak 2019 tarihinde yürürlüğe giren eklemeyle Cumhurbaşkanına, birinci fıkrada yer alan süreyi bitiminden itibaren, sürenin bitimini takip eden her bir takvim yılı itibarıyla ayrı ayrı ya da birlikte, beş yıla kadar uzatmaya, bir diğer ifadeyle 2024 yılı sonuna kadar uzatmaya, yetki verilmiştir.

30 Aralık 2019 tarih ve 30994 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 1950 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile bu yetki 3 yıl için topluca kullanılmış olup, yukarıda belirtilen avantajlı teşvik uygulaması 2020, 2021 ve 2022 yıllarında, 2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile daha önceki kararlara istinaden imalat sanayiine yönelik (US-97 Kodu: 15-37) düzenlenen yatırım teşvik belgeleri kapsamında gerçekleştirilecek yatırım harcamaları için de teşvik belgesi üzerinde herhangi bir işlem yapılmaksızın geçerli olacaktır.

Toros Tarım, Samsun İşletmesi'nde yaptığı yatırımlarla ilgili olarak sülfürik asit, fosforik asit ve NPK yatırımları için, Ekonomi Bakanlığı'ndan 3 Nisan 2013 tarihi itibari ile "Büyük Ölçekli Yatırım" statüsünde Yatırım Teşvik Belgesi almıştır. Söz konusu teşvik sigorta primi işveren hissesi desteği, KDV istisnası ile gümrük vergisi muafiyetini kapsamakta ve %35 yatırım katkı oranı çerçevesinde yatırımdan elde edilen gelirin vergilendirilmesinde %60 vergi istisnası sağlamaktadır. Buna ek olarak, elektrik yatırımı için, Ekonomi Bakanlığı'ndan 7 Temmuz 2014 tarihi itibari ile (öncelikli yatırım konularına girdiğinden) 5. Bölge Yatırım Teşvik Belgesi almıştır. Söz konusu teşvik sigorta primi işveren hissesi desteği, KDV istisnası ile gümrük vergisi muafiyetini kapsamakta ve %40 yatırım katkı oranı çerçevesinde yatırımdan elde edilen gelirin vergilendirilmesinde %80 vergi istisnası sağlamaktadır. Tanklara dike havuz ve yalıtım drenaj sistemi yatırımı için Ekonomi Bakanlığı'ndan 25 Nisan 2018 tarihi itibari ile 3. Bölge Yatırım Teşvik Belgesi alınmıştır. Söz konusu teşvik KDV istisnası ile gümrük vergisi muafiyetini kapsamakta ve %25 yatırım katkı oranı çerçevesinde yatırımdan elde edilen gelirin vergilendirilmesinde %60 vergi istisnası sağlamaktadır. Antikek tankı ve dozajlama otomasyonu yapımı yatırımı için, Ekonomi Bakanlığı'ndan 21 Mayıs 2018 tarihi itibari ile 3. Bölge Yatırım Teşvik Belgesi alınmıştır. Söz konusu teşvik KDV istisnasını kapsamakta ve %25 yatırım katkı oranı çerçevesinde yatırımdan elde edilen gelirin vergilendirilmesinde %60 vergi istisnası sağlamaktadır. Açıkhava silosu, ERP, Tavan Vinci ve Giyotin Makası yatırımları için, Ekonomi Bakanlığı'ndan 31 Ekim 2019 tarihi itibari ile 3. Bölge Yatırım Teşvik Belgesi alınmıştır. Söz konusu teşvik sigorta primi işveren hissesi desteği ve KDV istisnasını kapsamakta ve %30 yatırım katkı oranı çerçevesinde yatırımdan elde edilen gelirin vergilendirilmesinde %70 vergi istisnası sağlamaktadır. Amonyak tankı yatırımı için, Ekonomi Bakanlığı'ndan 10 Aralık 2019 tarihi itibari ile 3. Bölge Yatırım Teşvik Belgesi alınmıştır. Söz konusu teşvik teşvik sigorta primi işveren hissesi desteği, faiz desteği ve KDV istisnasını kapsamakta ve %30 yatırım katkı oranı çerçevesinde yatırımdan elde edilen gelirin vergilendirilmesinde %60 vergi istisnası sağlamaktadır.

Toros Tarım, Ceyhan İşletmesi'nde yaptığı vinç yatırımı için, Ekonomi Bakanlığı'ndan 1 Haziran 2015 tarihi itibari ile 2. Bölge Yatırım Teşvik Belgesi almıştır. Söz konusu teşvik, sigorta primi işveren hissesi desteği, KDV istisnası ile gümrük vergisi muafiyetini kapsamakta ve %20 yatırım katkı oranı çerçevesinde yatırımdan elde edilen gelirin vergilendirilmesinde %55 vergi istisnası sağlamaktadır.

32. VERGİ VARLIKLARI VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (ERTELENMİŞ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER DAHİL) (devamı)

Teşvik Belgesi Kapsamında Gerçekleşen İndirimli Vergi Uygulamaları (devamı):

Buna ek olarak, VAP, Forklift, Kantar, Buhar Üretim Sistemi, Tavan Vinci, Besleme Elevatörü, Toz Yıkama Sistemi, Amonyak Ünitesi Yenileme, FA Su Eşanjörü ve Hava Kompresörü yatırımları için, Ekonomi Bakanlığı'ndan 30 Kasım 2020 tarihi itibari ile 2. Bölge Yatırım Teşvik Belgesi almıştır. Söz konusu teşvik, sigorta primi işveren hissesi desteği, faiz desteği, KDV istisnası ile gümrük vergisi muafiyetini kapsamakta ve %30 yatırım katkı oranı çerçevesinde yatırımdan elde edilen gelirin vergilendirilmesinde %70 vergi istisnası sağlamaktadır.

Toros Tarım, Mersin İşletmesi'nde pril kulesi baca gazı yıkama sistemi yatırımı için, Ekonomi Bakanlığı'ndan 24 Aralık 2015 tarihi itibari ile 3. Bölge Yatırım Teşvik Belgesi almıştır. Söz konusu teşvik, sigorta primi işveren hissesi desteği, KDV istisnası ile gümrük vergisi muafiyetini kapsamakta ve %25 yatırım katkı oranı çerçevesinde yatırımdan elde edilen gelirin vergilendirilmesinde %60 vergi istisnası sağlamaktadır. Özel gübre tesisi yatırımı için Ekonomi Bakanlığı'ndan 8 Mayıs 2018 tarihi itibari ile 4. Bölge Yatırım Teşvik Belgesi alınmıştır. Söz konusu teşvik KDV istisnasını kapsamakta ve %30 yatırım katkı oranı çerçevesinde yatırımdan elde edilen gelirin vergilendirilmesinde %70 vergi istisnası sağlamaktadır. Ar-Ge merkezi yatırımı için Ekonomi Bakanlığı'ndan 22 Haziran 2018 tarihi itibari ile 5. Bölge Yatırım Teşvik Belgesi alınmıştır. Söz konusu teşvik sigorta primi işveren hissesi desteği ve KDV istisnasını kapsamakta ve %40 yatırım katkı oranı çerçevesinde yatırımdan elde edilen gelirin vergilendirilmesinde %80 vergi istisnası sağlamaktadır. Ceyhan İşletmesi'nde Batı iskele uzatma, Vinç yatırımı, Bitümen Depolama, İskele Katodik Koruma ve Dikey Santrifüj Pompası Yatırımları için, T.C. Ekonomi Bakanlığı'ndan 24 Eylül 2021 tarihi itibari ile 3. Bölge Yatırım Teşvik Belgesi almıştır. Söz konusu teşvik, sigorta primi işveren hissesi desteği, KDV istisnası ile gümrük vergisi muafiyetini kapsamakta ve %25 yatırım katkı oranı çerçevesinde yatırımdan elde edilen gelirin vergilendirilmesinde %60 vergi istisnası sağlamaktadır. Mersin İşletmesi'nde Yangın Sistemi ,SA Pompaları, Kontrol Vanaları ve Elektrik Motorları yatırımları için, Ekonomi Bakanlığı'ndan 23 Ekim 2021 tarihi itibariyle 3. Bölge Yatırım Teşvik Belgesi almıştır. Söz konusu teşvik, sigorta primi işveren hissesi desteği, KDV istisnası ile gümrük vergisi muafiyetini kapsamakta ve %30 yatırım katkı oranı çerçevesinde yatırımdan elde edilen gelirin vergilendirilmesinde %70 vergi istisnası sağlamaktadır.

Gönen Enerji ve Meram Enerji, elektrik üretim tesisi yatırımları için, Ekonomi Bakanlığı'ndan sırasıyla 30 Nisan 2013 ve 7 Eylül 2017 tarihleri itibari ile Genel Yatırım Teşvik Belgesi almıştır. Ayrıca Organomineral Gübre tesisi yatırımları için, Ekonomi Bakanlığı'ndan sırasıyla 24 Ocak 2019 ve 8 Haziran 2020 tarihleri itibari ile 4. Bölge Yatırım Teşvik Belgesi almıştır. Söz konusu teşvikler; KDV istisnası, gümrük vergisi muafiyeti, faiz desteği, sigorta pirimi işveren desteği ve %30 yatırım katkı oranı çerçevesinde yatırımdan elde edilen gelirin vergilendirilmesinde %70 vergi istisnası sağlamaktadır.

Teşvik kapsamında Toros Tarım kar projeksiyonları üzerinden iki yıl baz alınarak 480.303 tutarında zamanlama farklarından kaynaklanan ertelenmiş vergi varlığı yaratmıştır (2021: 287.983).

Ertelenmiş Vergi:

Grup'un vergiye tabi yasal finansal tabloları ile TFRS'ye göre hazırlanmış finansal tabloları arasındaki zamanlamadan kaynaklanan geçici farklılıkları üzerinden ertelenmiş vergi varlığı ve yükümlülüğü muhasebeleştirmektedir. Söz konusu farklılıklar genellikle bazı gelir ve gider kalemlerinin vergiye esas finansal tablolar ile TFRS'ye göre hazırlanan finansal tablolarda farklı dönemlerde yer almasından kaynaklanmakta olup, söz konusu farklar aşağıda belirtilmektedir. Ertelenmiş vergi aktifleri ve pasiflerinin hesaplanmasında kullanılan vergi oranı faaliyet gösterilen ülkelerde geçerli olan vergi oranlarıdır.

Türkiye'de işletmelerin konsolide vergi iadesi beyan edememeleri sebebiyle, ertelenmiş vergi varlıkları olan bağlı ortaklıklar, ertelenmiş vergi yükümlülükleri olan bağlı ortaklıklar ile netleştirilmez ve ayrı olarak gösterilir.

32. VERGİ VARLIKLARI VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (ERTELENMİŞ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER DAHİL) (devamı)

Ertelenmiş Vergi (devamı):

Ertelenmiş vergi (varlığı) yükümlülükleri bazları:	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Maddi ve maddi olmayan varlıkların değerlemesi ve amortisman farkları	(1.873.266)	(420.619)
Kıdem tazminatı ve izin karşılıkları	(336.205)	(147.675)
Yararlanılacak yatırım indirimi	(2.401.516)	(1.303.289)
Stok değer düşüklüğü karşılığı	(12.086)	(11.970)
Proje maliyetleri ve hakedişleri (net)	361.554	47.388
Müşterek faaliyetlerin dağıtılmamış karları	(15.949)	(15.430)
Kiralama yükümlülükleri	(7.047)	(4.481)
Şüpheli alacaklar karşılığı	(9.952)	(2.754)
Değerlemenin etkisi	235.510	154.707
Gelir tahakkukları	50.881	150
Devreden geçmiş yıl vergi zararları	(38.173.904)	(117.207)
Dava karşılıkları	(21.968)	(37.240)
Finansal varlıkların gerçeğe uygun değer farkları	299.558	173.920
Prim ödemelerinin etkisi	(1.674.756)	(46.810)
Türev araçların etkisi	(345.159)	249.886
Diğer	54.398	245.505
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü / (varlığı)	(43.869.907)	(1.235.919)

Ertelenmiş vergi (varlığı) yükümlülükleri:	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Maddi ve maddi olmayan varlıkların değerlemesi ve amortisman farkları	(381.698)	(91.347)
Kıdem tazminatı ve izin karşılıkları	(67.196)	(31.399)
Yararlanılacak yatırım indirimi	(480.303)	(287.983)
Stok değer düşüklüğü karşılığı	(2.416)	(6.067)
Proje maliyetleri ve hakedişleri (net)	124.160	52.032
Müşterek faaliyetlerin dağıtılmamış karları	(3.309)	(3.192)
Kiralama yükümlülükleri	(1.459)	(947)
Şüpheli alacaklar karşılığı	(1.909)	(943)
Değerlemenin etkisi	75.697	50.195
Gelir tahakkukları	10.169	30
Devreden geçmiş yıl vergi zararları	(112.375)	(22.137)
Dava karşılıkları	(4.394)	(8.558)
Finansal varlıkların gerçeğe uygun değer farkları	13.268	8.692
Prim ödemelerinin etkisi	(14.712)	(10.699)
Türev araçların etkisi	(69.032)	57.474
Diğer	11.625	55.340
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü / (varlığı)	(903.884)	(239.509)
Ertelenmiş vergi aktifi	(1.163.260)	(436.525)
Ertelenmiş vergi pasifi	259.376	197.016
	(903.884)	(239.509)

32. VERGİ VARLIKLARI VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (ERTELENMİŞ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER DAHİL) (devamı)

Ertelenmiş Vergi (devamı):

31 Aralık 2022 ve 2021 tarihleri itibari ile sona eren yıl içindeki ertelenmiş vergi yükümlülüklerinin / (varlıklarının) hareketi aşağıda verilmiştir:

Ertelenmiş vergi yükümlülükleri (varlıkları) hareketleri:	2022	2021
1 Ocak itibari ile açılış bakiyesi	(239.509)	(10.039)
Ertelenmiş vergi (geliri) gideri	(554.673)	(281.531)
Finansal varlıkların gerçeğe uygun değer değişimlerinin etkisi	7.986	(4.108)
Kapsamlı gelire kaydedilen aktüeryal kazanç (kaybın) etkisi	(29.655)	553
Finansal riskten korunma fonu etkisi	(126.482)	55.654
Yabancı para çevrim farkı	38.449	(38)
31 Aralık itibari ile kapanış bakiyesi	(903.884)	(239.509)

Dönem vergi giderinin dönem karı ile mutabakatı aşağıdaki gibidir:

Vergi karşılığının mutabakatı:	1 Ocak - 31 Aralık 2022	1 Ocak - 31 Aralık 2021
Vergi öncesi kar	3.231.561	1.129.044
Hesaplanan vergi (*)	1.395.092	843.464
Ayrılan ile hesaplanan vergi karşılığının mutabakatı:		
- Kanunen kabul edilmeyen giderler	4.903	5.300
- Temettü ve diğer vergiden muaf gelirler	(588.621)	(91.422)
- Önceki dönemlerde ertelenmiş vergiye konu olmamış geçmiş yıllar zararlarının vergi etkisi	(40.447)	(9.306)
- İndirilemeyen (zararların) karların etkisi (net)	(51.569)	20.798
- Geçmiş yıla ait vergi düzetmeleri		67.968
- Yararlanılan yatırım indirimi	(525.596)	(475.033)
- Müşterek yönetime tabi ortaklıkların etkisi	(29)	(15)
- Yurtdışı iştiraklere ait vergi tahakkuku	(24.075)	24.075
- Duran varlıklara yapılan değerlemenin etkisi	(241.258)	(75.159)
- Vergi oranındaki değişimin ve konsolidasyon düzeltmelerinin vergi etkisi	(104.968)	(2.565)
-Diğer	(40.263)	(8.451)
Gelir tablosundaki vergi gideri	(216.831)	299.654

(*) Yurt dışı şirketlerinin bulundukları farklı ülkelerde ilgili ülkenin vergi oranı geçerlidir.

33. PAY BAŞINA KAZANÇ

Cari yıla ait pay başına kar hesaplaması, var ise çıkarılan bedelli ve bedelsiz hisselerin etkileri göz önüne alınarak, TMS 33'e uygun olarak yapılmıştır.

31 Aralık 2022 ve 2021 tarihlerinde sona eren yıllara ait Grup hisselerinin ağırlıklı ortalaması ve hisse başına kar hesaplaması (1 TL değerli hisseye isabet eden) aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2022	1 Ocak - 31 Aralık 2021
Dönem boyunca mevcut olan hisselerin ortalama sayısı (tam değeri)	370.000.000	370.000.000
Ana ortaklık paylarına ait net dönem karı (bin TL)	3.473.338	839.228
Faaliyetlerden elde edilen hisse başına kazanç (TL)	9,387	2,268

34. İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI

Grup, faaliyetleri esnasında ilişkili taraflarla çeşitli işlemler yapmaktadır. Şirket ile bağlı ortaklıkları arasında gerçekleşen işlemler konsolidasyon sırasında elimine edildiklerinden, bu notta açıklanmamıştır.

Alacak ve borç bakiyeleri nakit olarak kapatılacak olup, teminat alınmamış veya verilmemiştir. İlişkili taraflardan alacaklar için cari yılda şüpheli alacaklar karşılık gideri oluşmamıştır.

İlişkili kuruluşlar ile yapılan tüm ticari işlemler belirgin ve ölçülebilirdir.

	31 Aralık 2022		31 Aralık 2021	
	Alacaklar	Borçlar	Alacaklar	Borçlar
İlişkili taraflara ilişkin bakiyeler	Kısa vadeli	Kısa vadeli	Kısa vadeli	Kısa vadeli
Ticari				
Azfen [(1)]	56.152	-	42.333	-
Tekzen	1.771	467	1.625	524
H-T Fidecilik [(1)]	-	-	267	46
Agromak	286	3	18	4
Üçgen Bakım	100	-	207	-
Diğer	181	197	56	103
Ortaklar ve kilit yönetici personel	945	386	592	270
Müşterek faaliyetler [(2)]	6.701	7.910	5.364	9.227
	66.136	8.963	50.462	10.174
Diğer				
Mersin Serbest Bölge İşl. A.Ş. [(3)]	-	7.555	-	-
Diğer	-	173	-	-
	-	7.728	-	-
	66.136	16.691	50.462	10.174

[(1)] Grup'un Not 12'de açıklanan ortaklıkları ile gerçekleştirdiği ticari faaliyetler esnasında oluşan mal veya hizmet alımlarından kaynaklı bakiyeleri kapsamaktadır.

[(2)] Grup'un Not 2.1 "Müşterek faaliyetlerdeki paylar"da açıklanan muhtelif taahhüt işlerindeki müşterek faaliyet katılımcılarından kaynaklı bakiyeleri kapsamaktadır.

[(3)] Mersin Serbest Bölge Yönetim Kurulunda kabul edilen ancak henüz Genel Kurul'da kabul edilmediği için diğer borç olarak sınıflanan temettü bakiyesinden oluşmaktadır.

34. İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI (devamı)

	1 Ocak - 31 Aralık 2022				
İlişkili taraflara ilişkin işlemler	Alımlar	Satışlar	Temettü geliri	Kira geliri	Diğer gelir (gider), net
Azfen	-	31.547	-	-	-
Agromak	-	258	-	-	-
Akmerkez Lokantacılık	-	-	1.483	-	-
Tekzen	-	1.544	-	-	-
Üçgen Bakım	-	372	232	109	(246)
Akmerkez Gayrimenkul	-	-	11.431	-	-
Galipoli Gıda	-	49	-	-	-
Tekfen Vakfı	-	54	-	5	(520)
Diğer	-	216	9.153	-	-
Ortaklar ve kilit yönetici personel	2	1.348	-	-	-
Müşterek faaliyetler	-	1.258	-	-	-
	2	36.646	22.299	114	(766)

	1 Ocak - 31 Aralık 2021				
İlişkili taraflara ilişkin işlemler	Alımlar	Satışlar	Temettü geliri	Kira geliri	Diğer gelir (gider), net
Azfen	-	256.514	41.675	-	-
Agromak	-	206	-	-	-
H-T Fidecilik	-	286	-	-	-
Akmerkez Lokantacılık	2	-	-	-	-
Tekzen	-	1.536	-	-	-
Üçgen Bakım	-	228	80	55	(165)
Akmerkez Gayrimenkul	-	-	8.583	-	(95)
Galipoli Gıda	313	107	-	-	-
Tekfen Vakfı	-	22	-	4	(168)
Diğer	-	234	124	-	-
Ortaklar ve kilit yönetici personel	14	674	-	-	(3)
Müşterek faaliyetler	-	1.050	-	-	-
	329	260.857	50.462	59	(431)

34. İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI (devamı)

Kilit yönetici personele sağlanan faydalar:

Dönem içerisinde kilit yönetici personele sağlanan faydalar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Ücretler ve diğer kısa vadeli faydalar	37.119	30.003
	37.119	30.003

35. TÜREV ARAÇLAR

	31 Aralık 2022		31 Aralık 2021	
	Varlıklar	Yükümlülükler	Varlıklar	Yükümlülükler
Vadeli döviz işlemleri	8.528	353.686	249.886	-
Çapraz kur takası	-	-	-	198.465
Kısa vadeli	8.528	353.686	249.886	198.465
	8.528	353.686	249.886	198.465

Vadeli döviz işlemleri:

Grup'un bağlı ortaklıklarından Toros Tarım, gelecekteki önemli işlemlerini ve nakit akımlarını finansal riskten korumak amacıyla döviz türev araçlarından yararlanır. Toros Tarım, döviz kurundaki dalgalanmaların yönetimine bağlı olarak çeşitli vadeli döviz sözleşmelerinin tarafıdır. Satın alınan türev araçlar esas olarak Toros Tarım'ın faaliyette bulunduğu piyasadaki döviz cinslerindendir.

Bilanço tarihi itibari ile, Toros Tarım'ın gerçekleştirmekle yükümlü olduğu ve vadesi gelmemiş vadeli döviz sözleşmelerinin toplam nosyonel tutarı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Vadeli döviz sözleşmeleri	4.913.599	861.756
	4.913.599	861.756

31 Aralık 2022 tarihi itibari ile, Toros Tarım'ın döviz türevlerinin gerçeğe uygun değeri 8.528 varlık, 353.686 yükümlülük olmak üzere negatif 345.158 olarak tahmin edilmektedir (31 Aralık 2021: 249.886 varlık, pozitif 249.886). Döviz türev araçların değerlemesinde, benzer araçlar için kote edilmiş piyasa fiyatları baz alınmakta olup bilanço tarihi itibari ile türev araçların gerçeğe uygun değer ölçümünde kullanılan hiyerarşi sınıflandırması Seviye 2'dir (31 Aralık 2021: Seviye 2). Döviz türev araçların amaç ve kullanımında herhangi bir değişiklik olmamıştır.

Nakit akım riskinden korunmak için düzenlenen ve etkin olan negatif 276.075 döviz türev işlemlerinin gerçeğe uygun değeri özkaynak altında muhasebeleştirilmiştir, dönem içinde etkin olmayan döviz türev işlemi yoktur (31 Aralık 2021: Etkin olan pozitif 192.376, etkin olmayan yoktur). Dönem içinde vadesi gelen türev sözleşmeleri ile ilgili olarak 754.823'lük gelir ve 35.855'lik gider kar veya zarar tablosunda muhasebeleştirilmiştir (31 Aralık 2021: 58.994 gelir, 7.645 gider).

Çapraz kur takası işlemleri:

Tekfen İnşaat, dönem içerisinde gelecekteki önemli işlemleri ve nakit akımlarını finansal riskten korumak amacıyla çapraz kur takası işlemleri gerçekleştirmiştir. 31 Aralık 2022 itibariyle Tekfen İnşaat'ın çapraz kur takası işlemi bulunmamaktadır (31 Aralık 2021: 198.465, çapraz kur takası işlemlerin gerçeğe uygun değer ölçümünde kullanılan hiyerarşi sınıflandırması Seviye 2). (31 Aralık 2021: Seviye 2). 31 Aralık 2022 tarihi itibari ile çapraz kur takası işlemlerine ilişkin olarak 143.106'lık gider tahakkuku kar veya zarar tablosunda muhasebeleştirilmiştir (31 Aralık 2021: 167.389).

36. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ

a) Sermaye Risk Yönetimi

Grup, sermaye yönetiminde, bir yandan faaliyet karlılığının sürekliliğini sağlamaya çalışırken, diğer yandan da borç ve özkaynak dengesini en verimli şekilde kullanarak karını artırmayı hedeflemektedir.

Grup'un kaynak yapısı Not 7'de açıklanan kredileri de içeren borçlar ve sırasıyla ödenmiş sermaye, hisse senedi ihraç primi, kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler ve geçmiş yıllar karlarını içeren özkaynak kalemlerinden oluşmaktadır.

Grup risk yönetimi çerçevesinde faaliyetlerine ilişkin olarak almış olduğu riskleri tanımlar, bu risklerin yol açabileceği zarar tutarlarını tahmin eder ve bu zarar tutarlarıyla orantılı olarak tutması gereken sermaye tabanını belirleyerek sermaye riskini minimize etmeyi hedefler.

Sermaye tabanı belirlendikten sonra yeni borç edinilmesi, mevcut olan borçların geri ödenmesi ve temettü ödemeleri yollarıyla finansman yapısının dengeli bir şekilde yönetilmesi amaçlanmaktadır.

31 Aralık 2022 ve 2021 tarihleri itibari ile net nakit mevcudu aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Nakit ve nakit benzerleri	4.153.018	5.065.371
Vadesi üç aydan uzun mevduatlar	1.408	-
Eurobondlar	171.464	51.845
Kur korumalı mevduat	1.583.937	-
Eksi: Borçlanmalar	(4.610.997)	(3.439.170)
Net Nakit Mevcudu (*)	1.298.830	1.678.046

(*) Net nakit mevcudu hesaplamasına TFRS 16 uyarınca borçlanmalar içerisinde muhasebeleştirilen kiralama yükümlülükleri, TFRS 9 uyarınca nakit ve nakit benzerleri içerisinde muhasebeleştirilen beklenen kredi zararları ve kur korumalı mevduatların gerçeğe uygun değer düzeltme etkisi dahil edilmemiştir.

b) Finansal Risk Faktörleri

Grup faaliyetleri nedeniyle piyasa riski (kur riski, nakit akımı faiz oranı riski ve fiyat riski), kredi riski ve likidite riskine maruz kalmaktadır. Grup'un risk yönetimi programı genel olarak mali piyasalardaki belirsizliğin, Grup finansal performansı üzerindeki potansiyel olumsuz etkilerinin minimize edilmesi üzerine odaklanmaktadır.

Yönetim, ticari faaliyetler ile ilgili hizmet verirken, aynı zamanda yerli ve yabancı finansal piyasalara erişimin düzenli bir şekilde sağlanmasından ve Grup'un faaliyetleri ile ilgili maruz kalınan finansal risklerin seviyesini ve büyüklüğünü takip etmekten sorumludur. Söz konusu bu riskler; piyasa riski (döviz kuru riski, gerçeğe uygun faiz oranı riski ve fiyat riskini de içerir), kredi riski, likitide riski ile nakit akım faiz oranı riskini kapsar.

Grup'un spekülatif amaçlı finansal aracı (türev ürün niteliğindeki finansal araçların da dahil olduğu) yoktur ve bu tür araçların alım-satımı ile ilgili bir faaliyeti bulunmamaktadır.

36. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

b) Finansal Risk Faktörleri (devamı)

b.1) Kredi riski yönetimi

Finansal araç türleri itibariyle maruz kalınan kredi riskleri	Alacaklar						
	Ticari Alacaklar		Diğer Alacaklar		Bankalardaki	Finansal	Türev
31 Aralık 2022	İlişkili Taraf	Diğer Taraf	İlişkili Taraf	Diğer Taraf	Mevduat	Yatırımlar	Araçlar
Raporlama tarihi itibariyle maruz kalınan azami kredi riski (*)	66.136	4.439.327	-	168.693	2.661.004	1.769.033	8.528
- Azami riskin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı (**)	-	642.128	-	-	-	-	-
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	66.118	3.219.508	-	168.693	2.660.872	1.769.033	8.528
B. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	18	1.216.778	-	-	132	-	-
- teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	3.593	-	-	-	-	-
C. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değerleri	-	3.041	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	159.806	-	571	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	(156.765)	-	(571)	-	-	-
- Net değerin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	-	262	-	-	1.487	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	(262)	-	-	(1.487)	-	-
- Net değerin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-	-
31 Aralık 2021							
Raporlama tarihi itibariyle maruz kalınan azami kredi riski (*)	50.462	2.948.495	-	115.684	4.550.050	51.845	249.886
- Azami riskin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı (**)	-	224.652	-	-	-	-	-
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	32.853	2.136.144	-	115.684	4.550.050	51.845	249.886
B. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	17.609	812.351	-	-	-	-	-
- teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-	-
C. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değerleri	-	-	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	157.331	-	571	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	(157.331)	-	(571)	-	-	-
- Net değerin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	-	39	-	-	1.263	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	(39)	-	-	(1.263)	-	-
- Net değerin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-	-

(*) Tutarın belirlenmesinde, alınan teminatlar gibi, kredi güvenilirliğinde artış sağlayan unsurlar dikkate alınmamıştır.
(**) Teminatlar, müşterilerden alınan teminat senetleri, teminat çekleri ve ipoteklerden oluşmaktadır.

36. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

b) Finansal Risk Faktörleri (devamı)

b.1) Kredi riski yönetimi (devamı)

Finansal aracın taraflarından birinin sözleşmeye bağlı yükümlülüğünü yerine getirememesi nedeniyle Grup'a finansal bir kayıp oluşturması riski, kredi riski olarak tanımlanır. Grup, işlemlerini yalnızca kredi güvenirliliği olan taraflarla gerçekleştirme ve mümkün olduğu durumlarda, yeterli teminat elde etme yoluyla kredi riskini azaltmaya çalışmaktadır. Grup'un maruz kaldığı kredi riskleri ve müşterilerin kredi dereceleri devamlı olarak izlenmektedir. Kredi riski, ilgili şirketlerin yönetim kurulları tarafından belirlenen ve risk yönetimi kurulu tarafından her yıl incelenen ve onaylanan sınırlar aracılığıyla kontrol edilmektedir.

Ticari alacaklar, çeşitli sektör ve coğrafi alanlara dağılmış, çok sayıdaki müşteriyi kapsamaktadır. Müşterilerin ticari alacak bakiyeleri üzerinden sürekli olarak kredi değerlendirmeleri yapılmaktadır.

31 Aralık 2022	Ticari Alacaklar	Diğer Alacaklar	Toplam
Vadesi geçmemiş alacaklar	3.285.888	168.693	3.454.581
Vadesi üzerinden 1-30 gün geçmiş	19.824	-	19.824
Vadesi üzerinden 1-3 ay geçmiş	17.219	-	17.219
Vadesi üzerinden 3-12 ay geçmiş	54.982	-	54.982
Vadesi üzerinden 1-5 yıl geçmiş	260.049	-	260.049
Vadesini 5 yıldan fazla geçmiş	1.024.528	571	1.025.099
Toplam alacaklar	4.662.490	169.264	4.831.754
Toplam vadesi geçen alacaklar	1.376.602	571	1.377.173
Teminat ve benzerleri ile güvence altına alınmış kısmı	3.593	-	3.593
Vadesi geçen alacaklar için ayrılan karşılık	(156.765)	(571)	(157.336)
Vadesi geçmemiş alacaklar için ayrılan karşılık	(262)	-	(262)
Karşılık ayrılan tüm alacakların teminat ve benzerleri ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-

31 Aralık 2021	Ticari Alacaklar	Diğer Alacaklar	Toplam
Vadesi geçmemiş alacaklar	2.169.036	115.684	2.284.720
Vadesi üzerinden 1-30 gün geçmiş	7.794	-	7.794
Vadesi üzerinden 1-3 ay geçmiş	5.274	-	5.274
Vadesi üzerinden 3-12 ay geçmiş	39.108	-	39.108
Vadesi üzerinden 1-5 yıl geçmiş	200.771	-	200.771
Vadesini 5 yıldan fazla geçmiş	734.344	571	734.915
Toplam alacaklar	3.156.327	116.255	3.272.582
Toplam vadesi geçen alacaklar	987.291	571	987.862
Teminat ve benzerleri ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-
Vadesi geçen alacaklar için ayrılan karşılık	(157.331)	(571)	(157.902)
Vadesi geçmemiş alacaklar için ayrılan karşılık	(39)	-	(39)
Karşılık ayrılan tüm alacakların teminat ve benzerleri ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-

36. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

b) Finansal Risk Faktörleri (devamı)

b.1) Kredi riski yönetimi (devamı)

Bilanço tarihi itibari ile vadesi geçmiş ticari alacaklardan karşılık ayrılmamış olanlara ilişkin alınan teminat bulunmamaktadır (2021: Yoktur). Vadesi geçmiş ticari alacaklardan karşılık ayrılmış olanlara ilişkin alınan herhangi bir teminat yoktur (2021: Yoktur).

Bankalarla olan bakiyelerden kaynaklanan kredi riski, Grup politikalarına uygun olarak, Grup'un Hazine bölümü tarafından yönetilmektedir. Karşı taraf kredi limitleri Grup tarafından gözden geçirilir. Limitler, risklerin yoğunlaşmasını azaltacak ve karşı tarafın potansiyel olarak ödeme yapmaması nedeniyle mali kayıpları en aza indirecek şekilde belirlenir.

b.2) Likidite risk yönetimi

Likidite riski yönetimi ile ilgili esas sorumluluk, Yönetim Kurulu'na aittir. Yönetim Kurulu, Grup yönetiminin kısa, orta ve uzun vadeli fonlama ve likidite gereklilikleri için, uygun bir likidite riski yönetimi oluşturmuştur. Grup, likidite riskini tahmini ve fiili nakit akımlarını düzenli olarak takip etmek ve finansal varlık ve yükümlülüklerin vadelerinin eşleştirilmesi yoluyla yeterli fonların ve borçlanma rezervinin devamını sağlamak suretiyle yönetir.

Aşağıdaki tablo, Grup'un türev niteliğinde olan ve olmayan finansal yükümlülüklerinin vade dağılımını göstermektedir. Türev olmayan finansal yükümlülükler iskonto edilmeden ve ödenmesi gereken en erken tarihler esas alınarak hazırlanmıştır. Söz konusu yükümlülükler üzerinden ödenecek faizler aşağıdaki tabloya dahil edilmiştir. Türev finansal yükümlülükler ise iskonto edilmemiş net nakit giriş ve çıkışlarına göre düzenlenmiştir. Vadeli işlem araçları brüt ödenmesi gereken vadeli işlemler için net olarak ödenir ve iskonto edilmemiş, brüt nakit giriş ve çıkışları üzerinden realize edilir. Alacaklar veya borçlar sabit olmadığı zaman açıklanan tutar, rapor tarihindeki getiri eğrilerinden elde edilen faiz oranı kullanılarak belirlenir.

Likidite riski tablosu:

31 Aralık 2022

Sözleşme uyarınca vadeler	Defter Değeri	Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar toplamı (I+II+III+IV)	3 aydan kısa (I)	3-12 ay arası (II)	1-5 yıl arası (III)	5 yıldan uzun (IV)
Finansal yükümlülükler						
Banka kredileri	4.607.897	4.871.842	1.297.976	1.034.799	2.539.067	-
Kiralama yükümlülükleri	113.635	537.229	130.247	231.532	121.835	53.615
Ticari borçlar (ilişkili taraflara borçlar dahil)	10.925.386	11.009.644	7.235.631	3.414.928	359.085	-
Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar	171.487	171.487	171.487	-	-	-
Diğer borçlar (ilişkili taraflara borçlar dahil)	438.690	438.690	224.524	11.987	193.916	8.263
Toplam yükümlülük	16.257.095	17.028.892	9.059.865	4.693.246	3.213.903	61.878

Sözleşme uyarınca vadeler	Defter Değeri	Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar toplamı (I+II+III+IV)	3 aydan kısa (I)	3-12 ay arası (II)	1-5 yıl arası (III)	5 yıldan uzun (IV)
Türev araçlar						
Türev nakit girişleri	345.159	(4.514.413)	(2.676.216)	(1.838.197)	-	-
Türev nakit çıkışları	-	4.913.599	2.909.582	2.004.017	-	-

36. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

b) Finansal Risk Faktörleri (devamı)

b.2) Likidite risk yönetimi (devamı)

31 Aralık 2021

Sözleşme uyarınca vadeler	Defter Değeri	Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar toplamı (I+II+III+IV)	3 aydan kısa (I)	3-12 ay arası (II)	1-5 yıl arası (III)	5 yıldan uzun (IV)
Finansal yükümlülükler						
Banka kredileri	3.435.332	3.558.001	269.553	2.971.901	286.791	29.756
Kiralama yükümlülükleri	66.221	124.828	13.292	27.688	26.656	57.192
Ticari borçlar (ilişkili taraflara borçlar dahil)	7.050.673	7.093.828	4.524.079	2.351.674	218.075	-
Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar	126.891	126.891	126.891	-	-	-
Diğer borçlar (ilişkili taraflara borçlar dahil)	203.567	203.567	113.532	3.730	80.488	5.817
Toplam yükümlülük	10.882.684	11.107.115	5.047.347	5.354.993	612.010	92.765

Sözleşme uyarınca vadeler	Defter Değeri	Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar toplamı (I+II+III+IV)	3 aydan kısa (I)	3-12 ay arası (II)	1-5 yıl arası (III)	5 yıldan uzun (IV)
Türev araçlar						
Türev nakit girişleri	(51.421)	(1.505.982)	(480.680)	(1.025.302)	-	-
Türev nakit çıkışları	-	1.495.694	33.478	1.462.216	-	-

b.3) Piyasa riski yönetimi

Faaliyetleri nedeniyle Grup, döviz kurundaki (b.3.1 maddesine bakınız) ve faiz oranındaki (b.3.2 maddesine bakınız) değişiklikler ile ilgili finansal risklere maruz kalmaktadır.

Cari yılda Grup'un maruz kaldığı piyasa riskinde ya da karşılaşılan riskleri ele alış yönteminde veya bu riskleri nasıl ölçtüğüne dair kullandığı yöntemde, önceki seneye göre bir değişiklik olmamıştır.

b.3.1) Kur riski yönetimi

Yabancı para cinsinden işlemler, kur riskinin oluşmasına sebebiyet vermektedir.

Grup'un yabancı para cinsinden parasal ve parasal olmayan varlıklarının ve yükümlülüklerinin bilanço tarihi itibari ile dağılımı sonraki sayfalardaki gibidir:

36. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

b) Finansal Risk Faktörleri (devamı)

b.3) Piyasa riski yönetimi (devamı)

b.3.1) Kur riski yönetimi(devamı)

31 Aralık 2022	Bin TL Karşılığı	Bin ABD Doları	Bin Avro	Bin GBP	Diğer (Bin TL Karşılığı)
1. Ticari Alacaklar	2.056.523	75.142	6.131	-	529.274
2. Parasal Finansal Varlıklar	3.343.670	167.562	3.058	12	149.315
3. Diğer	291.392	5.245	6.825	-	57.264
4. DÖNEN VARLIKLAR	5.691.585	247.949	16.014	12	735.853
5. Ticari Alacaklar	228.502	47	3.712	-	153.625
6. Parasal Finansal Varlıklar	920	-	-	-	920
7. Diğer	33.035	1.335	404	-	19
8. DURAN VARLIKLAR	262.457	1.382	4.116	-	154.564
9. TOPLAM VARLIKLAR	5.954.042	249.331	20.130	12	890.417
10. Ticari Borçlar	7.122.260	347.570	8.273	37	457.538
11. Finansal Yükümlülükler	209.476	-	4.112	-	127.504
12. Parasal Olan Diğer Yükümlülükler	1.317.434	27.267	25.878	-	291.712
12b. Parasal Olmayan Diğer Yükümlülükler	12.721	498	171	-	-
13. KISA VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER	8.661.891	375.335	38.434	37	876.754
14. Ticari Borçlar	3.343	84	12	-	1.533
15. Finansal Yükümlülükler	280.026	-	14.047	-	-
16. Parasal Olan Diğer Yükümlülükler	83.675	223	-	-	79.505
17. UZUN VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER	367.044	307	14.059	-	81.038
18. TOPLAM YÜKÜMLÜLÜKLER	9.028.935	375.642	52.493	37	957.792
19. Bilanço dışı türev araçların net varlık / yükümlülük pozisyonu (19a-19b)	4.514.405	241.434	-	-	-
19a. Aktif karakterli bilanço dışı döviz cinsinden türev ürünlerin tutarı	4.514.405	241.434	-	-	-
19b. Pasif karakterli bilanço dışı döviz cinsinden türev ürünlerin tutarı	-	-	-	-	-
20. Net yabancı para varlık / yükümlülük pozisyonu	1.439.512	115.123	(32.363)	(25)	(67.375)
21. Parasal kalemler net yabancı para varlık / yükümlülük pozisyonu (1+2+5+6-10-11-12-14-15-16)	(3.386.599)	(132.393)	(39.421)	(25)	(124.658)
22. Döviz hedge'i için kullanılan finansal araçların toplam gerçeğe uygun değeri	(345.158)	(18.459)	-	-	-

36. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

b) Finansal Risk Faktörleri (devamı)

b.3) Piyasa riski yönetimi (devamı)

b.3.1) Kur riski yönetimi(devamı)

31 Aralık 2021	Bin TL Karşılığı	Bin ABD Doları	Bin Avro	Bin GBP	Diğer (Bin TL Karşılığı)
1. Ticari Alacaklar	611.992	11.665	2.235	4	427.725
2. Parasal Finansal Varlıklar	3.808.857	282.188	5.527	10	65.439
3. Diğer	89.788	231	767	-	75.529
4. DÖNEN VARLIKLAR	4.510.637	294.084	8.529	14	568.693
5. Ticari Alacaklar	76.215	-	539	-	68.301
6. Parasal Finansal Varlıklar	6.664	-	-	-	6.664
7. Diğer	37.881	274	2.337	-	13
8. DURAN VARLIKLAR	120.760	274	2.876	-	74.978
9. TOPLAM VARLIKLAR	4.631.397	294.358	11.405	14	643.671
10. Ticari Borçlar	3.727.057	221.187	8.639	52	728.855
11. Finansal Yükümlülükler	481.289	-	1.853	-	454.083
12. Parasal Olan Diğer Yükümlülükler	635.402	323	29.047	-	204.733
12b. Parasal Olmayan Diğer Yükümlülükler	6.535	447	50	-	-
13. KISA VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER	4.850.283	221.957	39.589	52	1.387.671
14. Ticari Borçlar	41.525	84	6	-	40.347
15. Finansal Yükümlülükler	295.922	-	20.155	-	-
16. Parasal Olan Diğer Yükümlülükler	58.777	460	70	-	51.780
17. UZUN VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER	396.224	544	20.231	-	92.127
18. TOPLAM YÜKÜMLÜLÜKLER	5.246.507	222.501	59.820	52	1.479.798
19. Bilanço dışı türev araçların net varlık / yükümlülük pozisyonu (19a-19b)	1.070.514	82.490	-	-	-
19a. Aktif karakterli bilanço dışı döviz cinsinden türev ürünlerin tutarı	1.070.514	82.490	-	-	-
19b. Pasif karakterli bilanço dışı döviz cinsinden türev ürünlerin tutarı	-	-	-	-	-
20. Net yabancı para varlık / yükümlülük pozisyonu	455.404	154.347	(48.415)	(38)	(836.127)
21. Parasal kalemler net yabancı para varlık / yükümlülük pozisyonu (1+2+5+6-10-11-12-14-15-16)	(736.244)	71.799	(51.469)	(38)	(911.669)
22. Döviz hedge'i için kullanılan finansal araçların toplam gerçeğe uygun değeri	249.886	19.255	-	-	-

36. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

b) Finansal Risk Faktörleri (devamı)

b.3) Piyasa riski yönetimi (devamı)

b.3.1) Kur riski yönetimi(devamı)

Kur riskine duyarlılık

Grup, başlıca ABD Doları ve Avro cinsinden kur riskine maruz kalmaktadır.

Aşağıdaki tablo Grup'un kurlardaki %5'lik artışa ve azalışa olan duyarlılığını göstermektedir. %5'lik oran, üst düzey yöneticilere Grup içinde kur riskinin raporlanması sırasında kullanılan oran olup, söz konusu oran yönetimin döviz kurlarında beklediği olası değişikliği ifade etmektedir. Duyarlılık analizi sadece yıl sonundaki net yabancı para cinsinden kalemleri kapsar ve söz konusu kalemlerin yıl sonundaki %5'lik kur değişiminin etkilerini gösterir. Pozitif değer, kardaki/zarardaki olası artışı ifade eder.

	31 Aralık 2022	
	Kar / Zarar	
	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
	ABD Doları'nın TL karşısında % 5 değişmesi halinde	
ABD Doları net varlık / yükümlülüğü	107.630	(107.630)
	Avro'nun TL karşısında % 5 değişmesi halinde	
Avro net varlık / yükümlülüğü	(32.258)	32.258
	Diğer döviz kurlarının TL karşısında % 5 değişmesi halinde	
Diğer döviz net varlık / yükümlülüğü	(3.396)	3.396
TOPLAM	71.976	(71.976)

	31 Aralık 2021	
	Kar / Zarar	
	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
	ABD Doları'nın TL karşısında % 5 değişmesi halinde	
ABD Doları net varlık / yükümlülüğü	100.152	(100.152)
	Avro'nun TL karşısında % 5 değişmesi halinde	
Avro net varlık / yükümlülüğü	(35.542)	35.542
	Diğer döviz kurlarının TL karşısında % 5 değişmesi halinde	
Diğer döviz net varlık / yükümlülüğü	(41.840)	41.840
TOPLAM	22.770	(22.770)

Vadeli döviz alım/satım sözleşmeleri

Grup, belirli yabancı para cinsinden olan ödemeler ve tahsilatlardan meydana gelen risklerin karşılanması amacıyla vadeli döviz kuru işlem sözleşmeleri gerçekleştirir. Aşağıdaki tablo, bilanço tarihi itibari ile gerçekleşmemiş olan vadeli döviz alım/satım sözleşmelerinin detayını vermektedir:

Gerçekleşmemiş alım/satım sözleşmeleri	**Ortalama kur**		**Yabancı para**		**Sözleşme değeri**		**Gerçeğe uygun değeri**	
	2022	**2021**	**2022**	**2021**	**2022**	**2021**	**2022**	**2021**
ABD Doları alımı (Bin ABD Doları / Bin TL)								
3 aydan az	20,33	9,61	143.126	3.484	2.909.582	33.478	(212.760)	12.485
3-12 ay arası	20,39	10,48	98.308	79.006	2.004.017	828.278	(132.398)	237.401
							(345.158)	249.886

31 Aralık 2022 tarihi itibari ile vadeli döviz alım/satım sözleşmelerinin gerçeğe uygun değerindeki değişikliklerden oluşan ve özkaynaklarda riskten korunma kazançları'nda sınıflanan gerçekleşmemiş zararlar 276.075'tir (2021: Gerçekleşmemiş karlar 192.376).

36. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

b) Finansal Risk Faktörleri (devamı)

b.3) Piyasa riski yönetimi (devamı)

b.3.1) Kur riski yönetimi(devamı)

Çapraz kur takası sözleşmeleri

Grup, belirli yabancı para cinsinden olan ödemeler ve tahsilatlardan meydana gelen risklerin karşılanması amacıyla çapraz kur takası sözleşmeleri gerçekleştirir. Bilanço tarihi itibari ile gerçekleşmemiş olan vadeli çapraz kur takası sözleşmesi bulunmamaktadır. Aşağıdaki tablo 31 Aralık 2021 itibarıyla gerçekleşmemiş olan vadeli çapraz kur takası sözleşmelerinin detayını vermektedir.

31 Aralık 2021	**Nominal Tutar**	**Alım Tarihi**	**İtfa Tarihi**	**Gerçeğe Uygun Değer**
Takas 1	25.613	20/08/2021	19/08/2022	12.882
Takas 2	167.800	27/08/2021	26/08/2022	89.697
Takas 3	193.600	03/11/2021	03/11/2022	76.711
Takas 4	48.455	03/11/2021	03/11/2022	19.175
	435.468			198.465

b.3.2) Faiz oranı riski yönetimi

Faiz oranı duyarlılığı

Grup'un faiz oranına duyarlı finansal araçlarının dağılımı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Finansal yükümlülükler - Sabit Faizli Finansal Araçlar	2.474.020	3.174.404
Finansal yükümlülükler - Değişken Faizli Finansal Araçlar	2.247.512	327.149

31 Aralık 2022 tarihinde faiz oranları 50 baz puan yüksek/düşük olsaydı ve diğer tüm değişkenler sabit kalsaydı, vergi ve ana ortaklık dışı paylar öncesi kar 11.238 (31 Aralık 2021: 1.636) daha düşük/yüksek olacaktı.

b.3.3) Diğer fiyat riskleri

Özkaynak fiyat duyarlılığı

Aşağıdaki duyarlılık analizleri raporlama tarihinde maruz kalınan borsada işlem gören hisse senedi fiyat risklerine göre belirlenmiştir.

Raporlama tarihinde, diğer tüm değişkenlerin sabit ve değerleme yöntemindeki verilerin %10 oranında fazla/az olması durumunda:

- Yeniden değerleme ve sınıflandırma kazançlarında 30.868 tutarında artış/azalış (31 Aralık 2021: 16.231 tutarında artış/azalış) olacaktır. Bu durum esasen, borsada işlem gören ve gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan hisselerin gerçeğe uygun değerindeki değişikliklerden kaynaklanmaktadır.
- Dönem kar veya zararında 944 tutarında artış/azalış (31 Aralık 2021: 5.383) olacaktır. Bu durum esasen, borsada işlem gören ve gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan hisselerin gerçeğe uygun değerindeki değişikliklerden kaynaklanmaktadır.

37. FİNANSAL ARAÇLAR

31 Aralık 2022	İtfa edilmiş maliyetinden gösterilen finansal varlıklar	Gerçeğe uygun değerinden ölçülen finansal yatırımlar	İtfa edilmiş maliyetinden gösterilen finansal yükümlülükler	Türev araçların gerçeğe uygun değeri	Defter değeri (*)	Not
Finansal varlıklar						
Nakit ve nakit benzerleri	4.151.531	-	-	-	4.151.531	5
Ticari alacaklar (ilişkili taraflardan alacaklar dahil)	4.505.463	-	-	-	4.505.463	8, 36
Finansal yatırımlar	172.872	3.659.573	-	-	3.832.445	6
Diğer kısa ve uzun vadeli alacaklar (ilişkili taraflardan alacaklar dahil)	168.693	-	-	-	168.693	9, 36
Türev araçlar	-	-	-	8.528	8.528	35
Finansal yükümlülükler						
Borçlanmalar	-	-	4.721.532	-	4.721.532	7, 36
Ticari borçlar (ilişkili taraflara borçlar dahil)	-	-	10.925.386	-	10.925.386	8, 36
Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar	-	-	171.487	-	171.487	22, 36
Diğer kısa ve uzun vadeli borçlar	-	-	438.690	-	438.690	9, 36
Türev araçlar	-	-	-	353.686	353.686	35
31 Aralık 2021						
Finansal varlıklar						
Nakit ve nakit benzerleri	5.064.108	-	-	-	5.064.108	5
Ticari alacaklar (ilişkili taraflardan alacaklar dahil)	2.998.957	-	-	-	2.998.957	8, 36
Finansal yatırımlar	51.845	1.866.285	-	-	1.918.130	6
Diğer kısa ve uzun vadeli alacaklar (ilişkili taraflardan alacaklar dahil)	115.684	-	-	-	115.684	9, 36
Türev araçlar	-	-	-	249.886	249.886	35
Finansal yükümlülükler						
Borçlanmalar	-	-	3.501.553	-	3.501.553	7, 36
Ticari borçlar (ilişkili taraflara borçlar dahil)	-	-	7.050.673	-	7.050.673	8, 36
Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar	-	-	126.891	-	126.891	22, 36
Diğer kısa ve uzun vadeli borçlar	-	-	203.567	-	203.567	9, 36
Türev araçlar	-	-	-	198.465	198.465	35

(*) Grup'un ilgili finansal araçlarının defter değerleri gerçeğe uygun değerlerine yaklaşmaktadır.

37. FİNANSAL ARAÇLAR (devamı)

Finansal Araçların Gerçeğe Uygun Değeri

Finansal varlıkların ve yükümlülüklerin gerçeğe uygun değeri aşağıdaki gibi belirlenir:

- Birinci seviye: Finansal varlık ve yükümlülükler, birbirinin aynı varlık ve yükümlülükler için aktif piyasada işlem gören borsa fiyatlarından değerlenmiştir.
- İkinci seviye: Finansal varlık ve yükümlülükler, ilgili varlık ya da yükümlülüğün birinci seviyede belirtilen borsa fiyatından başka direkt ya da indirekt olarak piyasada gözlenebilen fiyatının bulunmasında kullanılan girdilerden değerlenmiştir.
- Üçüncü seviye: Finansal varlık ve yükümlülükler, varlık ya da yükümlülüğün gerçeğe uygun değerinin bulunmasında kullanılan piyasada gözlenebilir bir veriye dayanmayan girdilerden değerlenmiştir.

Grup'un uzun vadeli finansal yatırımları ve türev finansal araçları gerçeğe uygun değerlerinden ölçülmektedir. Diğer finansal varlık ve yükümlülüklerinin defter değerleri gerçeğe uygun değerlerine yaklaşmaktadır.

Kısa vadeli finansal yatırımlar içinde 1.596.161 kur korumalı mevduat bulunmaktadır. İlgili tutar gerçeğe uygun değeri üzerinden gösterilmektedir (31 Aralık 2021: Yoktur). Gerçeğe uygun değer hiyerarşisi Seviye 2 olarak gösterilmiştir.

Yukarıda belirtilen finansal yatırımlar dışında, kısa vadeli finansal yatırımlar içerisinde 171.464 tutarında Eurobond itfa edilmiş maliyetiyle ölçülen finansal varlık olarak sınıflandırılmıştır (31 Aralık 2021: kısa vadeli finansal yatırımlar 51.845). İlgili varlıkların 31 Aralık 2022 itibari ile gerçeğe uygun değeri 172.604 ve gerçeğe uygun değer hiyerarşisi Seviye 2'dir (31 Aralık 2021: 51.845).

KKM ve fon dışında gerçeğe uygun değerleriyle gösterilen finansal varlık ve yükümlülüklerin seviye sınıflamaları aşağıdaki gibidir:

		Raporlama tarihi itibari ile gerçeğe uygun değer seviyesi		
Finansal varlıklar	31 Aralık 2022	1.Seviye	2.Seviye	3.Seviye
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal yatırımlar	1.038.530	324.926	-	713.604
Gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal yatırımlar	1.024.408	10.669	-	1.013.739
Türev araçlar	8.528	-	8.528	-
Toplam	2.071.466	335.595	8.528	1.727.343
Finansal yükümlülükler				
Türev araçlar	353.686	-	353.686	-
Toplam	353.686	-	353.686	-

		Raporlama tarihi itibari ile gerçeğe uygun değer seviyesi		
Finansal varlıklar	31 Aralık 2021	1.Seviye	2.Seviye	3.Seviye
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal yatırımlar	1.074.099	170.857	-	903.242
Gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal yatırımlar	792.186	78.885	-	713.301
Türev araçlar	249.886	-	249.886	-
Toplam	2.116.171	249.742	249.886	1.616.543
Finansal yükümlülükler				
Türev araçlar	198.465	-	198.465	-
Toplam	198.465	-	198.465	-

37. FİNANSAL ARAÇLAR (devamı)

Finansal Araçların Gerçeğe Uygun Değeri (devamı)

Gerçeğe uygun değerleriyle gösterilen finansal yatırımların dönem içerisindeki değişimleri aşağıdaki gibidir:

	Gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal yatırımlar		Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal yatırımlar		
	Seviye 1	Seviye 3	Seviye 1	Seviye 3	Toplam
1 Ocak 2022 açılış bakiyesi	78.885	713.301	170.857	903.242	1.866.285
Transferler	12.447	(12.447)	-	-	-
Alımlar	-	99.743	-	12.398	112.141
Gerçeğe uygun değer değişimi	(107.037)	(96.262)	154.069	(465.039)	(514.269)
Çıkışlar	-	-	-	(65.626)	(65.626)
Yabancı para çevrim farkı	26.374	309.404	-	328.629	664.407
31 Aralık 2022 kapanış bakiyesi	10.669	1.013.739	324.926	713.604	2.062.938

	Gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal yatırımlar		Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal yatırımlar		
	Seviye 1	Seviye 3	Seviye 1	Seviye 3	Toplam
1 Ocak 2021 açılış bakiyesi	-	249.748	255.256	909.916	1.414.920
Transferler	24.598	(24.598)	-	-	-
Alımlar	-	182.970	-	-	182.970
Gerçeğe uygun değer değişimi	24.154	245.874	(84.399)	(620.774)	(435.145)
Çıkışlar	-	(228.033)	-	-	(228.033)
Yabancı para çevrim farkı	30.133	287.340	-	614.100	931.573
31 Aralık 2021 kapanış bakiyesi	78.885	713.301	170.857	903.242	1.866.285

Grup'un önemli tutarlı gerçeğe uygun değer seviyesi üçüncü seviye olarak belirlenen finansal yatırımlarının gerçeğe uygun değerlerinin belirlenmesinde aşağıdaki yöntemler kullanılmıştır:

Borsada İşlem Görmeyen Gerçeğe Uygun Değer Farkı Diğer Kapsamlı Gelire Yansıtılan Finansal Yatırımlar

SOCAR Polymer Investments LLC

Değerleme Yöntemi	***31 Aralık 2022 Gerçeğe Uygun Değer***	***Gözlemlenebilir Olmayan Önemli Girdiler***	***Gözlemlenebilir Olmayan Önemli Girdiler ile Gerçeğe Uygun Değer Ölçümü Arasındaki İlişki***
Gelir Yaklaşımı, İndirgenmiş Nakit Akım Yöntemi	584.234	Ağırlıklı ortalama sermaye maliyeti oranı: %13,2	Ağırlıklı ortalama sermaye maliyeti oranının %14,2'ye yükseltilmesi durumunda tahmin edilen gerçeğe uygun değer 70.603 azalmakta; %12,2'ye düşürülmesi durumunda tahmin edilen gerçeğe uygun değer 84.090 artmaktadır.

37. FİNANSAL ARAÇLAR (devamı)

Finansal Araçların Gerçeğe Uygun Değeri (devamı)

Borsada İşlem Görmeyen Gerçeğe Uygun Değer Farkı Diğer Kapsamlı Gelire Yansıtılan Finansal Yatırımlar (devamı)

Değerleme Yöntemi	*31 Aralık 2021 Gerçeğe Uygun Değer*	*Gözlemlenebilir Olmayan Önemli Girdiler*	*Gözlemlenebilir Olmayan Önemli Girdiler ile Gerçeğe Uygun Değer Ölçümü Arasındaki İlişki*
Gelir Yaklaşımı, İndirgenmiş Nakit Akım Yöntemi	753.993	Ağırlıklı ortalama sermaye maliyeti oranı: %11,2	Ağırlıklı ortalama sermaye maliyeti oranının %12,2'ye yükseltilmesi durumunda tahmin edilen gerçeğe uygun değer 90.843 azalmakta; %10,2'ye düşürülmesi durumunda tahmin edilen gerçeğe uygun değer 112.904 artmaktadır.

Berlin Light JV S.a.r.l ve Cording Dortmund Hiltropwall SCSp

İlgili finansal yatırımların gerçeğe uygun değer ölçümlerinde indirgenmiş nakit akım ve düzeltilmiş özkaynak yöntemleri kullanılmış olup gelecekte elde edilmesi beklenen nakit akımlar uygun iskonto faktörleri kullanılarak bugüne indirgenmiş ve özkaynaklar indirgenmiş tutarlara göre düzeltilmiştir. Berlin Light için hesaplamalarda kullanılan iskonto oranı %4,70, kapitalizasyon oranı ise %3,90'dır.

Borsada İşlem Görmeyen Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kar veya Zarara Yansıtılan Finansal Yatırımlar

Sektör	*Değerleme Yöntemi*	*31 Aralık 2022 Gerçeğe Uygun Değer*	*Gözlemlenebilir Olmayan Önemli Girdiler*	*Gözlemlenebilir Olmayan Önemli Girdiler ile Gerçeğe Uygun Değer Ölçümü Arasındaki İlişki*
Taahhüt	Emsal bedel	92.012	Değerleme çarpanı : 1,16 - 3,51	Tahmin edilen gerçeğe uygun değer ortalama değerleme çarpanının %10 artırılması durumunda 16.681 artmakta, %10 azaltılması durumunda 16.681 azalmaktadır.
	Maliyet yöntemi	74.793	Değerleme çarpanı : 1,00	
Tarım	Emsal bedel	692.562	Değerleme çarpanı : 1,11 - 2,25	Tahmin edilen gerçeğe uygun değer ortalama değerleme çarpanının %10 artırılması durumunda 69.256 artmakta, %10 azaltılması durumunda 69.256 azalmaktadır.
Diğer	Emsal bedel	154.372	Değerleme çarpanı : 0,48 - 2,94	Tahmin edilen gerçeğe uygun değer ortalama değerleme çarpanının %10 artırılması durumunda 15.437 artmakta, %10 azaltılması durumunda 15.437 azalmaktadır.

Sektör	*Değerleme Yöntemi*	*31 Aralık 2021 Gerçeğe Uygun Değer*	*Gözlemlenebilir Olmayan Önemli Girdiler*	*Gözlemlenebilir Olmayan Önemli Girdiler ile Gerçeğe Uygun Değer Ölçümü Arasındaki İlişki*
Taahhüt	Maliyet yöntemi	103.822	Değerleme çarpanı : 1,00	Tahmin edilen gerçeğe uygun değer ortalama değerleme çarpanının %10 artırılması durumunda 10.382 artmakta, %10 azaltılması durumunda 10.382 azalmaktadır.
Tarım	Emsal bedel	376.404	Değerleme çarpanı : 1,72 - 2,21	Tahmin edilen gerçeğe uygun değer ortalama değerleme çarpanının %10 artırılması durumunda 40.235 artmakta, %10 azaltılması durumunda 40.235 azalmaktadır.
	Maliyet yöntemi	25.942	Değerleme çarpanı : 1,72	
Diğer	Emsal bedel	207.133	Değerleme çarpanı : 0,48 - 3,32	Tahmin edilen gerçeğe uygun değer ortalama değerleme çarpanının %10 artırılması durumunda 20.713 artmakta, %10 azaltılması durumunda 20.713 azalmaktadır.

37. FİNANSAL ARAÇLAR (devamı)

Finansal Araçların Gerçeğe Uygun Değeri (devamı)

Borsada İşlem Görmeyen Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kar veya Zarara Yansıtılan Finansal Yatırımlar (devamı)

Borsada işlem görmeyen gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal yatırımların gerçeğe uygun değer hareketlerinin sektörel dağılımı aşağıdaki gibidir:

	Gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal yatırımlar *(Seviye 3)*			
	Taahhüt	Tarım	Diğer	Toplam
1 Ocak 2022 açılış bakiyesi	103.822	402.346	207.133	713.301
Transferler (Seviye 1)	-	-	(12.447)	(12.447)
Alımlar	37.240	38.619	23.884	99.743
Gerçeğe uygun değer değişimi	(21.998)	61.273	(135.537)	(96.262)
Yabancı para çevrim farkı	47.741	190.324	71.339	309.404
31 Aralık 2022 kapanış bakiyesi	166.805	692.562	154.372	1.013.739

	Taahhüt	Tarım	Diğer	Toplam
1 Ocak 2021 açılış bakiyesi	11.012	128.130	110.606	249.748
Transferler (Seviye 1)	-	-	(24.598)	(24.598)
Alımlar	84.354	90.829	7.787	182.970
Gerçeğe uygun değer değişimi	-	213.604	32.270	245.874
Çıkışlar	-	(228.033)	-	(228.033)
Yabancı para çevrim farkı	8.456	197.816	81.068	287.340
31 Aralık 2021 kapanış bakiyesi	103.822	402.346	207.133	713.301

38. FİNANSAL TABLOLARI ÖNEMLİ ÖLÇÜDE ETKİLEYEN DİĞER HUSUSLAR

COVID-19 Pandemisi

Çin Halk Cumhuriyeti'nin Wuhan kentinde 2019 yılının Aralık ayında ortaya çıkan Yeni Tip Koronavirüs (COVID-19) salgını tüm dünyaya yayılmış ve 11 Mart 2020 tarihinde Dünya Sağlık Örgütü tarafından Pandemi ilan edilmiştir. Söz konusu durum Grup'un faaliyet gösterdiği coğrafyada sosyal yaşamı ve ekonomik aktiviteleri olumsuz yönde etkilemektedir. Grup yönetimi COVID-19 salgınının Grup'un konsolide finansal durumuna, konsolide finansal performansına ve konsolide nakit akışlarına olan olumsuz etkilerini kabul edilebilir düzeye indirgemek amacıyla tüm gelişmeleri yakından takip etmekte ve gerekli tedbirleri almaktadır. Alınan tedbirler kapsamında işletmenin sürekliliği varsayımının değerlendirilmesi amacıyla Grup'un sürekliliğine ilişkin değerlendirmeler gözden geçirilmiştir. Grup yönetimi, mevcut belirsiz ekonomik görünüme rağmen Grup'un ticari risklerini başarılı bir şekilde yönetebileceğine inanmaktadır. Öte yandan, yönetimin, Grup'un operasyonel varlığını sürdürmek için on iki aylık dönemde yeterli likidite rezervi sağlayacak kaynaklara sahip olması konusunda makul bir beklentisi vardır. Ayrıca, Grup bütçe projeksiyonları çeşitli senaryolar ile tekrar hesaplanarak nakit akış riskinin muhtemel etkileri, beklenen kredi zararlarına ilişkin kullanılan tahmin ve varsayımlar, Grup bünyesindeki varlıklara ilişkin değer düşüklüğü varsayımları ve hasılatın muhasebeleştirilmesi kapsamında edim yükümlülükleri yeniden değerlendirilmiş, gerçeğe uygun değerden ölçülen finansal varlıkların önemli kısmı için bağımsız değerleme çalışmaları gerçekleştirilmiş ve işletmenin sürekliliği esasına göre hazırlanan konsolide finansal tablolar bu değerlendirmeler dikkate alınarak düzenlenmiştir. Rapor tarihi itibari ile konsolide finansal tablolarda açıklananlar dışında Grup faaliyetlerini ve konsolide finansal tabloları etkileyen önemli bir husus bulunmamaktadır.

38. FİNANSAL TABLOLARI ÖNEMLİ ÖLÇÜDE ETKİLEYEN DİĞER HUSUSLAR (devamı)

İnşaat Projeleri

2019 yılının son aylarından itibaren gündeme oturan, personel, malzeme ve ekipman lojistiklerinde gecikmelere neden olan COVID-19 pandemisi Mühendislik ve Taahhüt bölümünün faaliyet gösterdiği ülkelerde ciddi olumsuzluklara yol açmıştır.

Yaşanmış olan olumsuzlukların mümkün olan en hafif şekilde atlatılabilmesini teminen gereken tedbirler alınarak olası zararlar minimize edilmeye gayret edilmiştir. Bu tedbirlerin yanı sıra tüm bu öngörülemeyen olumsuzlukların neden olduğu kayıpların telafisi için sözleşmelerde öngörülen süreçler başlatılmıştır.

Sözleşme bölümünün uluslararası uzman danışman firmalarla beraber hazırladığı tazminat ve hak talebi dosyalarının bazıları İşveren idarelere iletilmiştir. Olağanüstü dönemde sözleşmesel yükümlülükler çerçevesinde, mümkün ve mantıklı her tedbiri alarak işlerine devam eden Mühendislik ve Taahhüt bölümü, bu taleplerin olumlu sonuçlanması için müzakerelere devam etmektedir.

İlgili projelere ait güncel bilgiler aşağıdaki gibidir;

Katar - Al-Thumama Stadyumu Projesi:

Tekfen İnşaat'ın %50 ortağı olduğu Tekfen-Al Jaber J.V. ile İşveren idare Qatar Supreme Committee for Delivery and Legacy arasında 10 Aralık 2017 tarihinde imzalanan sözleşmeye istinaden, Katar'da 2022 Dünya Kupası Çeyrek Finalleri'nin yapılacağı stadyum kompleksi projesinin mühendislik ve yapım işleri projesi üstlenilmiştir. İlgili projenin beklenen güncel proje sonu geliri 3.538.269 (690.687.414 Katar Riyali) olup bilanço tarihi itibari ile projenin finansal tamamlanma oranı %95,6'dır.

Projenin yapımı süresince İşveren idarenin talebi ile projenin tasarımında FIFA Standartlarına uyum sağlamak için yapılan değişiklikler nedeni ile proje sonu maliyetlerde artış gerçekleşmiş olup bu artışın tamamı Grup hissesi oranında konsolide finansal tablolara dahil edilmiştir. Rapor tarihi itibari ile telafi talepleri konusunda mutabakata varılamadığı için konsolide finansal tablolarda herhangi bir gelir kaydedilmemiştir. Projede gerçekleşen zararlarımızın telafisi için idare nezdinde görüşmeler rapor tarihi itibari ile devam etmektedir.

Katar - Al Khor Otoyol Projesi:

13 Ekim 2016 tarihinde Tekfen İnşaat ile Katar Private Engineering Office (PEO) arasında imzalanan sözleşmeye istinaden 34 km. uzunluğunda geliş-gidiş 10 şeritli oto yol ve alt yapısı, üzerinde çeşitli kavşaklar, viyadükler, alt ve üst geçitler olan proje Design & Build bazda üstlenilmiştir. İlgili projenin bilanço tarihi itibari ile finansal tamamlanma oranı %97,9'dur.

Projenin yapımı süresince İşveren idarenin talimatları ile yapılan ek işlerin ve maliyet artışlarının karşılanmasına yönelik hak taleplerinin gelirleri sözleşmede geçerli şartlar dahilinde "TFRS 15 Müşteri Sözleşmelerinden Hasılat" standardına uygun olarak yönetim tahminlerine göre konsolide finansal tablolara yansıtılmıştır. Grup'un konsolide finansal tablolara henüz dahil edilmemiş olan ilave taleplerine yönelik İşveren idare ile yapılan görüşmeler rapor tarihi itibari ile devam etmektedir.

Suudi Arabistan - Haradh Uydu Kompresör İstasyonları Boru Hatları Projesi:

30 Temmuz 2018 tarihinde Tekfen İnşaat ile Saudi Arabian Oil Company arasında imzalanan sözleşmeye istinaden Haradh Sahası Gaz Artışı Programı – Uydu Gaz Kompresör İstasyonları Boru Hatları İnşaat İşleri projesi üstlenilmiştir. İlgili projenin bilanço tarihi itibari ile finansal tamamlanma oranı %93,0'tür.

Projede İşveren idare tarafından temin edilen malzemelerde yaşanan gecikmeler ve İşveren idare kaynaklı süre uzatımları nedeniyle olumsuzluklar yaşanmaktadır. Rapor tarihi itibari ile projenin tahmini maliyetlerinde bir artış görülmesi beklenen zararın tamamı konsolide finansal tablolara dahil edilmiştir. Yapılan ek işler, oluşan ek maliyet artışları ve süre uzatımı kaynakları ilave gelir talep görüşmeleri İşveren idare ile imzalanan sözleşme kapsamında devam etmektedir.

38. FİNANSAL TABLOLARI ÖNEMLİ ÖLÇÜDE ETKİLEYEN DİĞER HUSUSLAR (devamı)

İnşaat Projeleri (devamı)

Rusya - Kharampur Gaz Sahası ile Gazprom Ana Boru Hattı Arasındaki Gaz Nakil Boru Hattı:

Grup'un bağlı ortaklıklarından Rusfen ile Kharampurneftegaz LLC Firması arasında 90 km. uzunluğunda 48" çapında gaz boru hattı inşaat ve montaj işleri için 27 Aralık 2019 tarihinde sözleşme imzalanmıştır. İlgili projenin bilanço tarihi itibari ile finansal tamamlanma oranı %96,4'tür.

Rusya'nın Yamalo-Nenets özerk bölgesinde üstlenilmiş olan projenin ilk kış döneminde başta gerekli soğuk hava koşullarının oluşmaması, COVID-19 pandemisinin etkileri ve Rus Rublesi'nin ABD Doları karşısındaki devalüasyonu olmak üzere muhtelif olumsuzluklar yaşanmış ve projede yapım faaliyeti geçici bir süre icra edilememiştir. Değişen şartlar nedeniyle, projenin başarılı bir şekilde tamamlanabilmesi ve oluşan ilave maliyetlerin tazminine yönelik olarak İşveren idare ile görüşmeler devam etmektedir. 30 Aralık 2020 tarihinde İşveren idare ile proje planlaması ve proje tamamlanma dönemine ilişkin güncellenen şartları içeren bir tadil protokolü imzalanmış ve projenin süresi Mayıs 2022 tarihine uzatılmıştır. Projenin ikinci kışında da gerekli hava koşullarının tam olarak oluşmamasına, aşırı soğuk hava koşulları nedeniyle projede yapım faaliyetlerinin geçici bir süre icra edilememesine ve İşveren idare tarafından temin edilen malzemelerde yaşanan gecikmelere rağmen proje faaliyetleri iş programı çerçevesinde tamamlanmıştır. Grup'un bölgeyi ve koşulları daha iyi tanıması, geçen dönemde maliyetlerin azaltılması için alınan önlemler ve geliştirilen iş yapış yöntemleri neticesinde proje sonu maliyetleri bir miktar azaltılmıştır. 2021 ve 2022 yılı içerisinde İşveren idare ile yapılan yoğun görüşmeler sonucunda Grup'un hak taleplerinin bir kısmı 12 Ağustos 2022 tarihli olarak imzalanan tadil protokolü ile karşılanmıştır. Rapor tarihi itibarıyla proje sonunda beklenen zararın tamamı ekli konsolide finansal tablolara dahil edilmiştir. İşveren idare ile oluşan bu zararlarımızın tamamının tazminine yönelik görüşmeler devam etmektedir.

Rekabet Kurumu İncelemesi

Rekabet Kurumu, 12 Ağustos 2021 tarihli ve 21-38/543-M sayılı kararı ile Toros Tarım'ın da aralarında bulunduğu gübre üretim sektöründe faaliyet gösteren yedi adet şirkete, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesinin ihlal edilip edilmediğine ilişkin soruşturma başlatmıştır.

Soruşturma başlatıldığını gösteren E-13183850-110.01.04-30821 sayılı soruşturma bildirimi 26 Ağustos 2021 tarihinde Şirket'e ulaşmıştır. Soruşturma kapsamında, 29 Eylül 2021, 11 Ekim.2022 ve 16 Ocak 2023 tarihli yazılı savunmalar Toros Tarım tarafından Rekabet Kurumu'na iletilmiştir. 14 Mart 2023 olarak belirlenen sözlü savunma tarihi, Kahramanmaraş'ta yaşanan deprem nedeniyle belirsiz bir tarihe ertelenmiştir. Rekabet Kurulu sözlü savunmanın ardından kararını on beş gün içinde yayımlayacaktır.

Toros Tarım yönetimi, bağımsız avukatlarının görüşü ve "TMS 37 Karşılıklar, Koşullu Borçlar ve Koşullu Varlıklar" standardı doğrultusunda, 31 Aralık 2022 tarihi itibarı ile söz konusu soruşturma ile ilgili ekli konsolide finansal tablolarında herhangi bir karşılık ayrılmasına gerek görmemiştir.

Diğer

Grup'un %50 oranında doğrudan katılım payına sahip olduğu iş ortaklıklarından Hishtil Toros Fidecilik San. ve Tic. A.Ş.'deki hisseleri 19 Nisan 2022 tarihinde 29.268 bedel ile satılmıştır.

Tekfen İnşaat Katar'da North Field East Onshore projesi EPC-1 paketine ait Common Offsites 2 genel işleri için Chiyoda Technip Adi Ortaklığı ile sözleşme imzalamıştır. Projenin sözleşme bedeli yaklaşık 7.262.420 (388.400.000 ABD Doları)'tır.

Tekfen İnşaat ve Tesisat A.Ş., 22 Nisan 2022 tarihinde Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. (Tüpraş) tarafından Tüpraş İzmir Rafinerisi'nde yaptırılması planlanan "FCC Revamp Projesi"nin yapımını üstlenmek üzere ihaleyi kazandığını bildirir mektubu almıştır. Projenin kapsamı FCC Ünitesinin ekipman ve malzeme temini ile yapım işleri olup, toplam süresi 33 aydır. Proje bedeli yaklaşık 1.019.057 (54.500.000 ABD Doları)'dir.

Tekfen İnşaat, SASA Polyester Sanayi Anonim Şirketi (SASA) tarafından SASA Adana tesislerinde yaptırılması planlanan "Yeni PSF ile MTR Tesisleri Yapım İşlerini" üstlenmek üzere ihaleyi kazandığını bildirir mektubu almıştır. Projenin toplam süresi mobilizasyon dahil 25 aydır. Proje bedeli 1.140.596 (61.000.000 ABD Doları)'dır.

22 Nisan 2021 tarihli ve 31462 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 7316 Sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 11'inci maddesi ile 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'na eklenen Geçici 13'üncü madde uyarınca Kurumlar Vergisi oranı 2022 yılı vergilendirme dönemine ait kurum kazançları için %23 olarak uygulanacaktır. 31 Aralık 2022 tarihli konsolide finansal tablolarda Türkiye'de genel orandan kurumlar vergisine tabi olan işletmeler için dönem vergisi hesaplamalarında vergi oranı olarak %23 kullanılmış olup ertelenmiş vergi hesaplamalarında vergilendirilebilir/indirilebilir geçici farkların realize olması beklenen döneme bağlı olarak oranlar belirlenmiştir.

39. BAĞIMSIZ DENETİM KURULUŞUNDAN ALINAN HİZMETLERE İLİŞKİN ÜCRETLER

Hizmet Konusu	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Raporlama dönemine ait bağımsız denetim ücreti	6.480	3.433
Vergi danışmanlık hizmetlerine ilişkin ücretler	843	643
Diğer güvence hizmetlerinin ücreti	43	44
	7.366	4.120

40. RAPORLAMA DÖNEMİNDEN SONRAKİ OLAYLAR

6 Şubat 2023'te Kahramanmaraş merkezli yaşanan, pek çok ilimizi etkileyen ve tüm ülkemizi sarsan depremlerin yarattığı olumsuzluklar nedeniyle 8 Şubat 2023 Çarşamba tarihli 32098 sayılı Resmi Gazete uyarınca Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye, Şanlıurfa ve Elazığ illerinde üç ay süreyle olağanüstü hal ilan edilmesine karar verilmiştir. Yaşanan deprem ve alınan önlemler depreme maruz kalan illerde ekonomik etkilerin raporlama tarihi itibarıyla belirsiz olması nedeniyle söz konusu doğal afete ilişkin gelişmeler yakından izlenmekte olup, durum tespitine yönelik çalışmalar sürmektedir. Rapor tarihi itibari ile faaliyetlerimizi etkileyen olumsuz bir durum bulunmamaktadır.

Kahramanmaraş ilinde meydana gelen ve on bir ili doğrudan etkileyen deprem felaketinde ihtiyaçlarda kullanılmak üzere acil olarak Grup tarafından 3.000'lik kısmı AFAD'a nakit olmak üzere toplam 10.000 tutarında nakit ve/veya ayni bağış acil kullanım fonunu kullanıma açılmıştır. Takip eden zaman içinde ortaya çıkacak başta barınma olmak üzere öncelikli ihtiyaçların giderilmesi için, orta ve uzun vadeli projelerde kullanılmak üzere tüm grup şirketleri tarafından ilave bir ortak fon oluşturulması için çalışma yapılmasına karar verilmiştir. Ek olarak bölgede etkilenen tüm grup şirketleri çalışanlarının barınma ihtiyaçları karşılanarak, seyyanen 10.000 TL nakdi yardım yapılmıştır. 2023 yılında yapılacak Olağan Genel Kurul toplantısında bu tarihe kadar yapılmış olan bağışlar Sermaye Piyasası Kurulu'nun 09.02.2023 tarih ve 8/174 sayılı kararı çerçevesinde pay sahiplerinin bilgi ve onayına sunulacaktır.

Yönetim Kurulu üyelerinden Esin Mete 17 Şubat 2023 tarihi itibari ile görevinden istifa etmiş olup yerine 22 Şubat 2023 tarihinde Işık Zeynep Defne Akçağlılar atanmıştır.

Tekfen Holding Yönetim Kurulu boş olan Tekfen Grup Şirketler Başkanlığı görevine halen Kimya Sanayi Grubu CEO'su olarak görev yapan Hakan Sadık Göral'ın 7 Mart 2023 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere atanmasına karar vermiştir.